

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ
ΚΑΙ
ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΥΠΟ

ΝΙΚ. ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΟΥ

ΔΙΑΕΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΠΑΡΦΕΝΑΓΩΓΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΖΗΚΑΚΗ
ΠΕΣΜΑΤΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ 1931

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ
ΚΑΙ
ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΥΠΟ

ΝΙΚ. ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΟΥ

ΔΙΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΖΗΚΑΚΗ

ΠΕΣΜΑΤΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1931

17909

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΥΠΟΣ : ΑΘ. Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ ΣΤΟΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΡΡΙΑΝΟΥ

Ὁ Ἀρριανὸς ἐγεννήθη εἰς Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας (95 μ. Χ.). Ἀφοῦ ἔμαθε τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν πατρίδα του, ἔφυγεν εἰς τὴν Νικόπολιν τῆς Ἠπείρου, ἔνθα ἔγινε μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου Ἐπικτήτου. Ἄνδρωθεις εἰσῆλθεν εἰς τὸν δημόσιον βίον καὶ τὸ 130 μ. Χ. διορίσθη διοικητὴς τῆς Καππαδοκίας. Τὸ 147 εὐρίσκομεν ἄρχοντα εἰς Ἀθήνας καὶ τὸ 171 πρύτανιν τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἔγινεν ἱερεὺς τῆς Δήμητρας. Ἀπέθανε πιθανώτατα τὸ 180 μ. Χ.

Τὰ συγγράμματά του εἶναι φιλοσοφικά, ἱστορικά, γεωγραφικά καὶ στρατιωτικά. Τὸ σπουδαιότερον δὲ ἔξ ὅλων εἶναι ἡ Ἀνάβασις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς 7 βιβλία. Συνέγραψεν αὐτὴν κατὰ μίμησιν τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ἐξιστορεῖ ὄχι μόνον τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ τὸν ὅλον βίον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κ.
Ϟ' Ο 'Αλέξανδρος εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Κεφ. Α'.

Λέγεται λοιπὸν ὅτι ὁ μὲν Φίλιππος ἀπέθανεν ὅτε ἦτο ἄρχων εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Πυθόδημος (336 π.Χ.), ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς του, ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν βασιλείαν ἐπορεύθη εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἦτο δὲ τότε περίπου εἴκοσι ἔτων ὁ Ἀλέξανδρος. Ἐκεῖ συναθροίσας τοὺς εἰς τὴν Πελοπόννησον κατοικοῦντας Ἑλληνας, ἐζήτησε παρ' αὐτῶν τὴν ἀρχηγίαν τῶν κατὰ τῶν Περσῶν στρατευμάτων, τὴν ὅποιαν εἶχον ἤδη παραχωρήσει εἰς τὸν Φίλιππον· καὶ ἀφοῦ τὴν ἐζήτησε παρ' ὧν ἔλαβε πλὴν τῶν Λακεδαιμονίων· αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν εἶναι πατροπαράδοτον εἰς αὐτοὺς ν' ἀκολουθοῦν ἀλλὰ αὐτοὶ νὰ διευθύνουν ἄλλους. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων ἔδειξε στασιαστικὴν τινὰ κίνησιν· ἀλλὰ μὲ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ Ἀλεξάνδρου κατατρομάξαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρεχώρησαν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τιμητικῶς καὶ περισσότερα ἀκόμη ἐκείνων τὰ ὅποια ἔδοσαν εἰς τὸν Φίλιππον. Ἀφοῦ δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μακεδονίαν ἠτοίμαζε τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ϟ' Ο 'Αλέξανδρος διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον.

Κεφ. ΙΑ'.

Συγχρόνως δὲ μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνοίξεως ἐξεκίνησε πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον, ἀφοῦ ἀνέθεσε τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Ἀντίπατρον, ὁδηγῶν πεζοὺς μὲν μαζί μὲ φίλους καὶ τοξότας κατὰ τι περισσότερον τῶν τριάκοντα

χιλιάδων, ἵππεῖς δὲ περίπου πέντε χιλιάδας. Ἐπορεύετο δὲ παρὰ τὴν Κερκινίτιν λίμνην μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σρυμόνος ποταμοῦ. Ἀφου δὲ διέβη τὸν Στρυμόνα κάμψας περίξ τοῦ Παγγαίου ὄρους ἔλαβε τὸν δρόμον τὸν εἰς τὰ Ἄβδηρα καὶ τὴν Μαρωναίαν φέροντα, πόλεις ἑλληνικὰς παραθλασσίους. Ἀπ' ἐδῶ ἀφου ἔφθασεν εἰς τὸν Ἐβρον ποταμὸν διέβη καὶ αὐτὸν εὐκόλως καὶ ἐκείθεν διὰ μέσου τῆς Παιτικῆς χώρας ἦλθεν εἰς τὸν Μέλανα ποταμὸν.

Διαβάς δὲ καὶ τὸν Μέλανα φθάνει εἰς τὴν Σηστὸν εἰς εἰκοσὶ ἔν συνόλῳ ἡμέρας ἀφ' οὗτο ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Ἀ τὴν Σηστὸν λαβὼν ὀλίγους πεζοὺς ἦλθεν εἰς Ἐλαιούντα καὶ ε τοῦ τάφου τοῦ Πρωτεσίλαου ἐθυσίασεν πρὸς τιμὴν του, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας καὶ διότι ἐθεωρεῖτο ὅτι πρῶτος ὁ Πρωτεσίλαος ἐπάτησε εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας οἱ ὁποῖοι ἐξεστράσαν εἰς τὴν Τροίαν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος. Καὶ ὁ σκοπὸς τῆς θυσίας ἦτο γὰ γίνῃ εἰς αὐτὸν ἐπιτυχεστέρα ἢ ἀπόδοσις παρὰ εἰς τὸν Πρωτεσίλαον.

Ἐπειὴ μὲν λοιπὸν Παρμενίων ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν γὰ φροντίσῃ γὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν Σηστὸν εἰς τὴν Ἄβυδον τὸ περισσότερον μέρος τῶν πεζῶν καὶ τὸ ἵππικόν, καὶ ἐπέρασαν μὲ ἑκατὸν ἐξήκοντα τριήρεις καὶ μὲ ἄλλα πολλὰ φορτηγὰ πλοῖα. Ἡ κοινὴ δὲ παράδοσις ἐπικρατεῖ ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἀπὸ τὸν Ἐλαιούντα κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἐπέρασε τὸν Ἑλλησπόντον κυβερνῶν ὁ ἴδιος τὴν ναυαρχίδα καὶ ὅταν ἔφθασε εἰς τὸ μέσον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀφου ἔσφαξε ταῦρον εἰς τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὰς Νηρηίδας, ἔκαμε σπονδὴν εἰς τὴν θάλασσαν μὲ χρυσοῦν φιάλην.

Λέγουσιν δὲ ὅτι καὶ πρῶτος αὐτὸς ἀπὸ τὸ πλοῖον ὀπλισμένος ἐπήδησε εἰς τὸ Ἀσιατικὸν ἕδαφος καὶ ἔστησε βωμοὺς εἰς τὸ μέρος ἀπὸ οὗ ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς Ἀσίας οὗ ἀπεβιβάσθη πρὸς τιμὴν τοῦ ἀποδατηρίου Διός, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἡρακλέους. Ἀφου δ' ἀνήλθεν εἰς τὸ Ἰλιον ἐθυσίασε καὶ εἰς τὴν Ἰλιάδα Ἀθηνᾶν, καὶ τὴν πανοπλίαν του ἀφιέρωσεν εἰς τὸν γαόν καὶ ἀντ' αὐτῆς ἔλαβε μερικὰ τῶν ἱερῶν ἔπλων τὰ ὁποῖα ἐσώζοντο ἀκόμη ἀπὸ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Καὶ αὐτὰ λέγουσιν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ του τὰ ἐκράτουν πρὸ αὐτοῦ εἰς τὰς μάχας. Ἐπικρατεῖ δὲ ἢ παράδοσις ὅτι αὐτὸς ἐθυσίασε καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ηριάμου

τὸν τρόπον τῆς θυσίας, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν κόρην καὶ ἐγέννησεν υἷὸν ὀνόματι Μίδα.

Ἐπεκράτει δὲ ἡ φήμη ὅτι ὅτε ὁ Μίδας ἦτο ἄνδρας ὠραῖος καὶ γενναῖος, οἱ Φρύγες ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐδόθη εἰς αὐτοὺς χρῆσμός, ὅτι ἄμαξα θὰ τοὺς φέρῃ βασιλέα καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ τοὺς καταπαύσῃ τὰς ταραχάς. Ἐνῶ δὲ ἀκόμη ἐσκέπτοντο δι' αὐτά, ἤλθεν ὁ Μίδας μὲ τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν συνέλευσιν ἐπάνω εἰς ἄμαξαν. Οὗτοι δὲ συνδυάσαντες τὸν χρῆσμον μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀμάξης ἐνόησαν ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ὁ θεὸς ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ φέρῃ ἡ ἄμαξα καὶ διώρισαν μὲν αὐτοὶ βασιλέα τὸν Μίδα, αὐτὸς δὲ κατέπαυσε τὰς ταραχάς των καὶ τὴν ἄμαξαν τοῦ πατρὸς του εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀφιέρωσε ὡς εὐχαριστήριον δῶρον εἰς τὸν βασιλέα Δία, διότι ἔστειλε τὸν ἀετὸν. Ἐκτὸς δὲ τούτων, ἐλέγετο καὶ τὸ ἕξης διὰ τὴν ἄμαξαν ὅποιος λύσῃ τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης, αὐτὸς ἦτο προωρισμένος νὰ γίνῃ κύριος τῆς Ἀσίας. Ἦτο δὲ ὁ δεσμὸς ἀπὸ φλοῖον κρανεῖας καὶ δὲν διεκρίνετο τὸ τέλος οὔτε ἡ ἀρχὴ του.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἠδύνατο μὲν νὰ εὔρῃ τὴν λύσιν τοῦ δεσμοῦ, δὲν ἤθελε δὲ νὰ ἀφήσῃ ἄλυτον, μήπως κάμῃ κακὴν ἐντύπωσιν καὶ τοῦτο εἰς τὰ πλήθη, ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι κτυπήσας μὲ τὸ ξίφος τὸν δεσμὸν τὸν ἔκοψε καὶ εἶπεν ὅτι ἐλύθη· ὁ δὲ Ἀριστόβουλος λέγει ὅτι ἀφοῦ ἔβγαλε τὸν ἔστορα τοῦ ρυμοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο καρφί ξύλινο περασμένο πέρα πέρα διὰ τοῦ ρυμοῦ διὰ νὰ συγκρατῇ τὸν δεσμὸν, ἔσυρε ἔξω τοῦ ρυμοῦ τὸν ζυγόν. Πῶς μὲν λοιπὸν ἔλυσε τὸν δεσμὸν ὁ Ἀλέξανδρος, δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω. Πάντως ὅμως ἀφῆκε τὴν ἄμαξαν αὐτὸς καὶ οἱ περίξ του μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ χρῆσμός διὰ τὴν λύσιν τοῦ δεσμοῦ ἐξεπληρώθη. Διότι τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ βρονταὶ καὶ λάμπεις ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐπεβεβαίωσαν τὸ πρᾶγμα· καὶ κατόπιν τούτων ὁ Ἀλέξανδρος προσέφερε θυσίαν τὴν ἐπομένην εἰς τοὺς θεοὺς οἱ ὁποῖοι ἐφανέρωσαν καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὴν λύσιν τοῦ δεσμοῦ.

Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ ἰατρός του Φίλιππος.

Κεφ. Δ'.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ ἀπὸ τοὺς κόπους ἀρρώστησε, ὡς λέγει ὁ Ἀριστόβουλος· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἀρρώστησε διότι ἰδρωμένος καὶ

μέ πυρετὸν ἐκολύμβησε εἰς τὸν Κύδνον ποταμὸν, ἐπειδὴ ἐπεθύμησε τὰ νερά του. Ὁ δὲ Κύδνος τρέχει μέσα ἀπὸ τὴν πόλιν Ταρσόν· ἐπειδὴ δὲ αἱ πηγαὶ του ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὸ ὄρος Ταῦρον καὶ τρέχει ἀπὸ τόπους καθαρούς, εἶναι τὰ νερά του κρύα καὶ καθαρὰ. Λέγουσιν λοιπὸν ὅτι τὸν Ἀλέξανδρον ἐπίασαν σπασμοί, πυρετὸς μεγάλος καὶ ἀγρυπνία συνεχῆς. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἰατροὶ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ζήσῃ· ὁ δὲ ἐξ Ἀκαρνανίας ἰατρὸς Φίλιππος, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε κοντά του καὶ εἶχε μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἰατρικὴν του καὶ ἐν γένει τὸν εἶχε εἰς ὑπόληψιν ὅλος ὁ στρατός, ἤθελε νὰ τοῦ δώσῃ καθάρσιον· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ εἶπε νὰ τοῦ τὸ δώσῃ. Αὐτὸς μὲν λοιπὸν ἠτοίμαζε τὸ ποτήρι.

Εἰς τὸ μεταξύ δὲ λέγουσιν ὅτι ἐδόθη ἐπιστολὴ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἀπὸ τὸν Παρμενίωνα νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ τὸν Φίλιππον, διότι ἐμάνθανεν ὅτι ἐδωροδοκῆθη ὑπὸ τοῦ Δαρείου, ὥστε μὲ τὸ φάρμακον νὰ τὸν θανατώσῃ· αὐτὸς δὲ, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐνῶ ἀκόμη τὴν εἶχε εἰς τὰ χέρια, ὁ ἴδιος μὲν ἔλαβε τὸ περιέχον τὸ φάρμακον ποτήρι, τὴν δὲ ἐπιστολὴν ἔδωσε εἰς τὸν Φίλιππον νὰ ἀναγνώσῃ· καὶ συγχρόνως ὁ Ἀλέξανδρος ἔπινε καὶ ὁ Φίλιππος ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Παρμενίωνος.

Ἀμέσως δὲ ὁ Φίλιππος ἔγινε πολὺ φανερός ὅτι καμμίαν ἀνησυχίαν δὲν εἶχε διὰ τὸ φάρμακόν του· διότι δὲν ἐταράχθη μόλις ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ τὸσον μόνον παρεκάλεσε τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα φάρμακα ὅσα ὑπέσχετο· διότι θὰ σωθῆ ἂν ἔχῃ ἐμπιστοσύνην.

Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκαθαρίσθη καὶ ἔγινε καλύτερα· εἰς τὸν Φίλιππον δὲ ἔδειξε ὅτι εἶναι πιστός του φίλος καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς περίξ του ὅτι καμμίαν ὑποψίαν δὲν εἶχε εἰς τὴν εἰλικρινείαν των καὶ ὅτι ἦτο θαρραλέος πρὸς τὸν θάνατον.

Ἡ Μάχη τῆς Ἰσοῦ.

Κεφ. Ζ΄.

Ὁ Δαρεῖος λοιπὸν ἀφοῦ ἐπέρασε τὸ ὄρος Ἀμινὸν ἀπὸ τὰ στενὰ τὰ ὁποῖα λέγονται Ἀμανικαὶ πύλαι ἐπροχώρει διὰ τὴν Ἰσοῦν καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ ἦλθεν εἰς τὰ νῶτα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀφοῦ

δὲ κατέλαβε τὴν Ἰσσοῦν, ὅσους ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας εὗρεν ἐκεῖ ἀφειμένους ἀπὸ ἀσθένειαν, τοὺς ἐφόνευσε, ἀφοῦ τοὺς ἐδασάνισε φρικτά· τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ἐπροχώρει πρὸς τὸν Πίναρον ποταμόν. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὡς ἤκουσεν ὅτι ἦτο εἰς τὰ νῶτά του ὁ Δαρεῖος, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευε τὴν εἶδησιν, διατάξας νὰ εἰσέλθουν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐταίρους εἰς πλοῖον μὲ τριάκοντα κουπιὰ τοὺς ἔστειλεν ὀπίσω εἰς τὴν Ἰσσοῦν διὰ νὰ κατασκοπεύσουν ἂν εἶναι ἀληθινὰ ὅσα ἤκουσεν. Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἔπλευσαν, ἐπειδὴ ἐσχημάτιζε κόλπον εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἢ θάλασσα, πολὺ εὐκόλως ἀντελήφθησαν ὅτι ἐκεῖ ἐστρατοπέδευον οἱ Πέρσαι· καὶ ἔφεραν τὴν εἶδησιν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ὅτι ἦτο πλησίον ὁ Δαρεῖος.

Τότε ὁ Ἀλέξανδρος προσκαλέσας τοὺς στρατηγούς καὶ ἰλάρχους καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν συμμάχων τοὺς προσέτρεψε νὰ ἔχουν θάρρος διότι ἐνδόξως ἐπολέμησαν εἰς ὅλας τὰς μάχας τὰς ὁποίας ἕως τὴν στιγμήν ἐκείνην εἶχον κάμει καὶ διότι θὰ πολεμήσουν νικηταὶ αὐτοὶ πρὸς νικημένους καὶ διότι ὁ θεὸς διευθύνει τὸν ἀγῶνα πρὸς ὠφέλειάν των, ἀφοῦ ἔβαλε εἰς τὸν νοῦν τοῦ Δαρείου νὰ κλείσῃ τὸν στρατόν του ἀπὸ τὴν εὐρυχωρίαν εἰς τὰ στενά, ὅπου δι' αὐτοὺς μὲν εἶναι κατὰλληλος τοποθεσία νὰ ἀναπτύξουν τὴν φάλαγγα, δι' ἐκείνους δὲ οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ὅμοιοι οὔτε κατὰ τὴν σωματικὴν δύναμιν οὔτε εἰς τὴν ἐξυπνάδα, τὸ πλῆθος θὰ εἶναι ἀνωφελὲς διὰ τὴν μάχην.

Διότι, ἔλεγε, θὰ πολεμήσουν Μακεδόνες πρὸς Πέρσας καὶ Μηδούς οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἀπὸ πολλὸν καιρὸν βίον μαλθακόν, ἐν ᾧ αὐτοὶ μὲ τὰς μάχας ἀπὸ πολλὸν καιρὸν πλέον ἐξασκοῦνται εἰς τοὺς πολεμικοὺς κόπους, ἄλλως τε θὰ πολεμήσουν ἀνθρωποὶ ἐλεύθεροι πρὸς δούλους· ὅσοι δὲ Ἕλληνες ὄντες θὰ πολεμήσουν μὲ Ἕλληνας, δὲν θὰ πολεμήσουν διὰ τὰ ἴδια πράγματα, ἀλλὰ ἐκεῖνοι μὲν οἱ ὁποῖοι εἶναι μὲ τὸν Δαρεῖον θὰ πολεμήσουν διὰ μισθὸν καὶ μάλιστα ὄχι μέγαν, ὅσοι δὲ εἶναι μαζί μὲ τοὺς Μακεδόνας θὰ πολεμήσουν ὑπερασπίζοντες θεληματικῶς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀπὸ δὲ τοὺς βαρβάρους πάλιν, ἔλεγε, θ' ἀντιταχθοῦν Θρᾶκες καὶ Παίονες καὶ Ἰλλυριοὶ καὶ Ἀγριᾶνες, οἱ ῥωμαλεώτεροι καὶ πολεμικώτεροι λαοὶ τῆς Εὐρώπης πρὸς τὰ ὀκνηρότατα καὶ μαλθακώτατα γένη τῆς Ἀσίας· προσέτι δὲ ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι (παρατεταγμένος) ὡς στρατηγὸς ἀπέναντι τοῦ Δαρείου.

Ἄρρια. Ἀλεξ. Ἀνάβασις καὶ Λοκ. Νεκρ. Διάλ.—Μετάφρασις 2

Αὐτὰ μὲν λοιπὸν ἔλεγε διὰ τὴν δαίξῃ ὅτι ἡ νίκη θὰ εἶναι ἰδική των. Ἐδείκνυε δὲ ὅτι τὰ βραβεῖα τῆς μάχης θὰ εἶναι μεγάλα· εἰσὶ δὲν θὰ νικήσουν τώρα τοὺς σατράπας τοῦ Δαρείου, οὔτε τὸ ἵππικὸν τὸ ὁποῖον ἀντεστάθη εἰς τὸν Γρανικόν, οὔτε τὰς εἴκοσι χιλιάδας μισθοφόρους, ἀλλὰ τὸ ἄνθος ἀπὸ τοὺς Πέρσας καὶ Μήδους καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη κατοικοῦν εἰς τὴν ᾽Ασίαν καὶ εἶναι ὑπόδουλα εἰς αὐτοὺς καὶ τὸν ἴδιον τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὁ ὁποῖος εἶναι παρὼν εἰς τὴν μάχην, καὶ ὅτι δὲν μένει τίποτε πλέον εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν μάχην ταύτην παρὰ τὴν εἶναι κύριοι ὅλης τῆς ᾽Ασίας καὶ τὴν τελεῶσιν τοὺς πολλοὺς τῶν κόπους.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὑπενθύμιζε τὰ κοινὰ λαμπρὰ κατορθώματά των καὶ ἂν μάλιστα κάποιος ἰδικαιτέρως εἶχε κάμει κάτι ἕξοχον καὶ ἔνδοξον ὑπενθύμιζεν αὐτὸ λέγων μαζὶ μὲ τὸ κατόρθωμα καὶ τὸ ὄνομά του. Προσέτι ἀνέφερε μὲ μεγάλην μετριοφροσύνην καὶ τὴν ἰδικήν του ἀφοσίαν εἰς τὰς μάχας.

Λέγουσιν δὲ ὅτι ἐνεθυμήθη καὶ τὸν Ξενοφῶντα μὲ τοὺς μυρίους του, λέγων ὅτι ἂν καὶ καθόλου δὲν δύνανται τὰ συγκριθῶν μὲ αὐτοὺς οὔτε κατὰ τὸ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην ἀξίαν, ἀφοῦ οὔτε ἵππεις Θεσσαλοὺς εἶχον, οὔτε Βοιωτοὺς ἢ Πελοποννησίους, οὔτε Μακεδόνας ἢ Θράκας, οὔτε ὅσον ἄλλο ἵππικὸν ἦτο μαζὶ των, οὔτε τοξότας ἢ σφενδονήτας, ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγους Κρήτας ἢ Ροδίους οἱ ὁποῖοι προχείρως παρεσκευάσθησαν ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου, ὅμως αὐτοὶ οἱ μύριοι ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τὸν βασιλέα μὲ ὄλον τὸν στρατὸν τοῦ πλησίον αὐτῆς τῆς Βαβυλωνίας καὶ νικῶντες ἐπέρασαν ὅσα ἔθνη προσέβαλον αὐτοὺς εἰς τὸν δρόμον, ὅτε ἐπέστρεφον εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον· καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι πρέπον εἰς τοιαύτην περίστασιν πρὸ τῆς μάχης τὰ λέγωνται ἀπὸ γενναῖον ἀρχηγὸν εἰς γενναίους ἀνδρας μὲ σκοπὸν τὴν τοὺς ἐνθαρρύνῃ τὰ ἔλεγε. Αὐτοὶ δὲ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη πλησιάζοντες ἔπιανον τὰ χέρια του καὶ μὲ τὰ λόγια ἐνθουσίαζον αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλουν τὴν τοὺς ὁδηγήσῃ ἀμέσως κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Κεφ. Η΄.

Ὁ δὲ ᾽Αλέξανδρος τότε μὲν διέταξε τὴν δειπνήσουν, ἔστειλε δὲ πρὸς τὰς ᾽Αμανικὰς πύλας ὀλίγους ἀπὸ τοὺς ἵππεις καὶ τοὺς τοξότας διὰ τὴν κατοπεύσων τὸν δρόμον ὁ ὁποῖος ὠδήγει εἰς τὰς

πύλας· ὁ ἴδιος δὲ ἀφοῦ παρέλαβε ὄλον τὸν στρατὸν ἐπροχώρει διὰ τὰ καταλάβῃ πάλιν τὰς πύλας· ἀφοῦ δὲ κατὰ τὰ μεσάνυχτα κατέλαβε πάλιν τὰ στενά, ἀνέπαυσε τὴν λοιπὴν νύκτα τὸν στρατὸν ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους, ἀφοῦ ἐτοποθέτησε προσεκτικὰ φρουρούς. Μὲ τὰ ξημερώματα δὲ κατέβαινε ἀπὸ τὰς πύλας εἰς τὸν δρόμον· καὶ ὅσο μὲν ἦσαν πολλοὶ στενοὶ οἱ τόποι, ἐπροχώρει μὲ μικρὸν μέτωπον εἰς μίαν μεγάλην σειρὰν· μόλις δὲ ἤρχισαν νὰ πλατύνουν τὰ μέρη, ἤνοιγε τὸ μέτωπον σιγὰ σιγὰ δίδων διαταγὴν νὰ πηγαίνουν τὰ τάγματα τῶν ὀπλιτῶν ἕνα ἕνα πρὸς τὰ πλάγια καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος πρὸς τὸ ὄρος ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ μέρος ἀριστερὰ πρὸς τὴν θάλασσαν.

Τὸ δὲ ἱππικὸν μέχρις ἐνὸς σημείου μὲν ἦτο τοποθετημένον ὀπισθεν τῶν πεζῶν· ἔταν δὲ ἔφθασαν εἰς εὐρύχωρα μέρη, παρέτασσε πλέον ὁ Ἀλέξανδρος τὸν στρατὸν τοῦ πρὸς μάχην. Πρώτους μὲν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα πρὸς τὸ ὄρος ἐτοποθέτησε τὸ ἄγχιμα τῶν πεζῶν καὶ τοὺς ὑπασπιστάς, τῶν ὀπίων ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Νικόκωρ ὁ υἱὸς τοῦ Παρμενίωνος, πλησίον δὲ αὐτῶν τὸ τάγμα τοῦ Κοίνου καὶ ἔπειτα τὸ τάγμα τοῦ Περδίκκου. Αὐτοὶ μὲν ἦσαν τοποθετημένοι μέχρι τοῦ μέσου τῶν ὀπλιτῶν, ἀν λογαριάσῃ τις ἀπὸ τὸ ἄκρον δεξιόν. Εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα πρῶτον μὲν ἦτο τὸ τάγμα τοῦ Ἀμύντου, κατόπιν τὸ τάγμα τοῦ Πτολεμαίου, πλησίον δὲ αὐτοῦ τὸ τάγμα τοῦ Μελεάγρου. Καὶ τῶν μὲν πεζῶν τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Κράτερος, τῆς ὄλης δὲ ἀριστερᾶς πτέρυγος ὁ Παρμενίων· καὶ τοῦ ἐδόθη ἡ διαταγὴ νὰ μὴ παραμερίσῃ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ μὴ περικυκλωθοῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, διότι· διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἔμελλον νὰ τοὺς ὑπερφαλαγγίσουν.

Ὁ δὲ Δαρεῖος, ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἐπλησίαζε πλέον ἔτοιμος πρὸς μάχην, ἀπὸ τοὺς ἱππεῖς μὲν ἐπέρασε πέραν τοῦ Πινάρου ποταμοῦ περίπου τριάκοντα χιλιάδας καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς φίλους περίπου εἴκοσι χιλιάδας διὰ νὰ δυνηθῇ μὲ ἡσυχίαν νὰ παρατάξῃ τὸν ὑπόλοιπον στρατὸν τοῦ. Καὶ πρῶτους μὲν ἀπὸ τοὺς ὀπλίτας παρέταξεν ἀπέναντι τῆς φάλαγγος τῶν Μακεδόνων τοὺς μισθοφόρους Ἕλληνας περίπου τριάκοντα χιλιάδας· πλησίον δὲ αὐτῶν ἀπὸ τὸ ἓν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος περίπου ἑξήκοντα χιλιάδας ἀπὸ τοὺς λεγομένους κάρδακας· ἦσαν δὲ καὶ

αὐτοὶ ὀπλιταί. Διότι ὁ τόπος ὅπου παρετάσσοντο τόσους ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ εἰς ἀπλήν φάλαγγα. Παρέταξε δὲ εἰς τὸ βουνὸ ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερόν του καὶ ἀπέναντι τοῦ δεξιοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου περίπου εἴκοσι χιλιάδας, μάλιστα δὲ μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἔλαβον θέσιν πρὸς τὰ γῶτα τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Διότι τὸ βουνό, ὅπου ἐτοποθετήθησαν, ἐσχίζετο βαθειὰ εἰς κάποιον μέρος καὶ ἐσχηματίζετο κόλπος καθὼς εἰς τὴν θάλασσαν, ἔπειτα εἰς καμπυλότητα τελειῶνον ἔκαμνεν ὥστε οἱ τοποθετημένοι εἰς τὰ ριζώματά του νὰ εἶναι εἰς τὰ γῶτα τοῦ δεξιοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος τῶν φιλῶν καὶ τῶν ὀπλιτῶν, τοποθετημένον κατὰ ἔθνη εἰς βάθος ἀνωφελές, ἦτο ὀπισθεν τῶν μισθοφόρων Ἑλλήνων καὶ τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ ὅστις ἦτο εἰς φάλαγγα παρατεταγμένος. Ἔλεγον δὲ ὅτι ὁ ὄλος μάχιμος στρατὸς τοῦ Δαρείου ἦτο περίπου ἑξακόσαιοι χιλιάδες.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ὅταν προχωρῶν εὔρε τὰ μέρη κάπως εὐρύχωρα διέταξε τὸ ἵππικόν νὰ περάσῃ εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς παρατάξεως καὶ τοὺς μὲν ἑταίρους καλουμένους καὶ τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐτοποθέτησε πλησίον του εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα, τοὺς δὲ ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους ἔστειλε εἰς τὴν ἀριστεράν πτέρυγα πρὸς τὸν Παρμενίωνα.

Ὁ δὲ Δαρείος, ὅτε πλέον εἶχε συντεταγμένην τὴν φάλαγγα αὐτοῦ, τοὺς ἵππους τοὺς ὁποίους εἶχε πατατάξει ἔμπροσθεν τοῦ ποταμοῦ μὲ αὐτὸν τὸν σκοπὸν, νὰ δυνηθῇ δηλ. νὰ παρατάξῃ μὲ ἀσφάλειαν τὸν στρατὸν του, διὰ συνθήματος ἀνεκάλεσε. Καὶ ἐκ τούτων τοὺς μὲν περισσοτέρους ἐτοποθέτησε εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ πτέρυγα παρὰ τὴν θάλασσαν ἀπέναντι τοῦ Παρμενίωνος, διότι ἐκεῖ ὁ τόπος ἦτο καταλληλότερος διὰ τὸ ἵππικόν, ἐν δὲ τμήμα αὐτῶν διέταξε νὰ περάσῃ καὶ εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα πρὸς τὸ βουνό. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ ἐφαίνοντο ἄχρηστοι, διότι τὰ μέρη ἦσαν στενά, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς περισσοτέρους διέταξε νὰ περάσουν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Δαρείος ἦτο εἰς τὸ κέντρον τῆς ὄλης παρατάξεως, καθὼς συνήθιζον νὰ τοποθετοῦνται οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν τὸν σκοπὸν δὲ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως ἔχει γράφει ὁ Ξενοφῶν ὁ υἱὸς τοῦ Γρύλλου.

Κεφ. Θ΄.

Εἰς τὸ μεταξὺ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος παρατηρήσας ὅτι σχεδὸν ὀλόκληρον τὸ ἵππικὸν τῶν Περσῶν ἤλλαξε θέσιν καὶ ἦλθε εἰς τὴν ἀριστεράν του πτέρυγα πρὸς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ αὐτοῦ δὲ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο μόνον οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι ἵππεις εἶχον τοποθετηθῆ, ἔστειλε γρήγορα τοὺς Θεσσαλοὺς ἵππεις εἰς τὸ ἀριστερόν, ἀφοῦ διέταξε νὰ μὴ περάσουν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ μέτωπον διὰ νὰ μὴ γίνουιν ἀντιληπτοὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὅτι ἀλλάσσουν θέσιν, ἀλλὰ νὰ περάσουν ὀπισθεν τῆς φάλαγγος ἀπαρατήρητοι. Ἐταξέ δὲ εἰς τὸ ἄκρον δεξιὸν ἀπὸ τοὺς ἵππεις μὲν τοὺς προσκόπους μὲ ἀρχηγὸν τὸν Πρωτόμαχον καὶ τοὺς Παίονας μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ἀρίστωνα, ἀπὸ δὲ τοὺς πεζοὺς τοὺς τοξότας μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ἀντίοχον· τοὺς δὲ Ἀγριάνας μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ἀτταλον καὶ μερικοὺς τῶν ἵππέων καὶ τοξοτῶν ἐτοποθέτησε εἰς σχῆμα γωνίας πρὸς τὸ βουγὸ τὸ ὅποιον ἦτο εἰς τὰ νῶτά των, ὥστε εἰς τὴν δεξιάν πτέρυγα ἢ φάλαγγ εἶχε παραταχθῆ ὑπὸ αὐτοῦ χωρισμένη εἰς δύο κέρατα, τὸ μὲν ἐν ἀπέναντι τοῦ Δαρείου καὶ τῆς πέραν τοῦ ποταμοῦ κυρίας δυνάμεως τῶν Περσῶν, τὸ δὲ ἄλλο ἀπέναντι ἐκεῖνων οἱ ὅποιοι εἶχον τοποθετηθῆ ὑπὸ τοῦ Δαρείου εἰς τὸ βουγὸ ἐπάνω καὶ εἰς τὰ νῶτά των. Εἰς τὸ ἄκρον δὲ ἀριστερόν ἐτοποθετήθησαν ἐκ τῶν πεζῶν μὲν οἱ Κρήτες τοξόται καὶ οἱ Θράκες μὲ ἀρχηγὸν τὸν Σιτάλκην, ἔμπροσθεν δὲ αὐτῶν τὸ ἵππικὸν τὸ ὅποιον ἦτο ἐξ ἀρχῆς, εἰς τὴν ἀριστεράν πτέρυγα. Οἱ δὲ μισθοφόροι ξένοι ἐτοποθετήθησαν τελευταῖοι ὄλων.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν τοῦ ἐφαίνετο πυκνὴ ἢ φάλαγγ τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐφαίνοντο οἱ Πέρσαι ὅτι τοὺς ὑπερφαλαγγίζουιν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, διέταξε νὰ μετατοπισθοῦν ἀπὸ τὸ μέσον πρὸς τὸ δεξιὸν δύο ἕλαι τῶν ἑταίρων χωρὶς νὰ γίνουιν ἀντιληπταί, ἢ Ἀνθεμουσία μὲ Ἰλαρχον τὸν Περσίδαν τὸν υἱὸν τοῦ Μενεσθέως καὶ ἢ Λευγαία καλουμένη μὲ Ἰλαρχον τὸν Παντόρδανον τὸν υἱὸν τοῦ Κλεάνδρου. Ἀφοῦ δὲ διέταξε νὰ περάσουν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν εἰς τὴν δεξιάν πτέρυγα οἱ τοξόται, ἐν μέρος τῶν Ἀγριάνων καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μισθοφόρους ἐξέτεινε τὴν φάλαγγα πέραν τοῦ ἀριστεροῦ τῶν Περσῶν. Διότι ἐπειδὴ οἱ τοποθετημένοι ἐπὶ τοῦ ὄρους δὲν κατέβαινον διὰ νὰ ἐπιτεθοῦν, μάλιστα δέ, ὅταν

κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου οἱ Ἀγριανες καὶ ὀλίγοι τοξόται ὤρμησαν ἐναντίον των, εὐκόλως ἀπεκρούσθησαν καὶ ἔφυγον εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ βουνοῦ, ἐνόησεν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποίησιν καὶ τοὺς ἀπέναντί των τοποθετημένους διὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν φάλαγγα· δι' ἐκείνους δὲ ἤρκεσε νὰ ἀντιτάξῃ τριακοσίους ἵππεις.

Κεφ. Γ'.

Ἔτσι λοιπὸν παρατεταγμένους ἀρκετὸν χρόνον ὠδήγει πρὸς τὰ ἐμπρὸς διατάσων κάθε τόσο ἀνάπυσιν, ὥστε ἐφάνη ὅτι πολὺ σιγὰ ἐπροχώρουν· διότι τοὺς βαρβάρους δὲν τοὺς ὠδήγει πλέον κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Δαρείος, ἀλλ' ὅπως εἰς τὴν ἀρχὴν παρετάχθησαν ἔτσι τοὺς ἀφήκε κοντὰ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, αἱ ὁποῖαι εἰς πολλὰ μὲν ἕρη ἦσαν ἀπόκρημνοι, εἰς μερικὰ δὲ ὅπου ἐφαίνοντο περισσότερον εὐπρόσβλητα τὰς εἶχε ὠχυρωμένας μὲ μέγала χαρακώματα· καὶ μὲ τὰ χαρακώματά του αὐτὰ ἀμέσως ἔδειξε εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅτι εἶχε χάσει τὸ ἠθικόν του. Ὅτε δὲ πλέον ἦσαν πλησίον τὰ δυὸ στρατόπεδα, τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἔφιππος τρέχων παντοῦ τοὺς προέτρεπε νὰ ἀναδειχθοῦν ἄνδρες γενναῖοι φωνάζων ὅχι μόνον τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰλάρχους καὶ λοχαγοὺς μὲ τὰ ὀνόματά των καὶ ἀπὸ τοὺς ξένους μισθοφόρους ὅσοι ἦσαν περισσότερον γνώριμοι διὰ τὸ ἀξίωμα των ἕνεκα ἀνδραγαθήματός τινος· καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα ἐφώναζον πρὸς αὐτὸν νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρόν του, ἀλλὰ νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Ἐκεῖνος δὲ ἀκόμη ὠδήγει τὸν στρατὸν βάδην καὶ ἐν τάξει κατ' ἀρχάς, ἀν καὶ ἔδλεπε πλέον ἀπὸ μακρὰν τὴν δύναμιν τοῦ Δαρείου, διὰ νὰ μὴ διασπασθῇ εἰς τὴν ταχεῖαν πορείαν καὶ ἐξέλθῃ τῆς γραμμῆς μέρος τι τῆς φάλαγγος· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς βολὴν τόξου, τότε πλέον πρῶτοι οἱ περίξ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος, παρατεταγμένοι εἰς τὸ δεξιὸν, μὲ ὀρμὴν ἔπεσον εἰς τὸν ποταμὸν διὰ νὰ ταραξοῦν μὲ τὴν ὀρμητικὴν των ἐπίθεσιν τοὺς Πέρσας καὶ διὰ νὰ πάθουν ὀλίγας ζημίας ἀπὸ τοὺς τοξότας εἰς τὸν ταχὺν δρόμον των.

Καὶ ἔγινε, ὅτι προεῖπεν ὁ Ἀλέξανδρος. Εὐθὺς δηλ. ὡς ἐπιήσθησαν σῶμα μὲ σῶμα, φεύγουν ὅλοι οἱ τοποθετημένοι εἰς τὴν ἀρι-

στερὰν πτέρυγα τῶν Περσῶν καὶ εἰς τοῦτο τὸ μέρος λαμπρὰν νίκην ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοὺς πέριξ του. Οἱ δὲ μισθοφόροι Ἑλλη-
νες τοῦ Δαρείου εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔπαθε ρήγμα ἢ φάλαγγξ τῶν Μακε-
δόνων χωρισθεῖσα εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα, — διότι ὁ μὲν Ἀλέξανδρος
μετὰ ὀρμὴν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ μαχόμενος ἀπώθει πλέον τοὺς Πέρσας
τοὺς εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοποθετημένους, οἱ δὲ Μακεδόνες τοῦ κέντρου
οὔτε μετὰ τὴν ἰδίαν ὀρμὴν ἤρχισαν τὴν μάχην καὶ εἰς πολλὰ ση-
μεῖα εὗρον τὰς ὄχθας ἀποκρήμους καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρα-
τήσουν τὸ μέτωπον τῆς φάλαγγος εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, — εἰς αὐτὸ
τὸ μέρος ὤρμησαν οἱ Ἑλληνες μισθοφόροι τοῦ Δαρείου ἐναντίον
τῶν Μακεδόνων καὶ μάλιστα ἐκεῖ ὅπου εἶδον τὴν φάλαγγα διε-
σπασμένην. Καὶ ἡ μάχη τότε ἐγένετο μετὰ πείσμα, διότι οἱ μισθο-
φόροι μὲν τοῦ Δαρείου προσεπάθουν ν' ἀπωθήσουν τοὺς Μακεδό-
νας καὶ νὰ κρατήσουν τὴν νίκην καὶ διὰ τοὺς φύγοντας
πλέον, οἱ δὲ Μακεδόνες προσεπάθουν νὰ μὴ φανοῦν κατώτεροι ἀπὸ
τὴν λῖαν φανερὰν ἐπιτυχίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ νὰ μὴ ἀμαυρώ-
σουν τὴν δόξαν τῆς φάλαγγος, ἢ ὅποια ἕως τότε βεβαίως ἐφημί-
ζετο ὡς ἀκαταμάχητος· ἐκτὸς τούτου καὶ κάποια φιλόδοξος ἀμιλλα
ἐγεννήθη εἰς τοὺς δύο λαοὺς, εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ τοὺς Μακε-
δόνας. Καὶ ἐδῶ ἔπεσεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς τοῦ Σελεύκου, ἀναδει-
χθεὶς γενναῖος, καὶ ἄλλοι περίπου ἑκατὸν εἴκοσι ἐκ τῶν ἐπιφανῶν
Μακεδόνων.

Κεφ. ΙΑ'.

Εἰς τὸ μεταξὺ δὲ τὰ τάγματα τοῦ δεξιοῦ, ἐπειδὴ ἔδλεπον ὅτι
οἱ ἀπέναντι τῶν Πέρσας εἶχον φύγει ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ξένους
μισθοφόρους τοῦ Δαρείου οἱ ὅποιοι ἐστενοχώρουν τοὺς ἰδικούς
των, τοὺς ἀπώθησαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ ἀφοῦ τοὺς ὑπερεφαλάγ-
γισαν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔπαθε ρήγμα ἢ Περσικὴ γραμμὴ, ἔπεσαν
εἰς τὰ πλάγια τῶν μισθοφόρων καὶ τοὺς κατέκοπτον. Καὶ τὸ
Περσικὸν ἵππικὸν τὸ ὅποιον ἦτο τοποθετημένον ἀπέναντι τῶν
Θεσσαλῶν δὲν ἔμεινε ἀκίνητον πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ ἐγένετο ἡ
μάχη, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐπέρασε τὸν ποταμὸν μετὰ γενναϊότητα ὤρμησε
ἐναντίον τῶν Θεσσαλῶν. Καὶ ἐδῶ ἔγινε ἵππομαχία μετὰ πείσμα, καὶ
δὲν ὑπεχώρησαν οἱ Πέρσας παρὰ ἀφοῦ ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ Δα-
ρεῖος ἔφυγε καὶ ἀφοῦ ἀπεσπάρθησαν ἀπὸ αὐτοὺς οἱ μισθοφόροι

κατακοπέντες ὑπὸ τῆς φάλαγγος. Τότε δὲ πλέον ἢ φυγὴ ἦτο ἀποφασιστικὴ καὶ γενικὴ· καὶ οἱ περσικοὶ ἵπποι εἰς τὴν ὑποχώρησιν ἐκακοπάθουν, διότι οἱ ἵππεις ἦσαν βαρέως ὀπλισμένοι καὶ διότι ὑπεχώρουν εἰς στενοὺς δρόμους μὲ φόβον καὶ μὲ ἀταξίαν, ἔπασχον περισσότερον ἀναμεταξὺ των καταπατούμενοι παρὰ ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐχθρῶν· καὶ οἱ Θεσσαλοὶ μὲ θάρρος τοὺς ἐπετίθεντο, ὥστε εἰς τὴν φυγὴν δὲν ἐφονεύθησαν ὀλιγώτεροι ἵππεις ἀπὸ πεζοῦς. Ὁ δὲ Δαρεῖος ὅταν κατ' ἀρχὰς ἐτράπη εἰς φυγὴν τὸ ἀριστερόν του ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ εἶδεν αὐτὸ γὰ χωρίζῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον στρατόν, ἀμέσως ὅπως ἦτο ἔφυγε μὲ τοὺς πρώτους ἐπὶ τοῦ ἄρματος του. Καὶ ἐφ' ὅσον εὗρισκε ὀμαλοὺς τόπους εἰς τὴν φυγὴν, ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἐπροχώρει· ὅταν δὲ ἔφθασε εἰς χαράδρας καὶ δύσβατα μέρη, ἀφήκε ἐκεῖ τὸ ἄρμα του, τὴν ἀσπίδα, τὸν μανδύαν καὶ τὸ τόξον, καὶ ἀφοῦ ἀνέβη ἐπὶ ἵππου ἔφευγε. Καὶ ἡ ἐντὸς ὀλίγου ἐπελθοῦσα νύξ τὸν ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον γὰ συλληφθῆναι αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου· διότι ὁ Ἀλέξανδρος ἐφ' ὅσον ἦτο ἡμέρα μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις του τὸν καταδίωκεν· ὅταν ὅμως ἤρχισε γὰ σκοτεινιάξῃ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν γὰ διακρίνουσιν τὰς τοποθεσίας ἐπέστρεψεν εἰς τὸ στρατόπεδον· εὔρεν ὅμως τὸ ἄρμα τοῦ Δαρείου καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν μανδύαν καὶ τὸ τόξον· δὲν τὸν ἔφθασε δέ, διότι ἀρχὰ ἤρχισε γὰ τὸν καταδιώκη ἐπειδὴ εἰς τὸ πρῶτον ρήγμα τῆς φάλαγγος ἦλθε καὶ ὁ ἴδιος καὶ δὲν ἐπῆγε πρὸς καταδίωξιν αὐτοῦ παρὰ ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἀπεκρούσθησαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν οἱ ξένοι μισθοφόροι καὶ τὸ Περσικὸν ἱππικόν.

Ἀπὸ δὲ τοὺς Πέρσας ἐφονεύθησαν ὁ Ἀρσάμης, ὁ Ρεομίθρης καὶ ὁ Ἀτιζύης ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ἱππικοῦ εἰς τὴν μάχην τοῦ Γρανικοῦ· προσέτι δὲ ἐφονεύθη ὁ Σαδάκης, ὁ Σατράπης τῆς Αἰγύπτου καὶ ὁ Βουδάκης εἰς τῶν εὐγενῶν Περσῶν· τέλος ἀπὸ τὸ ἄλλο πλῆθος τοῦ στρατοῦ ἐφονεύθησαν περίπου ἑκατὸν χιλιάδες καὶ μεταξὺ αὐτῶν πλέον τῶν δέκα χιλιάδων ἵππεις, ὥστε λέγει ὁ Πτολεμαῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Λάγου, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τότε τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτι οἱ καταδιώκοντες μαζί μὲ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Δαρεῖον, ὅταν ἔφθασαν εἰς τινα χαράδραν, τὴν ἐπέρρασαν πατοῦντες ἐπὶ πτωμάτων.

Καὶ τὸ στρατόπεδον τοῦ Δαρείου ἀμέσως ἐκυριεύθη μὲ τὴν

πρώτην ἐπίθεσιν καὶ συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ἡ μήτηρ, ἡ σύζυγος, ὁ υἱὸς τοῦ Δαρείου μικρὸς ἀκόμη, καὶ δύο θυγατέρες τοῦ μαζί μὲ ἄλλας ὀλίγας γυναῖκας ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν. Διότι οἱ ἄλλοι Πέρσαι τὰς γυναῖκας τῶν κατὰ τύχην εἶχον στείλει μὲ τὰς ἀποσκευὰς τῶν εἰς τὴν Δαμασκὸν· διότι καὶ ὁ Δαρεῖος τὰ περισσότερα τῶν χρημάτων καὶ ὅσα ἄλλα παρακολουθοῦν τὸν μέγαν βασιλέα διὰ τὸ νὰ περνᾷ μὲ μεγαλοπρέπειαν καὶ εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν ἀκόμη, τὰ εἶχε στείλει εἰς τὴν Δαμασκὸν, ὥστε δὲν εὔρον εἰς τὸ στρατόπεδον περισσότερα ἀπὸ τρεῖς χιλιάδας τάλαντα. Ἄλλὰ καὶ τὰ χρήματα τῆς Δαμασκῆ τὰ ἐλαφυραγώγησεν ὁ Παρμενίων ἐξεπίτηδες σταλεῖς ἐκεῖ. Αὐτὸ ἦτο τὸ τέλος τῆς μάχης ἐκείνης ἡ ὁποία ἐγένε κατὰ τὸν Μαιμακτηριῶνα μῆνα καὶ ὅτε ἦτο ἄρχων εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Νικοκράτης (Νοέμβριος τοῦ 333).

Ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν νίκην του ἐπισκέπτεται τοὺς τραυματίας, θάπτει τοὺς νεκροὺς μεγαλοπρεπῶς τιμᾷ τοὺς ἀριστεύσαντας καὶ περιποιεῖται τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαρείου.

Κεφ. ΙΒ'.

Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ἂν καὶ ἦτο πληγῶμένος μὲ ξίφος εἰς τὸν μηρὸν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅμως ἐπεσκέφθη τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς νεκροὺς ἀφοῦ ἐμάζευσε ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς μὲ ὄλον τὸν στρατὸν λιμπρότατα παρατεταγμένον εἰς μάχην· καὶ μὲ λόγον ἐπήνεσεν ὅλους ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους ἢ ὁ ἴδιος ἀντελήφθη ὅτι κατόρθωμά τι εἰς τὴν μάχην ἔπραξαν ἢ ἔμαθε παρ' ἄλλων οἱ ὁποῖοι ὄλοι μαζί τὸ ἐβεβαίωνον, καὶ μὲ χρηματικὰ δῶρα ἐτίμησε καθένα κατὰ τὴν ἀξίαν του. Καὶ τῆς Κιλικίας μὲν διώρισε σατράπην τὸν Βάλακρον, τὸν υἱὸν τοῦ Νικάνορος ἕνα ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν θέσιν δὲ αὐτοῦ ὡς σωματοφύλακα κατέταξε τὸν Μένητα τὸν υἱὸν τοῦ Διονυσίου· εἰς τὴν θέσιν δὲ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Σελεύκου, ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην, διώρισε ἄρχοντα τοῦ τάγματός του τὸν Πολυσπέρχοντα τὸν υἱὸν τοῦ Σιμμίου.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος δὲν παρημέλησεν οὔτε τὴν μητέρα τοῦ Δαρείου οὔτε τὴν γυναῖκα οὔτε τὰ παιδιὰ του, ἀλλὰ λέγουν μερικοὶ

ἀπὸ τοὺς γράψαντας τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅτι τὴν ἰδίαν νύκτα κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τοῦ Δαρείου, ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκητὴν τοῦ Δαρείου, ἣ ὁποία ἦτο ξεχωρισμένη ὡς δῶρον δι' αὐτόν, ἤκουσε θρηγὸν γυναικῶν καὶ ἄλλον παρόμοιον θόρυβον ὅχι μακρὰν τῆς σκητῆς λέγουσι λοιπὸν ὅτι ἠρώτησε ποταὶ γυναῖκες εἶναι καὶ διατὶ κατοικοῦν τόσον κοντά· κάποιος δὲ τοῦ εἶπεν· «βασιλεῦ, ἡ μήτηρ, ἡ σύζυγος, καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Δαρείου ἀφοῦ ἔμαθον ὅτι ἔχεις τὸ τόξον τοῦ Δαρείου καὶ τὸν βασιλικὸν μανδύαν καὶ ὅτι ἔφερον ἐδῶ τὴν ἀσπίδα του, θρηγόντων νομίζουσαι ὅτι ὁ Δαρεῖος εἶναι νεκρός».

Αὐτὰ ἀφοῦ ἤκουσεν ὁ Ἀλέξανδρος λέγουσι ὅτι ἔστειλε πρὸς αὐτὰς τὸν Λεοννάτον, ἕνα τῶν ἐταίρων, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ εἴπῃ, ὅτι ἔῃ ὁ Δαρεῖος, τὰ δὲ ὄπλα καὶ τὸν μανδύαν φεύγων ἀφήκεν εἰς τὸ ἄρμα ἐπάνω, καὶ αὐτὰ μόνον ἔχει ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ δὲ Λεοννάτος ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκητὴν εἶπε τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Δαρεῖον καὶ ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιτρέπει εἰς αὐτὰς τοὺς βασιλικούς θεράποντας καὶ τὰς ἄλλας βασιλικὰς τιμὰς καὶ νὰ ὀνομάζωνται βασίλισσαι, ἐπειδὴ δὲν ἐπολέμησεν αὐτὸς μὲ τὸν Δαρεῖον διὰ προσωπικὴν ἔχθραν, ἀλλ' ὅτι ἔχει γίνεαι ὁ πόλεμος νομίμως διὰ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἀσίας. Αὐτὰ μὲν λέγουσι ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Ἀριστόβουλος.

Ἡ φήμη δὲ λέγει ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκητὴν μαζί μὲ τὸν Ἡφαιστίωνα μόνον ἀπὸ τοὺς ἐταίρους· καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Δαρείου εὐρεθεῖσα εἰς ἀμφιβολίαν, ποῖος ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ βασιλεὺς, διότι καὶ οἱ δύο ἐφόρουσι λαμπρὰν στολήν, ἐπλησίασε τὸν Ἡφαιστίωνα καὶ τὸν προσεκύνησε, διότι ἐκεῖνος τῆς ἐφάνη ὑψηλότερος. Ὅταν δὲ ὁ Ἡφαιστίων ἔκαμε βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ κάποιος ἀπὸ τοὺς ἰδικούς τῆς δεῖξας τὸν Ἀλέξανδρον τῆς εἶπεν ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος, αὐτὴ ἐντροπιασθεῖσα διὰ τὸ λάθος ὑπεχώρει· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τῆς εἶπε ὅτι δὲν ἔκαμε λάθος, διότι καὶ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον προσεκύνησεν εἶναι βασιλεὺς.

Καὶ αὐτὰ ἐγὼ οὔτε ὡς ἀληθινὰ, οὔτε ὡς τελείως ἀπίστευτα ἀνέφερον. Ἀλλὰ εἴτε ἔτσι ἔγιναν, ἐπαινῶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ διὰ τὴν εὐσπλαχνίαν πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν τιμὴν πρὸς τὸν φίλον του· εἴτε φαίνεται πιστευτὸς ὁ Ἀλέ-

ξαυδρος εις τοὺς ἱστορήσαντας αὐτά, ἔτι καὶ αὐτὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ καὶ νὰ εἴπῃ, ἀκόμη καὶ διὰ τοῦτο ἐπαινῶ τὸν Ἀλέξανδρον.

Ἐπιστολὴ Δαρείου πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ Ἀλεξάνδρου πρὸς Δαρείον.

Κεφ. ΙΔ'.

Ἐγὼ δὲ ἀκόμη εὐρίσκατο ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Μάραθον, ἦλθον παρὰ τοῦ Δαρείου πρέσβεις μὲ ἐπιστολὴν τοῦ Δαρείου καὶ μὲ σκοπὸν οἱ ἴδιοι προφορικὰ νὰ παρακαλέσουν ν' ἀφήσῃ τὴν μητέρα, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Δαρείου. Ἐλεγε δὲ ἡ ἐπιστολὴ, ἔτι ὁ Φίλιππος εἶχε συνάψει φιλίαν καὶ συμμαχίαν μὲ τὸν Ἀρταξέρξη· καί, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ὁ Ἀρσης ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρταξέρξου, ἔτι ὁ Φίλιππος πρῶτος ἤρχισε νὰ ἀδικῇ τὸν βασιλέα Ἀρσην χωρὶς νὰ πάθῃ κανὲν κακὸν ἀπὸ τοὺς Πέρσας. Ἀφ' οὗτου δὲ βασιλεύει αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν Περσίαν, δὲν ἔστειλε κανένα ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς αὐτὸν νὰ βεβαιώσῃ τὴν παλαιὰν φιλίαν καὶ συμμαχίαν ἀλλὰ τοῦναντίον ἐπέρασε μὲ στρατὸν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ πολλὰς ζημίας ἔκαμεν εἰς τοὺς Πέρσας. Διὰ τοῦτο δὲ κατέβη ὁ ἴδιος νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν χώραν του καὶ νὰ σώσῃ τὴν πατρικὴν ἀρχήν. Ἡ μὲν λοιπὸν μάχη ἐτελείωσε μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὅποιον ἠθέλησαν οἱ θεοί· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς ζητεῖ ἀπὸ βασιλέα τὴν σύζυγον, τὴν μητέρα του καὶ τὰ αἰχμαλωτισθέντα παιδιὰ του, καὶ θέλει νὰ φιλιωθῇ μὲ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ νὰ εἶναι σύμμαχος του· διὰ ταῦτα δὲ παρεκάλει νὰ στείλῃ ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς αὐτὸν μαζὶ μὲ τὸν Μενίσκον καὶ τὸν Ἀρσίμαν, οἱ ὅποιοι εἶχον ἔλθει ὡς πρέσβεις τῶν Περσῶν, ἀνθρώπους του διὰ νὰ λάβουν καὶ νὰ δώσουν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνόρκους διαβεβαιώσεις.

Εἰς αὐτὰ ὁ Ἀλέξανδρος ἀπήντησε δι' ἐπιστολῆς καὶ ἔστειλε μαζὶ μὲ τοὺς πρέσβεις τοῦ Δαρείου τὸν Θέρσιππον, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ δώσῃ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Δαρείον, ὁ ἴδιος δὲ νὰ μὴ εἴπῃ τίποτε. Ἡ ἐπιστολὴ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔτσι ἔλεγε.

Οἱ πρόγονοί σας ἐλθόντες εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα μᾶς ἐκακοποίησαν χωρὶς νὰ ἔχουν πάθει κανένα κακὸν ἀπὸ ἡμᾶς· ἐγὼ δὲ διορισθεὶς ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ θέλων

νὰ ἐκδικηθῶ τοὺς Πέρσας ἐπέρασα εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀφοῦ σεῖς ἐκά-
 ματε τὴν ἀρχὴν. Διότι καὶ τοὺς Περινήθους ἐδογηθήσατε, οἱ ὅποιοι
 ἠδίκουν τὸν πατέρα μου, καὶ εἰς τὴν Θράκην, τὴν ὁποίαν εἶχο-
 μεν ἡμεῖς, ἔστειλε στρατὸν ὁ Ὠχος. Ὅταν δὲ ἐφονεύθη ὁ πα-
 τήρ μου ἀπὸ δολοφόνους τοὺς ὁποίους σεῖς ἐβάλατε, καθὼς οἱ
 ἴδιοι εἰς ἐπιστολάς τὰς ὁποίας ἐστείλατε παντοῦ μὲ ὑπερηφάνειαν
 ἐγράψατε, καὶ ὅταν μαζί μὲ τὸν Βαγῶαν ἐφόνευσες τὸν Ἀρσην
 καὶ κατέλαβες τὴν ἀρχὴν ἀδίκως καὶ ὄχι συμφώνως πρὸς τοὺς
 Περσικοὺς νόμους ἀλλὰ μὲ ἀδικίας πρὸς τοὺς Πέρσας, καὶ ὅταν
 ἔστειλες εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐπιστολάς δι' ἐμέ ὄχι καταλλήλους,
 διὰ νὰ μὲ πολεμοῦν, καὶ ὅταν ἔστειλες χρήματα εἰς τοὺς Λακε-
 δαιμονίους καὶ εἰς μερικοὺς ἄλλους Ἑλληνας, καὶ ἀπὸ μὲν τὰς
 ἄλλας πόλεις καμμία δὲν ἐδέχετο, μόνον δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ
 ἔλαβον, καὶ ὅταν οἱ ἀποσταλέντες ἐκ μέρους σου τοὺς φίλους μου
 διεφθειρον καὶ τὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἠτοίμασα διὰ τοὺς Ἑλ-
 ληνας, προσεπάθουν νὰ διαλύσουν, ἐξεστράτευσαν ἐναντίον σου,
 ἀφοῦ ἔκαμες σὺ τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρας. Ἀφοῦ δὲ ἐνίκησα εἰς μά-
 χην πρῶτον μὲν τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς σατράπας σου, τῶρα
 δὲ σὲ καὶ τὸν στρατὸν σου, καὶ κατέχω τὴν χώραν σου μὲ τὸ
 θέλημα τῶν θεῶν, περιποιοῦμαι τούτους ὅσοι ἀπὸ τοὺς παρατα-
 χθέντας μαζί σου εἰς τὴν μάχην δὲν ἐφονεύθησαν, ἀλλὰ κατέφυ-
 γον εἰς ἐμέ καὶ δὲν μένουσιν κοντὰ μου χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, ἀλλὰ
 μὲ τὸ θέλημά των ἐκστρατεύουσιν μαζί μου. Μὲ τὴν ἰδέαν λοιπὸν
 ὅτι ἐγὼ εἶμαι κύριος ὅλης τῆς Ἀσίας ἐλθὲ πλησίον μου· ἂν δὲ
 φοβῆσαι μήπως, ὅταν ἔλθῃς, πάθῃς κανὲν δυσάρεστον ἀπὸ ἐμέ,
 στείλε φίλους σου νὰ λάβουν ἐνόρκους διαβεβαιώσεις. Ὅταν δὲ
 ἔλθῃς νὰ ζητῆς τὴν σύζυγον, τὴν μητέρα, τὰ παιδιὰ σου καὶ ὅ,τι
 ἄλλο θέλεις καὶ θὰ τὰ ἔχῃς. Διότι θὰ ἔχῃς ὅ,τι δήποτε μοῦ ζη-
 τήσης. Καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὅταν στέλλῃς πρὸς ἐμέ πρέσβεις, νὰ στέλ-
 λῃς ὡς πρὸς βασιλέα τῆς Ἀσίας καὶ νὰ μὴ γράφῃς ἐπιστολάς
 ὡς ἴσος πρὸς ἴσον, ἀλλὰ πρὸς ἐμέ ὡς κύριον ὅλων τῶν ἰδικῶν
 σου νὰ ὑποδεικνύῃς, ἂν ἔχῃς ἀνάγκην ἀπὸ κάτι. Ἄλλως ἐγὼ θὰ
 σκεφθῶ διὰ σὲ ὡς νὰ εἶσαι ἐχθρὸς. Ἐὰν δὲ ἔχῃς ἀντιρρήσεις διὰ τὴν
 βασιλείαν, ἀφοῦ σταθῇς ν' ἀγωνισθῇς ἀκόμη δι' αὐτὴν καὶ νὰ
 μὴ φεύγῃς, διότι ἐγὼ θὰ ἔλθω ἐναντίον σου, ὅπου καὶ ἂν εὐρί-
 σκεσαι.

Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ πρέσβεις Ἀθηνῶν,
Σπάρτης καὶ Θηβῶν.

Κεφ ΙΕ΄

Ὅταν δὲ ἔμαθεν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐλαφυραγωγῆθησαν καὶ τὰ χρήματα τὰ ὅποια εἶχε στείλει ὁ Δαρεῖος μὲ τὸν Κωφῆνα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρταβάζου εἰς τὴν Δαμασκίην καὶ ὅτι ἡχμαλωτίσθησαν μαζί μὲ τὰ ἄλλα βασιλικά σκευὴ καὶ ἐκείνοι τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν ὡς φύλακας αὐτῶν, αὐτὰ μὲν διέταξε τὸν Παρμενίωνα ἀφοῦ φέρῃ πάλιν εἰς τὴν Δαμασκίην νὰ τὰ φυλάττῃ. Τοὺς δὲ πρέσβεις τῶν Ἑλλήνων οἱ ὅποιοι εἶχον ἔλθει πρὸς τῆς μάχης πρὸς τὸν Δαρεῖον, ἀφοῦ ἔμαθε ὅτι καὶ αὐτοὶ ἡχμαλωτίσθησαν, διέταξε νὰ στείλῃ πρὸς αὐτόν. Ἦσαν δὲ ἀπὸ τὴν Σπάρτην μὲν ὁ Εὐθυκλῆς, ἀπὸ τὰς Θήβας δὲ ὁ Θεσσαλίσκος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἴσμηγίου, καὶ ὁ Ὀλυμπιονίκης Διονυσόδωρος, ἀπὸ δὲ τὰς Ἀθήνας ὁ Ἰφικράτης, ὁ υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Ἰφικράτους. Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ὅταν ἦλθον πλησίον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀμέσως μὲν ἀφῆκεν ἐλευθέρους τὸν Θεσσαλίσκον καὶ τὸν Διονυσόδωρον, ἂν καὶ ἦσαν Θηβαῖοι, πρῶτον μὲν ἀπὸ ἔνδειξιν εὐσπλαχνίας πρὸς τὰς Θήβας, ἔπειτα δὲ διότι ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον κάμει ἄξια συγχωρήσεως, ἐπειδὴ εἶχε καταστραφῆ ἢ πατρίς των ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας καὶ προσεπάθουν νὰ ἐπιτύχουν ὅ,τι ὠφέλειαν ἠδύναντο διὰ τοὺς ἑαυτοὺς των καὶ μάλιστα διὰ τὴν πατρίδα των ἀπὸ τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Δαρεῖον· αὐτὰ μὲν ἐπειδὴ ἐθεώρησε ἄξιοπρεπῆ καὶ διὰ τοὺς δύο, ἰδιαίτερος δὲ τὸν Θεσσαλίσκον μὲν εἶπεν ὅτι ἀφήγει ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὴν οἰκογένειάν του, διότι κατήγετο ἀπὸ εὐγενεῖς Θηβαίους, τὸν Διονυσόδωρον δὲ διὰ τὴν νίκην του εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Τὸν δὲ Ἰφικράτην ἐπίσης τὸν ἀφῆκεν ἀμέσως διὰ τὴν φιλίαν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ διὰ τὴν μνήμην τῆς δόξης τοῦ πατρός του, διότι ἐφ' ὅσον μὲν ἔζη κοντὰ του πολὺ τὸν ἐτίμησε καὶ ὅταν ἀπέθανεν ἀπὸ ἀσθένειαν τὰ ὄσπ'α του ἔστειλεν εἰς τοὺς συγγενεῖς του εἰς τὰς Ἀθήνας. Τὸν Εὐθυκλέα δὲ ὁ ὅποιος ἦτο Λακεδαιμόνιος, ἀπὸ πόλιν ἐνδοξον, ἐχθρικήν δὲ τότε, καὶ αὐτόν, ἐπειδὴ τίποτε ὀπωσδήποτε ἀξιόλογον ἰδιαίτερος δὲν ἐπετύχανε διὰ νὰ συγχωρηθῆ, κατ' ἀρχὰς μὲν

χωρίς δεσμὰ τὸν ἐφύλαττε· ἔπειτα δέ, ἀφοῦ ἠτύχησε πολὺ, καὶ αὐτὸν ἀφῆκε ἐλεύθερον.

Ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Τύρον.

Κεφ. ΙΣΤ'.

Ἀπὸ τὴν Μάραθον δὲ ξεκινήσας καταλαμβάνει τὴν Βύβλον ἢ ὅποια παρεδόθη μὲ συνθήκην καὶ τὴν Σιδῶνα ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ κάτοικοί τῆς ἐξήτησαν τὴν συνδρομὴν τοῦ διὰ τὴν ἔχθραν τὴν ὅποιαν εἶχον κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τοῦ Δαρείου. Ἀπὸ ἐδῶ δὲ ἐπροχώρει πρὸς τὴν Τύρον· εἰς τὸν δρόμον δὲ συναντοῦν αὐτὸν πρέσβεις τῶν Τυρίων σταλμένοι ἀπὸ μέρους τῶν ἀρχόντων λέγοντες ὅτι οἱ Τύριοι εἶνε ἀποφασισμένοι νὰ κάμουν ὅ,τι διατάξῃ ὁ Ἀλέξανδρος. Ἐκεῖνος δὲ ἀφοῦ ἐπήγγεσε καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πρέσβεις διέταξε, ἀφοῦ ἐπιστρέψουν νὰ εἴπουν εἰς τοὺς Τυρίους ὅτι θέλει ἀφοῦ ἀναβῆ εἰς τὴν ἀκρόπολιν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Ἡρακλέα.

Ἀφοῦ δὲ ἀνήγγειλαν αὐτὰ οἱ πρέσβεις εἰς τὴν Τύρον, ἀπεφάσισαν κατὰ τὰ ἄλλα μὲν νὰ κάμουν ὅ,τι διατάξῃ ὁ Ἀλέξανδρος, εἰς τὴν πόλιν ὅμως νὰ μὴ δέχωνται κανένα μῆτε ἀπὸ τοὺς Πέρσας μῆτε ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας, διότι ἐνόμιζον ὅτι τοῦτο θὰ εἶναι ἀξιοπρεπεστάτη ἀπάντησις εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν, καὶ εἰς τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου ἢ ὅποια ἀκόμη ἦτο ἄγνωστος, θὰ εἶναι δι' αὐτοὺς ἀσφαλεστάτη.

Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ τῶν Τυρίων τοὺς μὲν πρέσβεις μὲ θυμὸν ἔστειλε ὀπίσω· αὐτὸς δὲ ἀφοῦ ἐκάλεσε τοὺς ἐταίρους, τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοῦ, τοὺς ταξίαρχας καὶ ἰλάρχους ὁμίλησεν ὡς ἑξῆς·

Κεφ. ΙΖ'.

Ἄνδρες φίλοι καὶ σύμμαχοι· ἔχω τὴν γνώμην ὅτι οὔτε ἡ πορεία κατὰ τῆς Αἰγύπτου εἶνε ἀσφαλῆς δι' ἡμᾶς, ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι εἶναι κύριοι τῆς θαλάσσης, νὰ καταδιώξωμεν δὲ ἐξ ἄλλου τὸν Δαρεῖον ἀφήγοντες ὀπίσω τὴν πόλιν τῶν Τυρίων ταλαντευομένην καὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον εἰς χεῖρας τῶν Περσῶν καὶ αὐτὸ δὲν τὸ εὐρίσκω ἀσφαλές καὶ διὰ τὰ ἄλλα μας πράγματα καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰ Ἑλληνικὰ διότι φοβοῦμαι μήπως, ἐάν

Ξαναγίνουσι οἱ Πέρσαι κύριοι τῶν παραθαλασσιῶν μερῶν καὶ προχωρήσωμεν ἡμεῖς εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ κατὰ τοῦ Δαρείου, μεταφέρουσι μὲ μεγαλύτερον στόλον τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι φανερὰ μᾶς πολεμοῦν, ἢ δὲ πόλεις τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸ παρὸν συγκατατίθεται κάπως ἀπὸ φόβου μᾶλλον παρὰ ἀπὸ ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς. Ἐάν δὲ κυριευθῇ ἢ Τύρος καὶ ἢ Φοινίκη ὅλη θὰ καταληφθῇ καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Φοινίκων τὸ ὅποιον εἶναι τὸ περισσότερο καὶ τὸ καλύτερον τοῦ Περσικοῦ εἶναι φυσικὸν νὰ ἔλθῃ μὲ τὸ μέρος μας· διότι δὲν θὰ ἀνεχθοῦν οὔτε οἱ κωπηλάται οὔτε οἱ ναῦται τῶν Φοινίκων νὰ πολεμοῦν ἐντὸς τῶν πλοίων δι' ἄλλους, ἐνῶ ἡμεῖς κατέχομεν τὰς πόλεις των· ἢ Κύπρος δὲ μετὰ τοῦτο ἢ χωρὶς δυσκολίαν θὰ ἔλθῃ μὲ τὸ μέρος μας ἢ μὲ ἔφοδον τοῦ στόλου εὐκόλως θὰ καταληφθῇ.

Καὶ ὅταν ἡμεῖς ἔχομεν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ἐκ τῆς Μακεδονίας πλοῖα καὶ τὰ Φοινικικά, προστεθῆ δὲ συγχρόνως καὶ ἡ Κύπρος, ἀσφαλῶς θὰ εἴμεθα κύριοι τῆς θαλάσσης καὶ συγχρόνως ἢ ἐκστρατεία μας εἰς τὴν Αἴγυπτον, θὰ γίνῃ εὐκολος. Ἀφοῦ δὲ ὑποτάξωμεν τὴν Αἴγυπτον, δὲν μένει πλέον τίποτε τὸ ὑποπτον οὔτε διὰ τὴν Ἑλλάδα οὔτε διὰ τὴν ἰδικὴν μας πατρίδα, θὰ ἐκστρατεύσωμεν δὲ ἐναντίον τῆς Βαβυλῶνος ἐξησφαλισμένοι διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα καὶ μὲ μεγαλύτερον κύρος, ἀφοῦ θὰ ἔχωμεν ἀποκόψει ἀπὸ τοὺς Πέρσας ὅλην τὴν θάλασσαν καὶ τὴν χώραν ἢ ὅποια εἶναι ἐντεῦθεν τοῦ Εὐφράτου.

Κεφ. ΙΗ'.

Λέγων ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος εὐκόλως τοὺς ἔπεισε νὰ ἀρχίσουν τὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τῆς Τύρου· καὶ ἡ θεία πρόνοια δὲ κάπως τὸν παρεκίνησε, διότι εἰς τὸν ὕπνον του ἐκείνην τὴν νύκτα τοῦ ἐφάνη ὅτι αὐτὸς μὲν ἐπλησίαζε τὸ τεῖχος τῶν Τυρίων, ὁ δὲ Ἡρακλῆς τὸν ὑπεδέχετο καὶ τὸν ἀνεβίβαζεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Καὶ τοῦτο ἠρμήνευεν ὁ Ἀρίστανδρος ὅτι μὲ κόπον θὰ κυριευθῇ ἢ Τύρος, διότι καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Ἡρακλέους μὲ κόπον ἔγιναν. Σοβαρὸν δὲ ἔργον ἐφαίνετο ἢ πολιορκία τῆς Τύρου· διότι ἢ πόλις τῶν Τυρίων ἦτο ἐπὶ νήσου καὶ ἦτο ὠχυρωμένη ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν τότε οἱ Τύριοι κατὰ θάλασσαν ἰσχυρότεροι

τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ διότι οἱ Πέρσαι ἀκόμη ἦσαν κύριοι τῆς θαλάσσης καὶ αὐτοὶ οἱ Τύριοι εἶχον ἀκόμη ἀρκετὰ πλοῖα.

Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ πρόσχωσιν ἀπὸ τὴν ξηρὰν πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως· εἶναι δὲ ὁ τόπος πορθμὸς χωρὶς βάθος· καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν ξηρὰν μέρη τῆς θαλάσσης εἶναι ρηχὰ καὶ γεμάτα λάσπη, τὰ δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως, ὅπου εἶναι καὶ τὸ βαθύτερον μέρος τοῦ πορθμοῦ, ἔχουν βάθος τρεῖς ὀργυῖας περίπου. Ἀλλὰ ὑπῆρχον λίθοι πολλοὶ καὶ ξύλα ἄφθονα, τὰ ὅποια ἔρριπτον ἐπάνω εἰς τοὺς λίθους καὶ πάσσαλοι εὐκόλως ἐκαρφώοντο εἰς τὴν λάσπην καὶ αὐτὴ ἢ λάσπη συνέδεε τοὺς λίθους, ὥστε νὰ μένουν στερεοί. Προθυμίαν δὲ μεγάλην ἐδείκνυσον εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ ὅποτος παρῶν ἐδίδεν ὀδηγίας εἰς κάθε λεπτομέρειαν καὶ ἄλλοτε μὲν μὲ λόγους ἐνεθουσίαζε, ἄλλοτε δὲ καὶ μὲ χρήματα ἐνεθάρρυνε ὅσους κάτι ἔξοχον μὲ κόπον κατώρθωνον. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἢ πρόσχωσις ἐγένετο πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς εὐκόλως ἐπροχώρει ἢ ἐργασία, διότι ἢ πρόσχωσις ἐγένετο εἰς μικρὸν βάθος καὶ κανεὶς δὲν τοὺς ἡμπόδιζε. Ὅταν δὲ πλέον ἐπλησίαζον τὰ βαθύτερα μέρη καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν ἐκακοπάθουν οἱ Μακεδόνες πολὺ κτυπώμενοι ἀπὸ τὰ τεῖχη, τὰ ὅποια ἦσαν ὑψηλά· ἐπειδὴ δὲ ἦσαν ἐφωδιασμένοι μᾶλλον δι' ἐργασίαν παρὰ διὰ μάχην καὶ μὲ τὰ πλοῖα, ὡς κύριοι τῆς θαλάσσης, ἔπλεον οἱ Τύριοι εἰς διάφορα μέρη, ἔκαμνον τὴν πρόσχωσιν πολὺ δύσκολον. Τότε οἱ Μακεδόνες ἔστησαν δύο πύργους εἰς τὸ ἄκρον τῆς προσχώσεως, διότι εἶχε προχωρήσει εἰς μεγάλην ἔκτασιν μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐτοποθέτησαν μηχανὰς ἐπὶ τῶν πύργων. Ὡς προφυλάγματα δὲ ἀπὸ τὰ τοξεύματα διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἶχον κατειργασμένα καὶ ἀκατέργαστα δέρματα, διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ καοῦν ἀπὸ τὸ τεῖχος μὲ πυρφόρα βέλη· συγχρόνως δὲ ὅσοι ἀπὸ τοὺς Τυρίους πλησίαζοντες μὲ πλοῖα ἔβλαπτον τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὴν πρόσχωσιν κτυπώμενοι ἀπὸ τοὺς πύργους δὲν ἐπέστρεφον εὐκόλως.

Κεφ. ΙΘ'.

Οἱ δὲ Τύριοι εἰς τὰς προφυλάξεις αὐτὰς τῶν Μακεδόνων ἐμηχανεύθησαν τοῦτο· πλοῖον μέγα ἄφου τὸ ἐγέμισαν μὲ ξηρὰ κλή-

ματα και ἄλλην εὐφλεκτον ὕλην ἐκάρφωσαν δυὸ κατάρτια εἰς τὴν πρῆφραν καὶ περιέφραξαν ὀλόγυρα εἰς μεγάλην ἔκτασιν, ὥστε εἰς τοῦτο τὸ μέρος νὰ χωρέσουν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα δαδιά καὶ φρύγανα· προσέτι δὲ ἐσώρυσαν ἐκεῖ πίσσαν καὶ θειάφι καὶ ὄσα ἄλλα εἶναι κατάλληλα νὰ προκαλέσουν μεγάλην φλόγα. Ἐτοποθέτησαν δὲ καὶ δύο ἀντέννας εἰς τὰ κατάρτια καὶ ἀπὸ αὐτὰς ἐκρέμασαν καζάνια γεμάτα ἀπὸ ὕλας αἱ ὁποῖαι ἐμελλον μόλις χυθοῦν νὰ μεγαλώσουν τὴν φλόγα· τέλος ἔβαλαν σαβούρα εἰς τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου διὰ νὰ σηκώσουν ὑψηλὰ τὴν πρῆφραν, ἀφοῦ θὰ εἶχε βάρος εἰς τὴν πρύμναν τὸ πλοῖον. Ἐτσι καιροφυλακήσαντες ἄνεμον μὲ διεύθυνσιν πρὸς τὴν πρόσχωσιν ἀφοῦ ἔδεσαν τὸ πλοῖον ἀπὸ τὴν πρύμναν τὸ ἐρυμούλκουν μὲ ἄλλα πλοῖα. Ὅταν δὲ πλέον ἐπλησίαζον τὴν πρόσχωσιν καὶ τοὺς πύργους, ἀφοῦ ἔβαλαν φωτιά εἰς τὰ μαζευμένα ὑλικά καὶ συγχρόνως ἀφοῦ μὲ ὄρμην ἐρυμούλκησαν τὸ πλοῖον πρὸς τὴν πρόσχωσιν ἐξώθησαν αὐτὸ εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς· τὸ δὲ πλήρωμα τοῦ πλοίου τὸ ὁποῖον ἐκαίετο πλέον εὐκόλως ἐκολύμβησεν εἰς τὴν πόλιν. Εἰς τὸ μεταξὺ ἡ φλόγα μεγάλη πλέον ἔπιανε τοὺς πύργους καὶ αἱ ἀντένναι ἔσπασαν ἀπὸ τῆς φωτιά καὶ ἀφῆκαν νὰ χυθοῦν εἰς τὴν φλόγα, ὅσα ἦσαν ἴτοιμασμένα νὰ τὴν ἐνισχύσουν. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὰ ρυμουκὰ πλοῖα παραμονεύοντες κοντὰ εἰς τὴν πρόσχωσιν ἔρριπτον βέλη εἰς τοὺς πύργους ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀσφάλεια νὰ πλησιάσουν ὅσοι ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας ἤρχοντο νὰ σβήσουν τὴν φλόγα. Καὶ ἐν τῇ μεταξὺ, ἐν ᾧ πλέον ἐκαίοντο οἱ πύργοι, ἀφοῦ ἐξήλθον τῆς πόλεως πολλοὶ καὶ εἰσῆλθον εἰς μικρὰ πλοῖα πλησιάσαντες εἰς διάφορα μέρη τῆς προσχώσεως καὶ τοὺς πασσάλους οἱ ὁποῖοι ἦσαν καρφωμένοι εἰς τὴν ἄκραν εὐκόλως τοὺς ἔσπασαν καὶ τὰς μηχανὰς ὅλας ἔκαψαν, ὅσας δὲν ἐχάλασε ἡ φλόγα τοῦ πυρπολικοῦ.

Τότε ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε καὶ τὴν πρόσχωσιν νὰ κάμουν πλατυτέραν ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν ξηρὰν διὰ νὰ δεχθῆ περισσότερους πύργους καὶ τοὺς μηχανοποιούς διέταξε ἄλλας μηχανὰς νὰ ἐτοιμάσουν· ἐνῶ δὲ αὐτὰ ἴτοιμάζοντο, ὁ ἴδιος παραλαβὼν τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τὰς Ἀγριαῖνας ἤλθεν ἐναντίον τῆς Σιδῶνος μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συγκεντρώσῃ ἐκεῖ ὅσα πλοῖα εἶχε, διότι τοῦ ἐφαίνετο πολὺ δύσκολος ἡ πολιορκία, ἐφ' ὅσον ἦσαν κύριοι τῆς θαλάσσης οἱ Τύριοι.

Ἄρρη. Ἄλεξ. Ἀνάβασις καὶ Λουκ. Νεκρ. Διάλ.—Μετῴφρασις 3

Κεφ. Κ'.

Ἐγὼ δὲ αἱ μηχαναὶ του κατεσκευάζοντο καὶ τὰ πλοῖα ἔκαμνον γυμνάσια ναυμαχίας καὶ ἐπιθέσεως, εἰς τὸ μεταξύ ἐκείνο, ἀφοῦ παρέλαβεν ὁ ἴδιος μερικὰς ἴλας ἱππικῆς καὶ τοὺς ὑπασπιστάς, τοὺς Ἀγριανας καὶ τοὺς τοξότας, ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἀντιλίθανον· καὶ ἄλλας μὲν πόλεις τῶν μερῶν ἐκείνων διὰ πολέμου ὑποτάξας, ἄλλας δὲ διὰ συνθήκης, ἀφοῦ ἔλαβε μὲ τὸ μέρος του, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σιδῶνα ὅπου εὔρε τον Κλέαρχον τὸν υἱὸν τοῦ Πολεμοκράτορος ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον μὲ τέσσαρας χιλιάδας περίπου μισθοφόρους Ἑλλήνας.

Ὅτε δὲ εἶχεν ἑτοιμασθῆ τὸ ναυτικόν του, ἀφοῦ ἐπετίθασε εἰς τὰ καταστρώματα τῶν πλοίων ὅσους ἀπὸ τοὺς ὑπασπιστάς ἐνόμιζε καταλλήλους διὰ τὴν ναυμαχίαν, ἂν αὐτὴ μὲ τὸ πλησίασμα τῶν πλοίων μετεβάλλετο μᾶλλον εἰς πεζομαχίαν, ξεκινήσας ἀπὸ τὴν Σιδῶνα ἔπλεε κατὰ τῆς Τύρου μὲ τὰ πλοῖα εἰς γραμμὴν μάχης, ὁ ἴδιος μὲν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα, πρὸς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, καὶ μαζί του οἱ βασιλεῖς τῆς Κύπρου καὶ οἱ Φοίνικες, ἐκτὸς τοῦ Πνυταγόρου, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τον Κράτερον εἶχε τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τῆς ὄλης παρατάξεως. Οἱ δὲ Τύριοι πρότερον μὲν εἶχον τὴν ἀπόφασιν νὰ ναυμαχήσουν, ἂν ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς ἐπετίθετο μὲ τὸν στόλον· τότε ὅμως παρ' ἐλπίδα ἰδόντες τὸ πολὺ πλῆθος τῶν πλοίων (διότι δὲν εἶχον μάθει ἀκόμη ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος εἶχεν ὅλα τὰ πλοῖα τῶν Κυπρίων καὶ τῶν Φοινίκων) καὶ παρατηρήσαντες συγχρόνως ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἤρχετο ἐναντίον των μὲ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς ναυτικῆς νέχνης (διότι ὀλίγον προτοῦ νὰ πλησιάσουν τὴν πόλιν ἐσταμάτησε εἰς τὰ ἀνοικτὰ ὁ στόλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, προσπαθῶν νὰ προκαλέσῃ εἰς ναυμαχίαν τοὺς Τυρίους, ἔπειτα, ἐπειδὴ δὲν ἔπλεον αὐτοὶ ἐναντίον του, ἔτσι ἑτοιμος διὰ ναυμαχίαν ἐπετίθετο μὲ τὸ ὀρμητικὸν ρεῦμα), αὐτὰ βλέποντες οἱ Τύριοι δὲν ἀπεφάσισαν νὰ ναυμαχήσουν, ἀλλὰ μὲ πλοῖα, ὅσα ἠδύνατο νὰ χωρέσουν τὰ στόμια τῶν λιμένων, ἀφοῦ ἔφραξαν πυκνὰ τὰς εἰσόδους ἐφύλακτον, διὰ νὰ μὴ ἀγκυροβολήσῃ ὁ στόλος τῶν ἐχθρῶν εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς λιμένας.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐπειδὴ δὲν ἔπλεον ἐναντίον του οἱ Τύριοι

ἐπετέθη κατὰ τῆς πόλεως· καὶ τὸν μὲν λιμένα ὁ ὁποῖος ἔβλεπε πρὸς τὴν Σιδῶνα δὲν ἐτόλμησε νὰ παραδιάσῃ διότι ἦτο πολὺ στενὸν τὸ στόμιον καὶ ἦτο φραγμένον μὲ πολλὰ πλοῖα ἔχοντα τὰς πρῆφρας πρὸς τὰ ἔξω· ἐπιτεθέντες δὲ οἱ Φοίνικες ἐναντίον τριῶν πλοίων τὰ ὅποια μὲ τὰς πρῆφρας πρὸς τὰ ἔξω ἦσαν ἀραγμένα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ στομίου διὰ νὰ φυλάττουν αὐτὸ τὰ ἐθύθισαν· τὰ δὲ πληρώματα εὐκόλως ἐσώθησαν κολυμβῶντα εἰς τὴν ξηρὰν ἣ ὅποια ἦτο φιλική. Τότε μὲν λοιπὸν οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον προσήγγισαν εἰς κάποιον ὄρμον κοντὰ εἰς τὴν τεχνητὴν πρόσχωσιν, ὅπου τοὺς ἐφάνη ὅτι δὲν ἔπιανεν ἄνεμος· τὴν δὲ ἐπομένῃν τοὺς μὲν Κυπρίους μὲ τὰ πλοῖα των καὶ τὸν ναύαρχόν των Ἀνδρόμαχον διέταξε νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν Σιδῶνα λιμένα, τοὺς δὲ Φοίνικας ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν Αἴγυπτον πέραν τῆς προσχώσεως λιμένα ὅπου ἦτο καὶ ἡ σκηνή του.

Κεφ. ΚΑ'.

Τώρα δὲ πλέον, ἐπειδὴ ἐμαζεύθησαν πολλοὶ μηχανικοὶ ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν Φοινίκην, εἶχον κατασκευασθῆ καὶ πολλὰι μηχαναί, ἄλλαι μὲν ἐπάνω εἰς τὴν πρόσχωσιν, ἄλλαι δὲ ἐπάνω εἰς ἱππαγωγὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἔφερε μὲτὶ τοῦ ἀπὸ τὴν Σιδῶνα, ἄλλαι δὲ ἐπάνω εἰς πολεμικὰ χωρὶς μεγάλην ταχύτητα καὶ φυσικὰ ἄχρηστα διὰ ναυμαχίαν. Ἀφοῦ δὲ ὅλα πλέον ἦσαν ἔτοιμα ἐπλησίαζον τὰς μηχανὰς εἰς τὴν τεχνητὴν πρόσχωσιν καὶ μὲ τὰ ἔχοντα μηχανὰς πλοῖα ἐπλησίαζον εἰς διάφορα μέρη τοῦ τείχους καὶ ἐδοκίμαζον νὰ τὸ πατήσουν.

Οἱ δὲ Τύριοι ἐτοποθέτησαν ξυλίλους πύργους εἰς τὰς πρὸς τὴν πρόσχωσιν ἐπάλλξεις διὰ νὰ μάχωνται ἀπὸ αὐτοῦς, καὶ ὅπου ἀλλοῦ αἱ μηχαναὶ ἐφέροντο μὲ τὰ πλοῖα κοντὰ εἰς τὰ τεῖχη προσεπάθουν νὰ ἀμυνοῦν, καὶ ἐκτύπων τὰ πλοῖα μὲ τόξα καὶ μὲ πυρφόρα βέλη, ὥστε νὰ φοβοῦνται οἱ Μακεδόνες νὰ πλησιάσουν τὸ τεῖχος. Τὰ πρὸς τὴν πρόσχωσιν δὲ τεῖχη των εἶχον ὕψος ἑκατὸν πενήντα περίπου πόδας καὶ πλάτος ἀνάλογον καὶ ἦσαν καμωμένα ἀπὸ μεγάλους λίθους ἐνωμένους μὲ γύψον. Καὶ εἰς τὰ ἱππαγωγὰ δὲ καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα τῶν Μακεδόνων, ὅσα ἔφερον τὰς μηχανὰς πρὸς τὸ τεῖχος, δὲν ἦτο εὐκόλο νὰ πλησιάσουν τὴν πόλιν, διότι πολλοὶ λίθοι τοῦ τείχους ἐξεῖχον ἀρκετὰ πρὸς τὰ ἔξω εἰς τὴν

θάλασσαν καὶ δὲν ἄφιναν τὰ πλοῖα νὰ προσβάλουν τὸ τεῖχος ἀπὸ κοντά. Καὶ τούτους ὁ Ἀλέξανδρος ἀπεφάσισε νὰ παραμερίσῃ, ἀλλὰ δύσκολα κατωρθῶντο τούτο, ἐπειδὴ προσεπάθουν νὰ τοὺς κινήσουν ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ὄχι ἀπὸ ἔδαφος ἀσφαλές· ἄλλως τε καὶ οἱ Τύριοι φράζαντες πλοῖα μὲ σανίδας διὰ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὰ ἐχθρικά βέλη τὰ ἔφερον κοντὰ εἰς τὰς ἀγκύρας τῶν μηχανοφόρων πλοίων καὶ κόπτοντες κρυφίως τὰ σχοινιά τῶν ἀγκυρῶν ἔκαμνον τὴν προσέγγισιν τῶν ἐχθρικῶν πλοίων ἀδύνατον. Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἀφοῦ ἔφραξε μὲ τὸν ἴδιον τρόπον πολλὰς τριακοντόρους τὰς ἐτοποθέτησε πλαγίως καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς ἀγκύρας διὰ νὰ ἀποκρούουν τὰς ἐπιθέσεις τῶν Τυρίων. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι κολυμβηταὶ βυθιζόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν ἔκοπτον κρυφίως τὰ σχοινιά. Οἱ Μακεδόνες τέλος ἔδεσαν τὰς ἀγκύρας μὲ ἀλυσίδας ἀντὶ σχοινίων καὶ ἔτσι τίποτε πλέον δὲν κατώρθωνον οἱ κολυμβηταί. Πιάνοντες λοιπὸν τοὺς λίθους μὲ θηλειὰ τοὺς ἀπέσπων καὶ ἔπειτα μὲ μηχανὰς ὑψώνοντες τοὺς ἄφινον νὰ πέσουν εἰς τὰ βαθιά, ὅπου δὲν ἐμελλον πλέον νὰ τοὺς βλάψουν. Ὅπου δὲ ἐκαθαρίζετο τὸ τεῖχος ἀπὸ τοὺς προεξέχοντας λίθους, εὐκόλως πλέον ἐκεῖ ἐπλησίαζον τὰ πλοῖα.

Οἱ δὲ Τύριοι ἐπειδὴ δὲν ἤξευραν τί νὰ κάμουν ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιτεθοῦν εἰς τὰ Κυπριακὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἦσαν ἀραγμένα εἰς τὸν πρὸς τὴν Σιδῶνα λιμένα· ἀπὸ πολλοῦ λοιπὸν φράζαντες τὸ στόμιον τοῦ λιμένος μὲ πανιὰ διὰ νὰ μὴ τοὺς βλέπουν ὅτι ἐπιβιάζουσι εἰς τὰ πλοῖα ναῦτας, κατὰ τὸ μεσημέρι, ὅποτε καὶ οἱ ναῦται διεσκορπίζοντο διὰ φαγητὸν καὶ ἀνάπαισιν καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀπεχώρει εἰς τὴν σκηνὴν του ἀπὸ τὸ εἰς τὸν ἄλλον λιμένα ναυτικόν, ἀφοῦ τρία πλοῖα μὲ πέντε σειρὰς κουπιὰ καὶ ἄλλα τόσα μὲ τέσσαρας καὶ ἑπτὰ μὲ τρεῖς ἐγέμισαν μὲ καταλληλοτάτους κωπηλάτας καὶ μὲ ναῦτας πολὺ ἱκανοὺς θαλασσινοὺς καὶ πολὺ θαρραλέους εἰς τὰς ναυμαχίας, κατ' ἀρχὰς μὲν ἡσύχως μὲ κανονικὴν κωπηλασίαν τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπροχώρουν τὰ πλοῖα χωρὶς νὰ δύνουν κελευσταὶ τὸν ρυθμὸν τῆς κωπηλασίας μὲ τραγούδι, ὅπως συνήθιζον· ὅταν δὲ πλέον ἐστράφησαν διὰ νὰ ἐπιτεθοῦν εἰς τοὺς Κυπρίους καὶ ἦσαν κοντὰ ὥστε νὰ τοὺς βλέπουν, τότε πλέον μὲ βοήν πολλήν καὶ κρατοπὰς μεταξὺ των καὶ συγχρόνως μὲ ὀρμητικὴν κωπηλασίαν ἐπετίθεντο.

Κεφ. ΚΒ'.

Συνέβη δὲ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ν' ἀποχωρήσῃ μὲν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν σκηνὴν του, ἀλλὰ νὰ μὴ βραδύνη κατὰ τὴν συνήθειάν του νὰ γυρίσῃ ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὰ πλοῖα. Οἱ δὲ Τύριοι ἐπιτεθέντες ἀπροσδοκῆτως κατὰ τῶν πλοίων τὰ ὅποια ἦσαν ἀραγμένα, καὶ εὐρόντες ἄλλα μὲν ὄλως διόλου ἄδεια, ἄλλα δὲ νὰ γεμίξουν μὲ δυσκολίαν ἀπὸ τοὺς παρόντας ναύτας, ἐνῶ διήρκει ἡ βοή καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίθεσις, τὸ μὲν πλοῖον τοῦ βασιλέως Πινταγόρου ἀμέσως μὲ τὴν πρώτην προσβολὴν ἐβύθισαν, καθὼς ἐπίσης τὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδροκλέους ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀμαθῦντα καὶ τοῦ Πασικράτους ἀπὸ τὴν πόλιν Κούριον, τὰ δὲ ἄλλα ἀπωθήσαντες εἰς τὴν παραλίαν κατέστρεψαν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μόλις ἀντελήφθη τὴν ἐξοδὸν τῶν Τυρίων τὰ μὲν περισσότερα ἀπὸ τὰ πλοῖά του, εὐθὺς ὡς ἐλάμβανε ἕκαστον πληρώματα, διέταξε νὰ καιροφυλακτοῦν εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, ἵνα μὴ καὶ ἄλλα πλοῖα τῶν Τυρίων ἐξέλθουν· ὁ ἴδιος δὲ ἀφου παρέλαθε τὰ μὲ πέντε σειρὰς κουπιὰ πλοῖά του καὶ ἀπὸ τὰς τριήρεις περίπου πέντε, ὅσαι ἐπρόλαβον γρήγορα νὰ πάρουν πληρώματα, ἔπλεε γύρω ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ νὰ ἔλθῃ ἐναντίον τῶν ἐξεληθόντων Τυρίων. Οἱ δὲ ἀπὸ τὸ τεῖχος Τύριοι παρατηρήσαντες τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὸν ἴδιον τὸν Ἀλέξανδρον ἐπάνω εἰς τὰ πλοῖα, μὲ βοήν πρέτρεπον τοὺς ναύτας τῶν οἱ ὅποιοι ἔκαμαν τὴν ἐπίθεσιν νὰ ἐπιστρέψουν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠκούοντο αἱ προτροπαὶ τῶν διότι εἶχον ἐπιδοθῆ μὲ θόρυβον εἰς τὸ ἔργον τῶν, μὲ διάφορα σημεῖα τοὺς ἐκάλουν νὰ ἐπιστρέψουν. Οὗτοι δὲ κάποτε ἀντιληφθέντες τὴν ἐπίθεσιν τῶν πλοίων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπέστρεψαν καὶ ἔσπευδον εἰς τὸν λιμένα. Καὶ ὀλίγα μὲν ἀπὸ τὰ πλοῖα ἐπρόφθασαν καὶ ἐξέφυγον, εἰς τὰ περισσότερα δὲ ἀφου ἐπετέθησαν τὰ πλοῖα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἄλλα μὲν ἀπὸ αὐτὰ κατέστησαν ἄχρηστα, ἐν δὲ μὲ πέντε καὶ ἄλλο μὲ τέσσαρας σειρὰς κουπιὰ ἐμπρὸς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τὰ ἔπιασαν· ἀπὸ τοὺς ναύτας ὅμως δὲν ἐφόνευσαν πολλοὺς, διότι μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπιάσθησαν τὰ πλοῖα, ἔπασαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶντες εὐκόλως ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα.

Ἀφου δὲ καμμίαν πλεον ὠφέλειαν δὲν ἐπερίμενον ἀπὸ τὰ πλοῖα

οἱ Τύριοι, ἐπλησίαζον τότε οἱ Μακεδόνες τὰς μηχανὰς εἰς τὸ τεῖχος. Καὶ πρὸς τὸ μέρος μὲν τῆς προσχώσεως τίποτε σπουδαῖον δὲν κατώρθωνον, διότι τὸ τεῖχος ἦτο ἰσχυρόν· ἐπλησίαζον λοιπὸν μερικὰ ἀπὸ τὰ μηχανοφόρα πλοῖα εἰς τὸ πρὸς τὴν Σιδῶνα μέρος τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τίποτε δὲν κατώρθωνον, ἤλθεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὸ πρὸς τὴν Αἴγυπτον νότιον μέρος καὶ ἤρχισε τὸ ἔργον τοῦ με ὄλας τὰς δυνάμεις του. Εἰς αὐτὸ λοιπὸν τὸ μέρος πρῶτα πρῶτα ἐσείσθη τὸ τεῖχος εἰς μεγάλην ἔκτασιν, ἔπαθε ρήγματα καὶ ἐν μέρος αὐτοῦ κατέπεσε. Τότε μὲν λοιπὸν ἀφου ἔρριψε γεφύρας εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχον γίνεαι τὰ ρήγματα ἐδοκίμασε ὀλίγον χρόνον νὰ προσβάλλῃ τὸ τεῖχος, ἀλλὰ εὐκόλως οἱ Τύριοι ἀπέκρουσαν τοὺς Μακεδόνας.

Κεφ. ΚΓ'

Τρεῖς δὲ ἡμέρας ἀργότερα ἐπιτυχῶν νηγεμίαν καὶ προτρέψας τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ταγμάτων εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἐπλησίαζε τὰ μηχανοφόρα πλοῖα εἰς τὴν πόλιν. Καὶ πρῶτον μὲν κατέσεισε τὸ τεῖχος εἰς μεγάλην ἔκτασιν· ὅταν δὲ τοῦ ἐφάνη ὅτι τὸ ρήγμα εἶχεν ἀρκετὸν πλάτος, τὰ μὲν μηχανοφόρα πλοῖα διέταξε νὰ γυρῶσιν ὀπίσω, ὁ ἴδιος δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὠδήγει κοντὰ δύο ἄλλα τὰ ὅποια τοῦ ἔφερον τὰς γεφύρας, με σκοπὸν νὰ τὰς τοποθετήσῃ εἰς τὸ μέρος τοῦ τεύχους ὅπου εἶχε γίνεαι τὸ ρήγμα.

Καὶ εἰς μὲν τὸ ἐν πλοῖον ἦσαν οἱ ὑπασπισταὶ τοῦ με κυβερνήτην τὸν Ἀδμητον, εἰς δὲ τὸ ἄλλο τὸ τάγμα τοῦ Κοίνου, οἱ ὀνομαζόμενοι πεζέταιροι· καὶ ὁ ἴδιος δὲ ἔμελλε με τοὺς ὑπασπιστὰς ν' ἀναβῆ εἰς ὅποιον μέρος τοῦ τεύχους θὰ ἦτο δυνατόν. Διέταξε δὲ ὁ στόλος νὰ κάμῃ ἐπίθεσιν καὶ κατὰ τῶν δύο λιμένων, ἴσως παραβίασῃ τὰς εἰσόδους, ἐνῶ οἱ Τύριοι θὰ ἐπρόσεχον πρὸς τὰ δύο πλοῖα τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὅσα δὲ ἀπὸ τὰ πλοῖα εἶχον μηχανὰς διὰ νὰ ρίπτουν βέλη ἢ ὅσα εἶχον εἰς τὸ κατάστρωμα τοξότας, διέταξε νὰ πλέουν γύρω ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ νὰ πλησιάζουν ὅπου ἦτο δυνατόν, νὰ σταματοῦν ἰδὲ εἰς βολὴν τόξου, ὅπου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλησιάζουν, ἵνα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη κτυπώμενοι οἱ Τύριοι εὐρίσκωνται εἰς ἀμφιβολίαν πρὸς ποῦ νὰ στραφοῦν.

Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν τὰ πλοῖα τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔρριψαν τὰς γεφύρας εἰς τὸ τεῖχος, τότε οἱ ὑπασπισταὶ με γεν-

νικιότητα ἀνέβαινον ἀπὸ αὐτὰς ἐπάνω εἰς τὸ τεῖχος. Διότι καὶ ὁ Ἄδμητος τότε ἀνεδείχθη γενναῖος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς ἠκολούθει λαμβάνων μέρος ἐνεργὸν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ παρατηρῶν ὅ,τι ἔξοχον καὶ γενναῖον κατόρθωμα οἱ ἄλλοι ἐτόλμων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος πρῶτον, ὅπου ἦτο ὁ Ἀλέξανδρος, ἔγιναν κύριοι τοῦ τεύχους, ἀφοῦ εὐκόλως ἀπέκρουσαν τοὺς Τυρίους. Καὶ ὁ Ἄδμητος μὲν πρῶτος ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸ τεῖχος καὶ ἐνῶ προέτρεπε τοὺς στρατιώτας του ν' ἀναβοῦν κτυπηθεὶς μὲ λόγχην ἐφρονέυθη ἐκεῖ· κατόπιν δὲ αὐτοῦ ὁ Ἀλέξανδρος κατέλαβε μὲ τοὺς ἐταίρους τὸ τεῖχος. Ὅταν δὲ εἶχε καταλάβει μερικὸς πύργους καὶ τοὺς μεταξὺ αὐτῶν χώρους, ὁ ἴδιος ἐπροχώρει ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις πρὸς τὰ ἀνάκτορα, διότι ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ ἐφαίνετο εὐκολώτερον νὰ καταβῇ εἰς τὴν πόλιν.

Ὁ δὲ στόλος, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὁ Φοινικὸς ὁ ὁποῖος ἦτο κατὰ τύχην ἀραγμένος εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ πρὸς τὴν Αἴγυπτον λιμένος, ἀφοῦ μὲ ὀρμὴν ἔκαμε ἐπίθεσιν καὶ ἔσπασε τὰς ἀλυσίδας αἱ ὁποῖαι ἔκλειον τὸν λιμένα, κατέστρεψε τὰ ἐν τῇ λιμένι πλοῖα ἄλλα μὲν κτυπῶν ἀραγμένα εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος, ἄλλα δὲ σπρώχνων εἰς τὴν ξηρὰν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Κυπριακὸς εἰς τὸν πρὸς τὴν Σιδῶνα λιμένα, ὅπου δὲν ὑπῆρχε καὶ ἀλυσίδα, ἀφοῦ εἰσῆλθεν, ἐκυρίευσεν ἀμέσως τὴν πόλιν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος.

Ὁ δὲ λαὸς τῆς Τύρου μόλις εἶδε νὰ κυριεύεται τὸ τεῖχος, τὸ ἀφῆκαν καὶ ἀφοῦ ἐμαξεύθησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Τύρου Ἀγῆνορος, τὸ Ἀγηνόριον, ἐπετέθησαν ἐκεῖ κατὰ τῶν Μακεδόνων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τότε μὲ τοὺς ὑπασπιστάς του προχωρήσαντες ἐναντίον τούτων ἄλλους μὲν ἀπὸ αὐτοὺς μαχομένους ἐφόνευσαν ἐπὶ τόπου, ἄλλους δὲ φεύγοντας κατεδίωκον.

Τότε ἤρχισε μεγάλη σφαγή, καθόσον καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λιμένος κατεῖχον πλέον τὴν πόλιν καὶ τὸ τάγμα τοῦ Κοίνου εἶχε περάσει μέσα. Διότι μὲ ἀγανάκτησιν ἐπροχώρουν γενικῶς οἱ Μακεδόνες, ἐπειδὴ ἐστενοχωροῦντο καὶ διότι ἔχασαν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν πολιορκίαν καὶ διότι αἰχμαλωτίσαντες οἱ Τύριοι μερικὸς ἰδικούς των πλέοντας ἀπὸ τὴν Σιδῶνα, ἀφοῦ τοὺς ἀνεβίβασαν εἰς τὸ τεῖχος, διὰ νὰ τοὺς βλέπουν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον οἱ Μακεδόνες, τοὺς ἔσφαζαν καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐφρονέυθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς Τυρίους μὲν περίπου ὀκτὼ χιλιά-

δες, ἀπὸ τοῦ Μακεδόνα δὲ εἰς τὴν τελευταίαν ἐκείνην ἐπίθεσιν ὁ Ἀδμητος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐπάτησε τὸ τεῖχος ἀναδειχθεὶς γενναῖος, καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν εἴκοσι ἀπὸ τοῦ ὑπασιστάς· εἰς ὅλην δὲ τὴν πολιορκίαν ἐφρονεῦθησαν περίπου τετρακόσιοι.

Εἰς τοὺς καταφυγόντας δὲ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡρακλέους (ἦσαν δὲ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοὺς Τυρίους οἱ ἐπισημότεροι καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀξέμιλος καὶ ἀπὸ τοῦ Καρχηδονίου μερικοὶ οἱ ὁποῖοι ἔτυχον ἐκεῖ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς πόλεως εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἡρακλέους σύμφωνα μὲ κάποιαν παλαιὰν συνήθειαν) εἰς αὐτοὺς ὅλους ἔδωσε ἀμνηστειὰν ὁ Ἀλέξανδρος· τοὺς δὲ ἄλλους αἰχμαλώτισε, καὶ ἐπωλήθησαν περίπου τριάντα χιλιάδες ἀπὸ τοῦ Τυρίους καὶ ἀπὸ τοῦ ξένους ὅσοι ἐπίσθησαν. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Ἡρακλέα καὶ ἔστειλε λιτανεῖαν ἀπὸ ἔνοπλα στρατιωτικὰ τμήματα· καὶ τὰ πλοῖα δὲ συνώδευσαν τὴν λιτανεῖαν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐτέλεσεν ἀγῶνας καὶ λαμπαδηδρομίαν· τὴν δὲ μηχανήν, μὲ τὴν ὁποίον διεσείσθη τὸ τεῖχος, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναὸν καθὼς καὶ τὸ πλοῖον τῶν Τυρίων τὸ ὁποῖον εἶχον ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἡρακλέα μὲ ἐπιγραφὴν τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἦ κάποιος ἄλλος ἐποίησε· δὲν τὴν ἀναφέρω ὅμως διότι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον.

Ἔτσι λοιπὸν ἐκυριεύθη ἡ Τύρος ὅτε ἦτο ἄρχων εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Νικήτης κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

Περίληψις τῶν ὑπολοίπων βιβλίων 3—7.

Ὁ Ἀρριανὸς συνεχίζει τὴν ἱστορίαν τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου παρακολουθεὶ αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν μεγάλην μάχην τῶν Ἀρβήλων, εἰς τὴν Περσίαν, τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Παρθίαν, ὅπου περιποιεῖται τὸν ὑπὸ τοῦ σατράπου Βήσσου φονεθέντα Δαρεῖον.

Μετὰ τὸν θάνατον τούτου προχωρεῖ πλέον ὡς ἀστραπὴ καὶ καθυποτάσσει πάντας τοὺς λαοὺς τῆς Ἀσίας μέχρι τοῦ Ἰαξάρτου, ὅπου ἔκτισε τὴν ἐσχάτην Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖθεν στρέφεται πρὸς ἀνατολὰς καὶ φθάνει κατόπιν ἀγῶνων δεινῶν εἰς τὸν Ὑφασιν,

ὅπου ἡ ἀντίστασις τῶν στρατιωτῶν του νὰ προχωρήσουν τὸν ἠνάγκασαν νὰ σταματήσῃ τὰς κατακτήσεις του.

Κατέρχεται λοιπὸν κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Ἰνδοῦ πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν καὶ κατόπιν διὰ τῆς ἐρήμου Γεδρωσίας ἐπανήλθεν εἰς τὰ Σούσα, ὅπου ἐπεδίωξε τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο κόσμων, Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Ἀφοῦ δὲ ἀνεπαύθη ἀρκετὰ ἐσκέφθη νὰ ἐξερευνήσῃ τὴν Κασπίαν καὶ τὴν Ἀραβίαν ἀλλὰ τὸν ἐπρόλαβεν ὁ θάνατος. Μέγας πυρετὸς ἐξήντησε τὸ κουρασμένον σῶμά του καὶ ἐντὸς οὐκτὼ ἡμερῶν ἀπέθανεν. Κατὰ τὸν Ἀρριανὸν ἦτο ὡραιότατος, φιλοπονώτατος, ὀρμητικὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις, ἀνδρείότατος, φιλοτιμότατος, φιλοκινδυνότατος, εὐσεβέστατος, ἐγκρατέστατος, προβλεπτικιώτατος, ἐμπειρότατος στρατηγός, πιστὸς εἰς τὰς συνθήκας, ἀφειδῶς ἐξοδοῦν διὰ τοὺς φίλους.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

Ὁ Λουκιανὸς ἐγεννήθη εἰς τὰ Σαμόσατα τῆς Συρίας (125 μ. Χ.). Ἐφοῦ ἔμαθε τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὸ σχολεῖον προωρίσθη ὑπὸ τῶν πτωχῶν γονέων του διὰ τὴν ἐρμολυφικὴν τέχνην. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἠσθάνετο μεγάλην κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα, κατέλιπε τὴν τέχνην πολὺ γρήγορα καὶ ἐπεδόθη μὲ ζῆλον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ρητορικῆς καὶ φιλοσοφίας. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του περιηγήθη τὴν Μ. Ἀσίαν, Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, Ἰταλίαν καὶ Γαλατίαν ἐπιδεικνύων τὴν ρητορικὴν του τέχνην εἰς κάθε εὐκαιρίαν, ἰδίως ὅμως εἰς τὰς πανηγύρεις.

Πολὺν χρόνον ἔμεινεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου διεκρίθη ὡς δικηγόρος. Κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη τοῦ βίου του ἦλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε μετὰ τὸ 180 μ. Χ.

Τοῦ Λουκιανοῦ σφύζονται 82 διάφορα συγγράμματα.

Οἱ Νεκρικοὶ Διάλογοι. Εἶναι σύντομοι διάλογοι εἰς τοὺς ὁποίους ὑποδύονται κωμικὸν πρόσωπον νεκροὶ διάφοροι, εὐτραπέλως δὲ καὶ παιγνιωδῶς γελοιοποιοῦνται καὶ διασύρονται πλημμελήματα καὶ ἀδυναμίαι ἐν γένει τῶν ἀνθρώπων, ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς τοῦ συγγραφέως καὶ διάφορα ἱστορικὰ πρόσωπα.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

1.

Διογένους καὶ Πολυδεύκους

§ 1. ΔΙΟΓ. Πολυδεύκη, σοῦ παραγγέλλω, εὐθύς ὡς ἀναδῆς στή γῆ, — διότι εἶναι ἡ σειρά σου, νομίζω, ν' ἀναστηθῆς αὐριον — ὅπου ἰδῆς Μένιππον τὸν κυνικὸν φιλόσοφον, — θὰ τὸν εὕρης δὲ εἰς τὸ Κράνειον τῆς Κορίνθου ἢ εἰς τὸ Λύκειον στήν Ἀθήνα νὰ περιπαίξῃ τοὺς φιλοσόφους, ποὺ φιλονικοῦν μεταξύ των — νὰ τοῦ πῆς ὅτι σὲ προτρέπει, Μένιππε, ὁ Διογένης, ἂν ἀρκετὰ περιγέλασες ὅσα γίνονται ἐπάνω στή γῆ, νὰ ἔλθῃς ἐδῶ στὸν Ἄδην, γιὰ νὰ περιγέλασῃς ἀκόμη περισσότερο τὰ ἐδῶ· διότι στή γῆ μὲν τὸ περιγέλασμά σου εἶναι ἀκόμη ἀμφίβολον καὶ ὅλοι σχεδὸν λέγουν «ποιὸς βέβαια ξεύρει σωστά, τί θὰ ἐπακολουθήσῃ ὕστερα ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ;» ἐδῶ ὅμως δὲν θὰ παύσῃς μὲ βεβαιότητα νὰ γελάς, καθὼς ἐγὼ τώρα, καὶ μάλιστα ὅταν βλέπῃς τοὺς πλουσίους καὶ σατράπας καὶ τυράννους τόσοσιν ταπεινωμένους καὶ ἀσημάντους, καὶ ὅτι μόνον ἀπὸ τὰ παράπονά των διακρίνονται καὶ ὅτι εἶναι δειλοὶ καὶ ἀναήθροιο ἐνθυμούμενοι τὰ καλὰ ποὺ εἶχον στή γῆ. Αὐτὰ νὰ τοῦ πῆς, καὶ πὲς του ἀκόμη, νὰ ἔλθῃ ἀφοῦ γεμίσῃ τὴ σακκούλα του μὲ πολλὰ λούπινα καὶ ἂν κάπου εὕρῃ στὸ τρίστρατο βαλμένο δεῖπνον τῆς Ἑκάτης ἢ αὐγὸ ἀπὸ θυσίας πρὸς καθαρισμόν ἢ κανένα παρόμοιον.

§ 2. ΠΟΛ. Πολὺ καλὰ, Διογένη, θὰ τὰ πῶ αὐτὰ· ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν γνωρίσω καλύτερα, πὲς μου, τί λογιῆς εἶναι τὸ ἐξωτερικόν του.

ΔΙΟΓ. Γέρων, φαλακρός, μὲ ἐπανωφόρι κουρελιασμένο, ἀνοιχτὸ γιὰ κάθε ἄνεμο καὶ πολύχρωμο ἀπὸ τὰ διάφορα κουρέλια ποὺ εἶναι μπαλωμένο. Γελά δὲ πάντοτε καὶ συνήθως περιπαίξει τοὺς ἀλαζόνας αὐτοὺς φιλοσόφους.

ΠΟΛ. Εἶναι εὐκολο γὰ τὸν εὖρω ἀπ' αὐτὰ τοῦλάχιστον τὰ σημάδια.

ΔΙΟΓ. Θέλεις γὰ παραγγείλω κάτι καὶ γιὰ κείνους δὲ τοὺς φιλοσόφους;

ΠΟΛ. Λέγε· διότι καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι βαρὺ.

ΔΙΟΓ. Παράγγειλέ τους, μ' ἓνα λόγο, γὰ παύσουν γὰ φλυαροῦν καὶ γὰ φιλονικιοῦν γιὰ τὸν κόσμον ὅλον καὶ γὰ λέγουν μεταξὺ των κερατώδεις συλλογισμοὺς καὶ γὰ σχηματίζουν κροκοδείλους καὶ γὰ γυμνάζουν τὸν νοῦν τῶν νέων γὰ ἐρωτοῦν τὰ τοιαῦτα ἄτοπα καὶ παράξενα.

ΠΟΛ. Καλά! ἀλλὰ θὰ μὲ πῶν ὅτι εἶμαι ἀμαθὴς καὶ ἀπαίδευτος, ἐπειδὴ κατηγορῶ τὴν σοφίαν των.

ΔΙΟΓ. Σὺ δὲ πὲς τους ἐκ μέρους μου γὰ θρηγοῦν.

ΠΟΛ. Καὶ αὐτὰ, Διογένη, θὰ τὰ πῶ.

§ 3. ΔΙΟΓ. Καὶ εἰς τοὺς πλουσίους δέ, ἀγαπητέ μου Πολυδεύκη, αὐτὰ γὰ πῆς ἐκ μέρους μας· διατί, ἀνόητοι, φυλάττετε τὸ χρυσάφι; διατί δὲ βασανίζεσθε λογαριάζοντες τοὺς τόκους καὶ μαζεύοντες τάλαντα ἐπάνω σὲ τάλαντα, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀνάγκη γὰ ἔλθετε ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἔχοντες μόνον ἓνα ὄβολον γιὰ τὸν Χάρωνα;

ΠΟΛ. Καὶ αὐτὰ θὰ τὰ πῶ εἰς ἐκείνους.

ΔΙΟΓ. Ἄλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὁμορφους καὶ τὰ παλληκάρια, τὸν Μέγιλλον ἀπὸ τὴν Κόρινθον καὶ τὸν Δαμόξενον τὸν παλαιστὴν, γὰ πῆς ὅτι ἐδῶ σὲ μᾶς δὲν ὑπάρχουν πλέον οὔτε ξανθὰ μαλλιά οὔτε γαλανὰ ἢ μαῦρα μάτια οὔτε κοκκινάδι στὸ πρόσωπο οὔτε δυνατὰ νεῦρα ἢ ὄμοι ἰσχυροί, ἀλλὰ ὅλα ἐδῶ στὸν Ἄδην εἶναι στάχτη, καθὼς λέγουν, κρανία χωρὶς ὁμορφιά.

ΠΟΛ. Δὲν εἶναι δύσκολο γὰ πῶ καὶ αὐτὰ στοὺς ὁμορφους καὶ καὶ στὰ παλληκάρια.

§ 4. ΔΙΟΓ. Καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὦ Λάκων, εἶναι δὲ πολλοὶ οἱ ὅποιοι μάλιστα λυποῦνται γιὰ τὴ φτώχεια των καὶ παραπονοῦνται γιὰ τὴν οἰκονομικὴν των στενοχώρια—γὰ πῆς γὰ μὴ θαυρῶνται μῆτε γὰ μοιρολογοῦν, ἀφοῦ τοὺς διηγῆθῃς τὴν ἐδῶ ἰσοτιμίαν καὶ ὅτι θὰ ἴδουν τοὺς πλουσίους στὴ γῆ γὰ μὴν εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ αὐτοὺς σὲ κανένα πράγμα· καὶ εἰς τοὺς δικούς σου δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους, ἂν σοῦ φαίνεται καλὸ, γὰ τοὺς ἐπιτιμήσεις ἐκ μέρους μου καὶ γὰ τοὺς πῆς ὅτι εὐρίσκονται σὲ μεγάλη παραλυσία.

ΠΟΛ. Νὰ μὴ λέγῃς τίποτε κακό, Διογένη, γιὰ τοὺς Λακεδαιμονίους, διότι δὲν θὰ τὸ ἀνεχθῶ. Ὅσα ὅμως παρήγγειλες γιὰ τοὺς ἄλλους, ἔλα θὰ τὰ πῶ.

ΔΙΟΓ. Ἄς τοὺς ἀφήσωμε τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀφοῦ τὸ θέλῃς· ἀλλὰ εἰς ὅσους προεῖπον μὴ λησμονήσῃς νὰ τοὺς μεταδώσῃς τὰ λόγια μου.

2.

Πλούτων ἢ κατὰ Μενίππου.

§ 1. ΚΡΟΙΣ. Δὲν ὑποφέρομεν, Πλούτων, τοῦτον δὰ τὸν κυνικὸν Μένιππον ποὺ κατοικεῖ ἐδῶ κοντὰ μας· ὥστε ἢ ἐκεῖνον νὰ ἐγκαταστήσῃς κάπου ἄλλου ἢ ἡμεῖς θὰ μετοικήσωμεν σὲ ἄλλο μέρος.

ΠΛΟΥΤ. Καὶ τί κακὸν σὰς κάμνει, ἐνῶ εἶναι νεκρὸς ὅπως καὶ σεῖς ;

ΚΡΟΙΣ. Ἐνῶ ἡμεῖς μοιρολογοῦμεν καὶ ἀναστενάζομεν ἐνθυμούμενοι τὰ καλὰ ποὺ εἶχαμε στὴ γῆ, αὐτὸς ἐδῶ μὲν ὁ Μίδας τὸ χρυσάφι του, ὁ Σαρδανάπαλλος δὲ τὰ πολλὰ του ξεφαντώματα, ἐγὼ δὲ ὁ Κροῖσος τοὺς θησαυροὺς μου, μᾶς γελάει καὶ μᾶς ὀνειδίζει ὀνομάζων ἡμᾶς κτήνη καὶ καθάρματα· κάποτε δὲ μὲ τὰ τραγούδια του συγχίζει τὰ μοιρολόγια μας καὶ μ' ἓνα λόγο εἶναι ἀνυπόφορος.

ΠΛΟΥΤ. Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λέγουν γιὰ σένα Μένιππε ;

MEN. Ἀλήθεια λένε, Πλούτων· διότι τοὺς μισῶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνκίσθητοι καὶ διεφθαρμένοι. Εἰς αὐτοὺς δὲν ἦτο ἀρκετὸ ὅτι ἔζησαν κακῶς, ἀλλὰ καὶ πεθαρμένοι ἐνθυμοῦνται ἀκόμη καὶ εἶναι προσκολλημένοι στὰ καλὰ ποὺ εἶχον στὴ γῆ· γι' αὐτὸ λοιπὸν εὐχαριστοῦμαι νὰ τοὺς πειράζω.

ΠΛΟΥΤ. Ὅμως δὲν πρέπει νὰ τοὺς πειράζῃς· διότι αὐτοὶ λυποῦνται, ἐπειδὴ ἔχασαν ὅχι μικρὰ πράγματα.

MEN. Καὶ σὺ εἶσαι ἀνόητος, Πλούτων, ἀφοῦ ἐπιδοκιμάζῃς τοὺς στεναγμούς των.

ΠΛΟΥΤ. Καθόλου, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἐπαναστατήτε.

§ 2. MEN. Καὶ ὅμως, ὦ κάκιστοι ἀπὸ ὅλους τοὺς Λυδοὺς καὶ τοὺς Φρύγας καὶ τοὺς Ἀσσυρίους, αὐτὸ νὰ ξεύρετε ὅτι δὲν θὰ παύσω μὲ κανένα τρόπον· διότι ὅπου καὶ ἂν πᾶτε, θὰ σὰς ἀκολου-

θήσω γὰρ νὰ σὰς πειράζω καὶ νὰ σὰς ζαλίζω μὲ τὰ τραγούδια μου καὶ νὰ σὰς καταγεῶ.

ΚΡΟΙΣ. Αὐτὰ δὲν εἶναι καταφρόνησις ;

ΜΕΝ. Ὅχι, ἀλλὰ ἐκεῖνα ἦσαν καταφρόνησις, ποὺ σεῖς ἐκάμνετε, ἀπαιτοῦντες νὰ σὰς προσκυνοῦν καὶ ἐμπαίζοντες ἐλευθέρους ἀνθρώπους καὶ οὐδόλως ἐνθυμούμενοι τὸν θάνατον· λοιπὸν θὰ κλάψετε, ἐπειδὴ ὅλα ἐκεῖνα τὰ χάσατε.

ΚΡΟΙΣ. Ναί, θεοί, πολλὰ καὶ μεγάλα κτήματα ἐχάσαμεν.

ΜΙΑ. Πόσον μὲν χρυσάφι ἐγὼ ἔχασα.

ΣΑΡΑ. Πόσα δὲ ξεφαντώματα ἐγὼ στερήθηκα.

ΜΕΝ. Πολὺ καλά, ἔτσι νὰ κάνετε· σεῖς μὲν νὰ κλαίτε, ἐγὼ δὲ θὰ σὰς τραγουδῶ ἐπαναλαμβάνων πολλάκις τὸ **γνώθι σαυτόν**· διότι θὰ ταιριάζῃ σὲ τέτοια μοιρολόγια μὲ τέτοια ἐπιφθῆ.

Μενίππου, Ἀμφιλόχου καὶ Τροφώνιου.

§ 1. ΜΕΝ. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς σεῖς οἱ δύο, Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, ἐνῶ εἴσθε νεκροὶ ἀξιώθηκατε νὰ ἔχετε ναοὺς καὶ νὰ νομίζεσθε μάντιες καὶ οἱ ἀνόητοι ἄνθρωποι σὰς νομίζουν ὅτι εἴσθε θεοί.

ΑΜΦΙΑ. Τί πταίμεν ἡμεῖς, ἀν ἀπὸ ἀνοησίαν τῶν ἐκεῖνοι τέτοια ἰδέα ἔχουν γιὰ τοὺς νεκρούς ;

ΜΕΝ. Ἀλλὰ δὲν θὰ εἶχον γιὰ σὰς τέτοια ἰδέα, ἀν καὶ σεῖς ἔταν ἦσθε στῆ ζωῇ δὲν ἐκόβατε ψευτιὰς ὅτι προβλέπετε τὸ μέλλον καὶ μπορεῖτε νὰ προειπῆτε εἰς τοὺς ἐρωτῶντας κάτι.

ΤΡΟΦ. Μένιππε, ὁ Ἀμφίλοχος μὲν μπορεῖ νὰ ξεύρῃ, τί πρέπει ν' ἀποκριθῆ γιὰ τὸν ἑαυτὸν του· ἐγὼ ὅμως εἶμαι ἦρωσ καὶ δίδω χρησμούς, εἰς ὅποιον καταβῆ σὸ σπήλαιό μου. Σὺ δὲ φαίνεται δὲν πηγες καθόλου στῆ Λειβαδιά· διότι ἀν πηγαινες, δὲν θὰ ἀπιστοῦσες εἰς αὐτά.

§ 2. ΜΕΝ. Τί λέγεις ; Ἄν βέβαια δὲν πάγω στῆ Λειβαδιά καί, ντυμένος μὲ σινδόνια γελοίως καὶ ἔχων στὰ χέρια **πήττα**, δὲν συρθῶ μέσα σὸ σπήλαιο ἀπὸ τὸ στόμιό του ποὺ εἶναι χαμηλό, δὲν μπορῶ νὰ ξεύρω ὅτι εἶσαι νεκρὸς καθὼς καὶ ἡμεῖς καὶ μόνον στῆ μαγεία διαφέρεις ; ἀλλὰ, νὰ χαρῆς τὴν μαντικὴν σου δύναμι καὶ τέχνη, τί εἶναι ἦρωσ ; διότι δὲν ξεύρω.

ΤΡΟΦ. Είναι κάτι σύνθετον ἀπὸ ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ θεόν.

ΜΕΝ. Τὸ ὅποιον μῆτε ἄνθρωπος εἶναι, ὅπως λέγεις, μῆτε θεός, ἀλλὰ καὶ τὰ δύο μαζί. Τώρα λοιπὸν ποῦ πῆγε ἐκεῖνο τὸ ἥμισυ τοῦ θεοῦ σου;

ΤΡΟΦ. Δίνει χρησμούς, Μένιππε, στὴ Βοιωτία.

ΜΕΝ. Δὲν καταλαβαίνω, Τροφώνιε, τί λέγεις· ὅτι ὅμως ὁλόκληρος εἶσαι νεκρός, τὸ βλέπω καθαρά.

4.

Ἑρμοῦ καὶ Χάρωνος.

§ 1. ΕΡΜ. Ἄς λογαριασθῶμεν, καρβοκύρη, ἂν σοῦ φαίνεται καλὸ, πόσα μοῦ χρεωστεῖς ἕως τώρα, γιὰ νὰ μὴ φιλονικῶμεν εἰς τὸ ἔξῃς γι'αυτὰ.

ΧΑΡ. Ἄς λογαριασθῶμεν, Ἑρμῆ· διότι καλύτερα εἶναι νὰ εἶναι τακτοποιημένοι οἱ λογαριασμοὶ διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν ἄλλοτε ἐνοχλήσεις.

ΕΡΜ. Κατὰ παραγγελίαν σου ἄγκυραν σοῦ ἔφερα μὲ πέντε δραχμάς.

ΧΑΡ. Ἀκριβὰ λέγεις.

ΕΡΜ. Μὰ τὸν Ἄδην, μὲ πέντε δραχμάς τὴν ἀγόρασα· καὶ σοῦ ἀγόρασα σχοινὶ γιὰ τὰ κουπιὰ μὲ δύο ὀβολούς.

ΧΑΡ. Βάλε πέντε δραχμάς καὶ δύο ὀβολούς.

ΕΡΜ. Καὶ σακκορράφαν γιὰ τὸ πανί· πέντε ὀβολούς ἐγὼ ἐπλήρωσα.

ΧΑΡ. Καὶ αὐτοὺς πρόσθεσε στὸ λογαριασμό.

ΕΡΜ. Καὶ πίσσα διὰ νὰ φράξω τὰ ἀνοίγματα τῆς βάρκας καὶ καρφιὰ δὲ καὶ χονδρὸ σχοινὶ μὲ τὸ ὅποιον ἔφκιασες τὸ σχοινὶ ποῦ ἀνεβάξεται καὶ κατεβάξεται ἢ ἀντέννα, ὅλα μαζί δύο δραχμάς.

ΧΑΡ. Αὐτὰ φθηνὰ τὰ ἠγόρασες.

ΕΡΜ. Αὐτὰ εἶναι ὅλα, ἂν δὲν λησμονήσαμε τίποτε στὸ λογαριασμό. Πότε λοιπὸν λέγεις ὅτι θὰ μοῦ τὰ πληρώσεις;

ΧΑΡ. Τώρα ἀμέσως, Ἑρμῆ, εἶναι ἀδύνατον· ἂν ὅμως καμμιὰ ἐπιδημία ἢ πόλεμος στείλῃ ἐδῶ κάτω πολλοὺς μαζεμένους, θὰ εἶναι τρόπος τότε νὰ κερδίσω ἐξαπατῶν στὸ λογαριασμό τῶν ναύλων.

Ἄρρη. Ἄλεξ. Ἀνάβασις καὶ Λουκ. Νεκρ. Διάλ.—Μετάφρασις 4.

§ 2. ΕΡΜ. Τώρα λοιπόν ἐγὼ θὰ κάθημαι νὰ παρακαλῶ νὰ συμβοῦν αὐτὰ τὰ κακά, γιὰ νὰ ἔχω ἀπὸ αὐτὰ κανὲν κέρδος ;

ΧΑΡ. Ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει, Ἐρμῆ· γιατί τώρα, ὡς βλέπεις, ὀλίγοι μᾶς ἔρχονται, διότι εἶναι παντοῦ εἰρήνη.

ΕΡΜ. Καλύτερα νὰ ἔχῃ εἰρήνην ὁ κόσμος, ἔστω καὶ ἂν πρέπει νὰ περιμένω νὰ μοῦ πληρώσῃς τὸ χρέος σου. Μ' ἔλα ταῦτα οἱ παλαιοί, Χάρων, ξεύρεις, τί λογῆς νεκροὶ ἤρχοντο· ἔλοι ἀνδρεῖσι ματωμένοι καὶ οἱ περισσότεροὶ πληγωμένοι· τὴν αὐτὴν ἡμέραν κάποιος κανένας ἢ δηλητηριασμένος ἀπὸ τὸν οἶνον τοῦ ἢ ἀπὸ τὴν γυναῖκά του ἢ ἀπὸ ἀσωτίαν πρισμένος στὴν κοιλιὰ καὶ τὰ σκέλη, ἔλοι κίτρινοὶ καὶ ἀδύνατοι, χωρὶς καμμιά ὁμοιότητα μὲ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους. Οἱ δὲ περισσότεροὶ ἀπὸ αὐτοὺς πεθαίνουν γιὰ χρήματα ἐπιβουλεύοντες ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, καθὼς φαίνεται.

ΧΑΡ. Διότι εἶναι αὐτὰ πολὺ ἐπιθυμητά.

ΕΡΜ. Λοιπὸν καὶ ἐγὼ δὲν θὰ φανῶ ὅτι κάμνω ἁμαρτίαν, ἂν δὲν παύω νὰ σοῦ ζητῶ ὅσα μοῦ χρεωστεῖς.

5.

Πλούτωνος καὶ Ἐρμοῦ.

§ 1. ΠΛΟΥΤ. Ξεύρεις ἓνα γέρο, ποὺ γήρασε πολὺ, λέγω τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ὁ ὁποῖος παιδιὰ μὲν δὲν ἔχει, ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ κυνηγοῦν τὴν κληρονομίαν τοῦ εἶναι ἄπειροι ;

ΕΡΜ. Ναί, τὸν Σικυώνιον ἐννοεῖς. Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς γι' αὐτόν ;

ΠΛΟΥΤ. Ἐκεῖνον μὲν, Ἐρμῆ, ἀφῆσέ τον νὰ ζῆ πάνω ἀπὸ τὰ ἐνενήντα χρόνια ποὺ ἔζησε, καὶ μέτρησε καὶ ἄλλα τόσα καί, ἂν ἦτο δυνατόν, ἀκόμη περισσότερα· τοὺς κόλακάς του ὅμως Χαρίνον τὸν νέον καὶ τὸν Δάμωνα καὶ τοὺς ἄλλους κατέβασέ τους πρὸς τὰ κάτω ἔλους μὲ τὴν ἀράδα.

ΕΡΜ. Ἐνα τέτοιο πρᾶγμα θὰ φανῆ ἄτοπον.

ΠΛΟΥΤ. Τοῦναντίον μάλιστα καὶ πολὺ δίκαιον· διότι τί κακὸν ἔπαθαν ἐκεῖνοι καὶ παρακαλοῦν ν' ἀποθάνῃ αὐτοί ; ἢ γιατί νομίζουν δικά των τὰ χρήματά του χωρὶς νὰ ἔχουν καμμιά συγγένεια ; ἀλλὰ τὸ ἀνηθικώτερο ἀπ' ὅλα εἶναι, ὅτι, ἂν καὶ κάμνουν τοιαύτας παρακλήσεις, ὅμως τὸν περιποιοῦνται τοῦλάχιστον στὰ φανερά· καὶ ὅταν εἶναι ἄρρωστος, τί σκέπτονται, εἶναι σὲ ἔλους φανερά, ὅμως

ὑπόσχονται θυσίας, ἂν καλυτερεύσῃ, καὶ γενικὰ ἡ κολακεία τῶν ἀνθρώπων τούτων ἔχει μεγάλη ποικιλία. Γιὰ ὅλα αὐτὰ αὐτὸς μὲν ἄς μένῃ ἀθάνατος, ἐκεῖνοι δὲ ἄς κατέβουν ἐδῶ πρὶν ἀπ' αὐτόν, ἀφοῦ ματαίως ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό.

§ 2. ΕΡΜ. Γελοῖα θὰ πάθουν, ἂν καὶ εἶναι πανοῦργοι· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος μὲ μεγάλην ἐπιτηδειότητα τοὺς ἀπατᾶ καὶ τοὺς κάνει νὰ ἐλπίζουν, καὶ γενικὰ ἐνφ' φαίνεται πάντοτε ὅτι εἶναι γιὰ θάνατο, ὅμως εἶναι πολὺ καλύτερα ἀπὸ τοὺς νέους· ἐκεῖνοι δὲ μοιράζονται πλέον μεταξὺ τῶν τῆν κληρονομίαν καὶ περνοῦν τὸν καιρὸν τῶν φανταζόμενοι ὅτι θὰ ζήσουν ζωὴ εὐτυχισμένη.

ΠΛΟΥΤ. Λοιπὸν αὐτὸς μὲν ἄς βγάλλῃ ἀπὸ πάνω του τὰ γηρατιά καὶ ἄς γίνῃ πάλιν νέος καθὼς ὁ Ἰόλαος· ἐκεῖνοι δὲ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς ἐλπίδας τῶν ἄς ἀφήσουν τὸν πλοῦτον ποὺ ὀνειρεύονται καὶ ἄς ἔλθουν ἐδῶ ἀφοῦ ὡς κακοὶ ἀποθάνουν μὲ κακὸν θάνατον.

ΕΡΜ. Μὴ σὲ μέλλῃ, Πλούτων· διότι θὰ σοῦ τοὺς φέρω ὅλους μὲ τῆ σειρὰ ἓνα ἓνα· εἶναι δέ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἑπτὰ.

ΠΛΟΥΤ. Κατέβασέ τους· καὶ ἐκεῖνος θὰ τοὺς στείλῃ ἓνα ἓνα ἀφοῦ γίνῃ ἀπὸ γέρος πάλιν νέος.

6.

Ζηνοφάντου καὶ Καλλιδημίδου.

§ 1 ΖΗΝ. Μὰ σὺ, Καλλιδημίδη, πῶς πέθανες ; διότι γιὰ μένα ὅτι ἤμην παράσιτος τοῦ Δεινίου καὶ πνίγηκα, ἐπειδὴ ἔφαγα περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε, τὸ ξεύρεις· διότι ἦσο παρὼν στὸ θάνατό μου.

ΚΑΛΛ. Ἦμουν παρὼν, Ζηνόφαντε· μὰ καὶ ἡ δική μου τύχη ἦτο πολὺ παράξενη. Γνωρίζεις βέβαια καὶ σὺ ἂν δὲν ἀπατῶμαι τὸν γέροντα Πτοιόδωρον.

ΖΗΝ. Τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, μὲ τὸν ὅποιον σὲ ἔδλεπα συνήθως νὰ συναναστρέφεσαι ;

ΚΑΛΛ. Ἐκεῖνον τὸν ἴδιον πάντοτε ἐκολάκευα, γιὰτὶ μοῦ ἔδιδε ὑποσχέσεις ὅτι δὲν θὰ μὲ λησμονήσῃ στὸ θάνατό του. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ὑπόθεσις μάκραινε πολὺ καὶ ὁ γέρον ζοῦσε περισσότερον ἀπὸ τὸν Τιθωνόν, ἐπενόησα συντομώτερο δρόμο γιὰ νὰ πάρω γρηγορώτερα τὴν κληρονομιά. Ἀγόρασα δηλ. δηλητήριο καὶ ἔπεισα τὸν Δουλλον ποὺ κερνοῦσε, ὅταν ὁ Πτοιόδωρος ζητήσῃ νὰ πιῇ — πίνει

δὲ παρὰ πολὺ — ἀφ' οὗ τὸ βάλῃ στὸ ποτήρι νὰ τὸ ἔχη ἕτοιμο καὶ νὰ τοῦ τὸ δώσῃ· ἐὰν δὲ τὸ κάμῃ αὐτό, τοῦ ὠρκίσθηκα ὅτι θὰ τὸν ἀφήσω ἐλεύθερον.

ΖΗΝ. Τί λοιπὸν συνέβη ; γιατί φαίνεσαι ὅτι θὰ πῆς κάτι πολὺ παράξενο.

§ 2. ΚΑΛΛ. Ἐφοῦ λοιπὸν λουστήκαμε καὶ γυρίσαμε ἀπὸ τὸ λουτρὸ στὸ σπίτι, δύο ποτήρια ἔχων ἕτοιμα ὁ νέος, τὸ ἓνα, ποῦ εἶχε τὸ δηλητήριο, γιὰ τὸν Πτοιόδωρο καὶ τὸ ἄλλο γιὰ μένα, ἔκαμε λάθος, δὲν ξέρω πῶς, καὶ σ' ἐμὲ μὲν ἔδωκε τὸ δηλητηριασμένο, στὸν Πτοιόδωρο δὲ τὸ ἀδηλητηρίαστο· τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ ἀμέσως ἔπεσα ἀνάσκελα νεκρὸς στὸν τόπον ἐκείνου. Γιατί γελάς, Ζηνόφαντε ; καὶ ὅμως δὲν ἔπρεπε νὰ περιγελάς ἄνθρωπον φίλον σου.

ΖΗΝ. Γελῶ, Καλλιδημίδη, ἐπειδὴ ἔπαθες ἀστεῖα. Καὶ ὁ γέρος τί ἔλεγε εἰς αὐτά ;

ΚΑΛΛ. Στὴν ἀρχὴ μὲν τaráχθηκε λίγο διότι τοῦ ἦλθε πολὺ ξαφνικὸ, ἔπειτα ἀφοῦ κατάλαβε, μοῦ φαίνεται, τὸ τί συνέβη, γελούσε καὶ αὐτός, γιὰ ὅσα ἔκαμε ὁ νέος ποῦ κερνοῦσε.

ΖΗΝ. Μὰ καὶ σὺ δὲν ἔπρεπε νὰ πάρῃς τὸν συντομώτερο δρόμο· διότι ἡ κληρονομία θὰ σοῦ ἦρχετο ἀπὸ τὸν συνηθισμένο δρόμο ἀσφαλέστερα, ἂν καὶ λίγο ἀργότερα.

7.

Κνήμωνος καὶ Δαμνίππου.

§ 1. ΚΝΗΜ. Τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο ποῦ λέγει ἡ παροιμία· τὸ ἐλαφάκι ἐνίκησε τὸν λέοντα.

ΔΑΜ. Διατί θυμώνεις, Κνήμων ;

ΚΝΗΜ. Ρωτᾷς γιατί θυμώνω ; κληρονόμους ἀφήκα χωρὶς νὰ θέλω, ἐπειδὴ γελάστηκα ἀπὸ τίς πονηριές μου ὁ ταλαίπωρος, ἐκείνους ποῦ ἤθελα πολὺ νὰ κληρονομήσω παραμελήσας τὴ δική μου περιουσία.

ΔΑΜ. Πῶς συνέβη αὐτό ;

ΚΝΗΜ. Τὸν πλουσιώτατον Ἐρμόλαον ποῦ ἦτο ἄτεκνος τὸν ἐκολάκευα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν κληρονομήσω στὸ θάνατό του· καὶ ἐκεῖνος μὲ εὐχαρίστησιν ἐδέχετο τὴν κολακείαν. Μοῦ φάνηκε λοιπὸν ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι φρόνιμον πράγμα, νὰ κάμω δηλ. διαθέκη.

στά φανερά, με τὴν ὁποῖαν ἀφήκα ὅλα τὰ δικά μου εἰς ἐκεῖνον, γιὰ νὰ με μιμηθῆ καὶ ἐκεῖνος καὶ νὰ κάμῃ τὰ ἴδια.

ΔΑΜ. Τί λοιπὸν ἔκαμεν ἐκεῖνος;

ΚΝΗΜ. Τί ἔγραφεν αὐτὸς στὴ διαθήκη του δὲν ξεύρω, διότι ἐγὼ ἐξαφνα πέθανα, ἐπειδὴ ἔπεσεν ἐπάνω μου ἡ στέγη· καὶ τώρα ὁ Ἑρμόλαος ἔχει τὴν περιουσίαν μου, ἀφοῦ σὺν τῷ λαβράκι κατέπιε τὸ ἀγκίστρι μὲ τὸ δόλωμα μαζί.

ΔΑΜ. Ὅχι μονάχα τὸ ἀγκίστρι μὲ τὸ δόλωμα, ἀλλὰ καὶ σὲ τὸν ἴδιο τὸν ψαρά· ὥστε ἐπενόησες πανουργίαν γιὰ κακὸ τοῦ κεφαλίου σου.

ΚΝΗΜ. Τὸ βλέπω· γι' αὐτὸ κλαίω.

8.

Χάρωνος καὶ Ἑρμιῦ καὶ νεκρῶν διαφόρων.

§ 1. ΧΑΡ. Ἀκούσατε σὲ ποῖα κατάστασι εὐρίσκονται τὰ πράγματά μας. Ἡ βάρκα μας, καθὼς βλέπετε, εἶναι μικρὴ καὶ σάπια καὶ σὲ πολλὰ μέρη κάνει νερά, καὶ ἂν λίγο κλίνη πρὸς τὸ ἓνα μέρος, θὰ ἀναποδογυρισθῆ ἀμέσως, σεῖς δὲ τόσον πολλοὶ ἤλθετε καὶ κουβαλεῖτε καθέννας πολλὰ πράγματα. Ἐὰν λοιπὸν μπῆτε μέσα μὲ αὐτά, φοβοῦμαι μήπως ὕστερα μετανοήσετε, καὶ μάλιστα ὅσοι δὲν ξεύρετε νὰ κολυμβᾶτε.

ΕΡΜ. Πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ κάμωμεν, γιὰ νὰ ταξιδεύσωμε μὲ ἀσφάλεια;

ΧΑΡ. Ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ· πρέπει νὰ μπῆτε γυμνοί, ἀφίνοντες στὸ γιαλὸ ὅλα αὐτὰ τὰ περιττά· διότι μόλις καὶ μὲ τέτοιον τρόπον θὰ σᾶς χωρέσῃ ἡ βάρκα. Καὶ σὺ, Ἑρμῆ, θὰ φροντίσῃς στὸ ἐξῆς νὰ μὴ δέχεσαι κανένα ἀπ' αὐτούς, ὅποιοι δὲν εἶναι γυμνοὶ καὶ δὲν ἀφήκε στὸ γιαλὸ, καθὼς εἶπα, τὰς ἀποσκευάς του. Νὰ σταθῆς δὲ κοντὰ στὴν ἀποθάθρα καὶ νὰ τοὺς ἐξετάζῃς προσεκτικὰ, τότε δὲ νὰ τοὺς παίρνης στὴ βάρκα, ἀφοῦ τοὺς ἀναγκάσῃς νὰ μπαίνουν γυμνοί.

§ 2. ΕΡΜ. Καλὰ λέγεις καὶ ἔτσι πρέπει νὰ κάμωμεν.

Αὐτὸς ἐδῶ ὁ πρῶτος, ποῖος εἶναι;

ΜΕΝ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Μένιππος. Νὰ κοίταξε, Ἑρμῆ, ἡ σακούλα μου καὶ τὸ ραβδί μου ἄς ριφθοῦν στὴ λίμνη, τὸ ἐπανωφόρι μου δὲ οὔτε τὸ ἔφερα καὶ καλὰ ἔκαμα.

ΕΡΜ. Ἐρχου μέσα, Μένιππε, πού εἶσαι ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς

ἀνθρώπους, καὶ νὰ ἔχῃς τὴν πρωτοκαθεδρίαν ὑψηλά, κοντὰ στὸν
καρaboκῦρη, γιὰ νὰ τοὺς παρατηρῆς ἔλους.

§ 3. Καὶ ὁ ὥρατος αὐτὸς ἐδῶ, ποῖος εἶσαι :

ΧΑΡΜ. Ὁ Χαρμόλαος ἀπὸ τὰ Μέγαρα, ἀνθρωπος ἀξιαγάπητος.

ΕΡΜ. Βγάλε λοιπὸν τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὰ μακριὰ μαλλιά καὶ
τὸ κόκκινο χρῶμα ποὺ ἔχεις στὰ μάγουλα, καὶ ἔλο τὸ δέρμα.

Καλὰ εἶσαι τώρα, εἶσαι ἐλαφρὸς, ἔρχου μέσα.

§ 4. Σὺ δὲ ποὺ φορεῖς τὸ κόκκινο φόρεμα καὶ τὸ στέμμα, ποὺ
ἔχεις σοβαρὸ βλέμμα, ποῖος εἶσαι :

ΛΑΜΠ. Εἶμαι ὁ Λάμπιχος ὁ βασιλεὺς τῶν Γελίων.

ΕΡΜ. Διατί, Λάμπιχε, ἤλθες μὲ τόσα πράγματα :

ΛΑΜΠ. Μὰ τί, ἔπρεπε, Ἐρμῆ, νὰ ἔλθῃ γυμνὸς ἕνας βασιλεὺς :

ΕΡΜ. Βασιλέα μὲν δὲν σὲ ξεύρω, νεκρὸν μάλιστα· ὥστε βγά-
λε τα αὐτά.

ΛΑΜΠ. Νὰ γιὰ χατήρι σου τὰ πετῶ τὰ στολίδια.

ΕΡΜ. Ρίψε καὶ τὴν ἀλαζονεία, Λάμπιχε, καὶ τὴν πρὸς τοὺς
ἄλλους καταφρόνησιν· γιὰ αὐτὰ ἂν μποῦν μαζί σου, θὰ βαρύνουν
τὴ βάρκα.

ΛΑΜΠ. Ἄλλὰ τοῦλάχιστον ἄφησέ με νὰ φορῶ τὸ στέμμα καὶ
τὸ βασιλικὸ ἐπανωφόρι.

ΕΡΜ. Μὲ κανένα τρόπο, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἄφησέ τα.

ΛΑΜ. Ἄς εἶναι, τί ἔμεινεν ἄλλο ; γιὰτί, ὡς βλέπεις, ἔλα τὰ
ἀφῆκα.

ΕΡΜ. Καὶ τὴν σκληρότητα καὶ τὴν μωρίαν καὶ τὴν ὑπερηφά-
νειαν καὶ τὴν ὀργὴν καὶ ἔλα αὐτὰ ἄφησέ τα.

ΛΑΜΠ. Νὰ ! εἶμαι γυμνός.

§ 5. ΕΡΜ. Πήγγαινε μέσα τώρα. Καὶ σὺ ὁ παχύς, ὁ πολὺσαρ-
κος, ποῖος εἶσαι :

ΔΑΜ. Ὁ Δαμασίας ὁ ἀθλητής.

ΕΡΜ. Ναί, ὀμοιάξεις· γιὰτί σὲ ξεύρω, ἐπειδὴ πολλάκις σὲ εἶδα
στὰς παλαιστρας.

ΔΑΜ. Ναί, Ἐρμῆ· δέξου με λοιπὸν, ποὺ εἶμαι γυμνός.

ΕΡΜ. Δὲν εἶσαι γυμνός, ἀγαπητέ μου, διότι φορεῖς τόσα κρέ-
ατα· ὥστε ἄρχισε νὰ γυμνώνεσαι, γιὰτί θὰ βουλιάζῃς τὴ βάρκα,
ἂν τὸ ἕνα πόδι μονάχα βάλλῃς μέσα· νὰ ρίψῃς δὲ καὶ τὰ στεφάνια
αὐτὰ καὶ τὰ διαλαλήματα ποὺ σὲ φώναζαν νικητῆ.

ΔΑΜ. Νά ! είμαι πράγματι γυμνός, καθώς βλέπεις, και ἴσος στο βάρος με τοὺς ἄλλους νεκρούς.

§ 6. ΕΡΜ. Ἔτσι εἶναι καλύτερα νὰ εἶσαι ἐλαφρὸς, ὥστε πηγαινε μέσα. Καὶ σὺ δέ, Κράτων, ἀφοῦ πετάξῃς τὸν πλοῦτόν σου νὰ ρίψῃς προσέτι καὶ τὴν μαλθακότητα καὶ τὴν τρυφήν καὶ νὰ μὴ κουβαλῆς μήτε τὰ σάβανά σου μήτε τὰ ἀξιώματα τῶν προγόνων σου· νὰ ἀφήσῃς δὲ καὶ τὸ γένος καὶ τὴν δόξαν καὶ ἂν καμμιά φορὰ σὲ ἐκήρυξεν ἢ πατρίς σου εὐεργέτην καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἀνδριάντων, καὶ νὰ μὴ λέγῃς, ὅτι σοῦ ἔκαμαν τάφον μέγαν· διότι καὶ αὐτὰ σταν ἀναφέρωνται προξενοῦν βάρος.

ΚΡΑΤ. Ἄν καὶ δὲν τὸ θέλω, ὅμως θὰ τὰ ρίψω ἅλα· διότι τι μπορῶ νὰ κάμω;

§ 7. ΕΡΜ. Πῶ, πῶ ! καὶ σὺ ὁ ἀρματωμένος, τι θέλεις ; καὶ γιατί φέρεις τὰ τρόπαια ;

ΣΤΡΑΤ. Διότι ἐνίκησα, Ἐρμῆ, καὶ φάνηκα ὁ πιὸ γενναῖος καὶ ἡ πατρίς μὲ ἐτίμησε.

ΕΡΜ. Ἄφησε στή γῆ τὰ τρόπαια, γιατί στὸν Ἄδη εἶναι εἰρήνη καὶ δὲν θὰ χρειασθοῦν καθόλου τὰ ὅπλα. Καὶ αὐτὸς ὁ σοβαρὸς, ὅσο τοῦλάχιστον δεικνύει τὸ ἐξωτερικόν του, ποῦ καμαρώνει καὶ σηκώνει τὰ φρύδια του, ποῦ εἶναι βυθισμένος σὲ σκέψεις καὶ ἔχει μακριὰ καὶ πυκνὴ γενειάδα, ποῖος εἶναι ;

§ 8. ΜΕΝ. Κάποιος φιλόσοφος, Ἐρμῆ, ἦ γιὰ νὰ πῶ καλύτερα, ἓνας πανοῦργος ἄνθρωπος καὶ γεμάτος ἀπὸ ψευδολογίας· ὥστε γυμνωσέτον καὶ αὐτόν· διότι θὰ ἴδῃς πολλὰ καὶ γελοῖα πράγματα κρυμμένα κάτω ἀπὸ τὸ φόρεμά του.

ΕΡΜ. Βγάλε πρῶτον τὸ φόρεμά σου, ἔπειτα καὶ ἅλα αὐτά. Θεέ μου, πόσην ἀλαζονείαν φέρει μαζί του, πόσην δὲ ἀμάθειαν καὶ μαλώματα καὶ ματαιοδοξίαν καὶ σοφιστικὰς ἐρωτήσεις καὶ λεπτολογίας καὶ πολύλοκα νηήματα, ἀκόμη δὲ καὶ ματαιοπονίαν πολὺ μεγάλην καὶ ὄχι ὀλίγην φλυαρίαν καὶ ἀνοησίας καὶ μικρολογίαν· μὰ τὴν ἀλήθεια βλέπω καὶ χρυσάφι καὶ διασκεδάσεις καὶ ἀδιαντροπιὰ καὶ θυμὸς καὶ τρυφήν καὶ μαλθακότητα· διότι δὲν μὲ διαφεύγουν, ἂν καὶ μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὰ κρύπτεις. Ρίψε δὲ καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὸ νὰ νομίζῃς ὅτι εἶσαι καλύτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους· διότι ἂν μπῆς στή βάρκα

μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα, ποῖο καρὰδι καὶ μὲ πενήντα κουπιὰ
μπορεῖ νὰ σὲ χωρέσῃ ;

ΦΙΛΟΣ. Πολὺ καλὰ θὰ τὰ ρίψω, ἀφοῦ ἔτσι προστάξῃς.

§ 9. ΜΕΝ. Μὰ καὶ αὐτὴν τὴν γενειάδα νὰ ρίψῃ, Ἐρμῆ, ποὺ
εἶναι, ὡς βλέπεις, βαρεῖα καὶ πυκνὴ· ζυγίζει τοὐλάχιστον μιὰ ὀκτὰ
καὶ τριακόσια δράμια.

ΕΡΜ. Καλὰ λέγεις· ρίψε τὴν καὶ αὐτὴν.

ΦΙΛ. Καὶ ποῖος θὰ μοῦ τὴν κόψῃ.

ΕΡΜ. Αὐτὸς ἐδῶ ὁ Μένιππος, ἀφοῦ τὴν ἀκουμῆση στὴ σκάλα
τῆς βάρκας, θὰ τὴν κόψῃ μὲ ἓνα ναυπηγικὸν πέλεκυον.

ΜΕΝ. Ὅχι, ὦ Ἐρμῆ, νὰ μοῦ δώσης ἓνα πριόνι· γιατί αὐτὸ θὰ
μᾶς κάμῃ νὰ γελάσωμεν περισσότερο.

ΕΡΜ. Ὁ πέλεκυς εἶναι ἀρκετός.—Πολὺ καλὰ· τώρα φάνηκες
ἀνθρωπινώτερος ποὺ ἔθγαλες ἀπὸ πάνω σου τὴν βρωμερὴ αὐτὴ γε-
νειάδα.

ΜΕΝ. Θέλεις νὰ κόψω λίγο καὶ ἀπὸ τὰ φρύδια ;

ΕΡΜ. Μάλιστα· διότι ὑπερηφανεύθη πολὺ· δὲν ξεύρω γιατί εἶ-
ναι τόσο ὑπερήφανος. Τί ; καὶ κλαίεις, κάθαρμα, καὶ φοβεῖσαι
τὸν θάνατον ; μπαίνε μέσα.

ΜΕΝ. Ἐνα ἀκόμη τὸ βαρύτερο ἀπ' ὅλα ἔχει στὴ μασχάλη του.

ΕΡΜ. Τί, Μένιππε ;

ΜΕΝ. Κολακείαν, Ἐρμῆ, ἢ ὅποια πολὺ τοῦ ἐχρησίμευσε στὴ
ζωή του.

ΦΙΛΟΣ. Λοιπὸν καὶ σὺ, Μένιππε, ρίψε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν
ἐλευθεροστομίαν καὶ τὴν ἀμεριμνησίαν καὶ τὴν γενναιοψυχίαν καὶ
τὸ γέλιο· διότι μόνος σὺ ἀπὸ ὅλους τοὺς νεκροὺς γελᾷς.

ΕΡΜ. Καθόλου, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ ἔχῃς αὐτὰ, ἐπειδὴ εἶναι ἐλα-
φρὰ καὶ πολὺ εὐκόλα μεταφέρονται καὶ χρήσιμα γιὰ τὸ ταξεῖδι.

§ 10. Καὶ σὺ ὁ ρήτωρ νὰ ἀφήσης τὰ τόσα λόγια ποὺ δὲν ἔχουν
τέλος καὶ τὰ ρητορικὰ σχήματα, τὰς ἀντιθέσεις καὶ παρισώσεις,
καὶ τὰς ὀραίας προτάσεις καὶ τοὺς βαρβαρισμοὺς καὶ τὰ λοιπὰ
βάρη τῶν λόγων.

ΡΗΤ. Νά! τὰ ρίπτω.

ΕΡΜ. Πολὺ καλὰ· ὥστε λύσε τὰ παλαμάρια, ἄς ἀνεβάσωμε τὴ
σκάλα, ἄς σηκώσωμε τὴν ἄγκυρα, ἄνοιξε τὸ πανί, πιάσε καρabo-
κύρη, τὸ τιμόνι· καλὸ μας ταξεῖδι.

§ 11. Τί κλαίτε, ὦ μάταιοι, καὶ πρὸ πάντων σὺ ὁ φιλόσοφος, τοῦ ὁποῖου πρὸ ὀλίγου κόψαμε τὴν γενειάδα;

ΦΙΛΟΣ. Διότι, ὦ Ἑρμῆ, νόμιζα ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος.

MEN. Ψεύδεται· διότι ἄλλα φαίνεται τὸν κάμνον νὰ λυπηταί.

ERM. Ποῖα εἶναι αὐτά;

MEN. Διότι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ κάμνη πολυέξοδα συμπόσια μῆδὲ θὰ παίρνη χρήματα ἑξαπατῶν τοὺς νέους ὅτι θὰ τοὺς διδάξῃ φιλοσοφίαν· αὐτὰ τὸν πικραίνουν.

ΦΙΛΟΣ. Καὶ σὺ, Μένιππε, δὲν λυπεῖσαι διότι πέθανες;

MEN. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ λυποῦμαι ἐγὼ ποῦ ἔτρεξα στὸ θάνατο χωρὶς κανέναν νὰ μὲ καλέσῃ;

§ 12. Μά, ἐνῶ ἐδῶ μιλοῦμε, δὲν ἀκούεται κάποια κραυγὴ, ὡς νὰ φωνάζουν μερικοὶ ἀπὸ τὴν ξηρά;

ERM. Naί, Μένιππε, ὄχι· ὅμως ἀπὸ ἓνα μόνον μέρος, ἀλλὰ ἄλλοι μὲν μαζεύθησαν στὴν ἀγορὰ καὶ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν γελῶν ἔλοι ποῦ πέθανεν ὁ Λάμπιχος, καὶ ἡ γυναῖκά του στενοχωρεῖται ἀπὸ τὰς ἄλλας γυναῖκας, καὶ τὰ παιδιὰ του, ποῦ μόλις πρὶν ἀπὸ λίγο γεννήθησαν, πετροβολοῦνται ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιὰ· ἄλλοι δὲ ἐπαινοῦν τὸν ῥήτορα Διόφαντον, ὁ ὁποῖος ἐκφωνεῖ στὴ Σικυῶνα ἐπιταφίους λόγους γιὰ τὸν ἐδῶ τὸν Κράτωνα. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια ἡ μητέρα τοῦ Δαμασίου κλαίουσα γιὰ τὸν εἶναι πρώτη στὸ μοιρολόγι μαζὶ μὲ τὰς ἄλλας γυναῖκας· σένα ὅμως, Μένιππε, κανέναν δὲν σὲ κλαίει, ἀλλὰ βρῖσκεσαι μόνος σου ἄκλαυστος.

MEN. Καθόλου, ἀλλὰ σὲ λίγο θὰ ἀκούσῃς τοὺς σκύλους νὰ γαυγίζουν λυπηρὰ γιὰ μὲ καὶ τοὺς κόρακας νὰ κτυποῦνται μὲ τὰ πτερά των, ὅταν μαζευθοῦν καὶ μὲ θάπτουν.

ERM. Ἀπὸ μεγάλη οἰκογένεια εἶσαι, Μένιππε! Λοιπὸν ἀφοῦ τελείωσε τὸ ταξίδι μας, σεῖς μὲν νὰ πάτε πρὸς τὸ δικαστήριον παίρνοντας τὸν ἴσιο ἐκεῖνο δρόμο, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ παραθοκύρης θὰ γυρίσωμε πίσω γιὰ νὰ φέρωμε ἄλλους νεκρούς.

MEN. Καλὸ σας ταξίδι, Ἑρμῆ· ἄς πᾶμε λοιπὸν καὶ μεῖς. Γιατὶ ἀκόμη ἀργοπορεῖτε; πρέπει ἐξάπαντος νὰ κριθῶμεν, καὶ λέγουν ὅτι αἱ καταδίκαι εἶναι βαρεῖαι, τροχοὶ καὶ γῦπες καὶ λίθοι· θὰ φανῇ δὲ ἀκριβῶς ἡ ζωὴ τοῦ καθενός.

9.

Κράτητος και Διογένης

§ 1. ΚΡΑΤ. Μοίριχον τὸν πλούσιον τὸν ἤξευρες, Διογένη, μὲ τὰ πολλὰ τὰ πλούτη, ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ποῦ εἶχε τὰ πολλὰ καράβια, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐξάδελφος Ἄριστέας, πλούσιος καὶ αὐτός, συνήθιζε νὰ λέγη τὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ Ὀμήρου «ἢ σήκωσέ με ἢ ἐγὼ θὰ σὲ σηκώσω»;

ΔΙΟΓ. Γιὰ ποιὸ λόγο, Κράτης;

ΚΡΑΤ. Ἐκολάκευον ὁ ἕνας τὸν ἄλλον γιὰ τὴν κληρονομιά, ἂν καὶ ἦσαν συνομίληχοι, καὶ ἔκαμαν τὰς διαθήκας τῶν στὰ φανερά, ὁ Μοίριχος, ἂν πρότερον ἀποθάνη, ἄφηγε τὸν Ἄριστέαν κύριον ὅλων τῶν ὑπαρχόντων του, καὶ τὸν Μοίριχον ὁ Ἄριστέας, ἂν πεθάνη πρότερον. Αὐτὰ μὲν ἦσαν γραμμένα στὰς διαθήκας, αὐτοὶ δὲ ἐκολάκευον ἀλλήλους προσπαθοῦντες νὰ περάσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον στὴν περιποίησι· καὶ οἱ μάντιες ὅσοι ἀπὸ τὰ ἄστρα συμπεραίνουν τὸ μέλλον καὶ ὅσοι ἀπὸ τὰ ὄνειρα, καθὼς οἱ Χαλδαῖοι, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόλλων, ἄλλοτε μὲν ἔδιδον εἰς τὸν Ἄριστέαν τὴν νίκην, ἄλλοτε δὲ εἰς τὸν Μοίριχον, καὶ ἡ ζυγαριὰ ἔκλινε ἄλλοτε στὸν ἕνα καὶ ἄλλοτε στὸν ἄλλον.

§ 2. ΔΙΟΓ. Ποῖον τέλος λοιπὸν εἶχεν ἡ ὑπόθεσις, Κράτης, γιὰτὶ ἀξίζει νὰ τὸ ἀκούσῃ κανεὶς.

ΚΡΑΤ. Καὶ οἱ δύο πέθαναν σὲ μιὰ μέρα, αἱ δὲ κληρονομίαι πῆγαν στὸν Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα ποῦ εἶναι καὶ οἱ δύο συγγενεῖς καὶ ποτέ τους δὲν ἐπρομάντευον ὅτι ἔτσι θὰ συμβοῦν αὐτά· ἐνῶ δηλ. περγούσαν ἀπὸ τὴ Σικυῶνα στὴν Κίρραν, στὸ μέσον τοῦ ταξειδιοῦ, ἐπειδὴ τοὺς κτύπησε στὰ πλάγια ὁ βορειοδυτικὸς ἄνεμος, ποῦ τὸν λένε Ἰάπυγα, ἀναποδογύρισε τὸ πλοῖον καὶ πνίγηκαν.

§ 3. ΔΙΟΓ. Καλὰ ἔκαμαν. Ἡμεῖς ὅμως, ὅτε ἤμεθα στὴ ζωῆ, τίποτε παρόμοιον δὲν ἐσκεπτόμεθα ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον· οὔτε ἐγὼ παρεκάλεσά ποτε ν' ἀποθάνη ὁ Ἀντισθένης γιὰ νὰ κληρονομήσω τὸ ραβδί του (καὶ εἶχε πολὺ γερὸ καμωμένο ἀπὸ ἀγριελαίαν), οὔτε σύ, νομίζω, Κράτης, ἐπιθυμοῦσες νὰ κληρονομήσῃς μετὰ τὸ θάνατό μου τὰ κτήματά μου καὶ τὸ πιθάρι μου καὶ τὴ σακκούλα μου μὲ δύο ὀκάδες περίπου λούπινα.

ΚΡΑΤ. Καθόλου δὲν τὰ ἐχρειαζόμεν μα οὔτε καὶ σύ, Διογένη·

διότι ὅσα ἔπρεπε τὰ κληρονόμησες ἀπὸ τὸν Ἄντισθένη καὶ ἐγὼ ἀπὸ σέ, πολὺ μεγαλύτερα καὶ προτιμότερα ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν.

ΔΙΟΓ. Ποῖα εἶναι αὐτά ;

ΚΡΑΤ. Τὴν σοφίαν, τὴν αὐτάρκειαν, τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἐλευθεροστομίαν, τὴν ἐλευθερίαν.

ΔΙΟΓ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν πλοῦτον ἐκληρονόμησα ἀπὸ τὸν Ἄντισθένη καὶ ἀκόμη πιὸ μέγαλον σοῦ τὸν ἀφῆκα.

§ 4. ΚΡΑΤ. Οἱ ἄλλοι ὁμῶς καταφρονοῦσαν τὰ παρόμοια κτήματα καὶ κανεῖς δὲν μᾶς ἐκολάκευε μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ μᾶς κληρονομήσῃ, ἀλλὰ στὸ χρυσάφι ὄλοι ἀπέβλεπαν.

ΔΙΟΓ. Δὲν εἶναι παράξενο· γιατί δὲν μποροῦσαν νὰ δεχθοῦν παρόμοια πράγματα ἀπὸ ἡμᾶς, ἐπειδὴ ἦσαν φθαρμένοι ἀπὸ τὴν τρυφηλότητα, καθὼς τὰ τρύπια βαλάντια ὥστε ἂν καμμιὰ φορὰ τοὺς ἔθαζε κανένας σοφίαν ἢ ἐλευθεροστομίαν ἢ ἀλήθειαν, ἔπρεπε ἀμέσως νὰ χαθῆ καὶ νὰ χυθῆ, ἐπειδὴ ὁ πάτος δὲν μποροῦσε νὰ τὰ κρατήσῃ, καθὼς παθαίνουν αἱ θυγατέρες αὐταὶ ἐδῶ τοῦ Δαναοῦ, ποὺ χύνουν νερὸ σὲ τρυπημένο πιθάρι· τὸ δὲ χρυσάφι τὸ φύλαγαν μὲ τὰ δόντια καὶ μὲ τὰ νύχια καὶ μὲ κάθε ἄλλον τρόπον.

ΚΡΑΤ. Λοιπὸν ἡμεῖς θὰ ἔχωμεν καὶ ἐδῶ τὸν πλοῦτον, ἐκείνιο δὲ θὰ ἔλθουν φέροντες ἓνα ὄβολον καὶ αὐτὸν μονάχα ὅσο νὰ πληρῶσουν τὸν καταβοκῶρη.

10.

Ἄλεξάνδρου, Ἀνίβου, Μίνως καὶ Σκηπίωνος.

§ 1. ΑΛΕΞ. Ἐγὼ πρέπει νὰ προτιμηθῶ ἀπὸ σέ, Ἀνίβα· διότι εἶμαι καλύτερός σου.

ΑΝ. Ὅχι· ἀλλ' ἐγὼ.

ΑΛΕΞ. Λοιπὸν ὁ Μίνως ἄς κάμῃ τὴν κρίσιν.

ΜΙΝ. Ποῖοι εἴσθε ;

ΑΛΕΞ. Ὁ κύριος εἶναι ὁ Ἀνίβας ἀπὸ τὴν Καρχηδόνα, ἐγὼ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου.

ΜΙΝ. Μὰ τὴν ἀλήθεια ἐνδοξοὶ βέβαια εἴσθε καὶ οἱ δύο· μὰ γιὰ ποῖο πρᾶγμα μαλώνετέ ;

ΑΛΕΞ. Γιὰ τὴν πρωτοκαθεδρία· διότι λέγει ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ

ὅτι υπῆρξε στρατηγὸς καλύτερος ἀπὸ μένα, ἐγὼ δέ, καθὼς ὄλοι τὸ ξεύρου, λέγω ὅτι φάνηκα καλύτερος στὰ πολεμικά, ὅχι ἀπ' αὐτὸν μονάχα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὄλους τοὺς στρατηγούς ποὺ ἔζησαν πρὶν ἀπὸ μένα.

MIN. Λοιπὸν καθέννας ἄς μιλήσῃ μὲ τὴν σειρά του, καὶ σὺ ὁ Ἄννιθας λέγε πρῶτος.

§ 2. AN. Ἐνα πρᾶγμα τοῦλάχιστον ἐδῶ στὸν Ἄδῃ ὠφελήθηκα, Μίνως, ὅτι ἔμαθα τὰ Ἑλληνικά· ὥστε καὶ εἰς αὐτὰ δὲν μπορεῖ ὁ κύριος νὰ εἶναι καλύτερός μου· λέγω δὲ ὅτι ἐκεῖνοι πρὸ πάντων εἶναι ἄξιοι ἐπαίνου, ὅσοι ἂν καὶ τίποτε στὴν ἀρχὴ δὲν ἦσαν, ὅμως ἐφθασαν σὲ μεγάλα ἀξιιώματα μὲ τὴν δικήν των ἀξίαν μονάχα ἀποκτήσαντες δύναμιν καὶ θεωρηθέντες ἄξιοι τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας. Ἐγὼ τοῦλάχιστον μόλις πέρασα ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν στὴν Ἰσπανία μὲ ὀλίγους στρατιώτας, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ἦμην ὑπαρχηγὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἀξιώθηκα νὰ διευθύνω τὰς μεγαλυτέρας ἐπιχειρήσεις, ἐπειδὴ ἐκρίθην πολὺ καλὸς πολεμιστὴς· καὶ πρῶτα πρῶτα ἐξουσίασα τοὺς Κελτίθρας καὶ ἐνίκησα τοὺς πέραν τῶν Ἄλπεων Γαλάτας· ἔπειτα ἀφοῦ πέρασα τὰ μεγάλα βουνά, τὰς Ἄλπεις, κοντὰ στὸν Ἡριδανὸ ποταμὸ, ὄλους τοὺς τόπους ἔτρεξα ὡς νικητῆς καὶ ἀνεστάτωσα τόσας πόλεις καὶ ὑπέταξα τὴν πεδινήν Ἰταλίαν καὶ ἔφθασα ὡς τὰ προάστεια τῆς πρωτεύουσας Ρώμης καὶ ἐσκότωσα τόσους σὲ μιὰ μέρα, ὥστε τὰ δακτυλίδια των νὰ τὰ μετρήσουν μὲ τὸν μέδιμνον καὶ νὰ γεφυρώσουν τοὺς ποταμούς μὲ τὰ πτώματά των. Καὶ ὄλα αὐτὰ τὰ κατώρθωσα χωρὶς νὰ ὀνομάζωμαι υἱὸς τοῦ Ἀμμωνος οὔτε νὰ προσποιῶμαι ὅτι εἶμαι θεὸς ἢ νὰ διηγούμαι ὄνειρα τῆς μητέρας μου, ἀλλὰ ὁμολογῶν ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος καὶ συγκρινόμενος μὲ τοὺς φρονιμωτάτους στρατηγούς καὶ μὲ τοὺς πολεμικωτάτους στρατιώτας μαχόμενος καὶ ὅχι ἀγωνιζόμενος ἐναντίων Μήδων καὶ Ἀρμενίων οἱ ὅποιοι φεύγουν πρὶν νὰ τοὺς κυνηγήσουν καὶ παραδίδουν ἀμέσως τὴν νίκην σὲ ὅποιον τολμήσῃ νὰ τοὺς πολεμήσῃ.

§ 3. Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ κληρονομήσας πατρικὴν βασιλείαν, τὴν ἐμεγάλωσε παρὰ πολὺ σὲ δύναμιν καὶ σὲ ἔκτασιν μεταχειρισθεὶς τὴν προθυμίαν τῆς τύχης. Ἀφοῦ ὅμως ἐνίκησε τὸν ἄνανδρον ἐκεῖνον Δαρεῖον στὴν Ἰσσοῦ καὶ στὰ Ἀρβηλα, ἄφησε τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων του καὶ εἶχε τὴν ἀπαίτησιν νὰ τὸν προσκυνοῦν ὡς θεὸν καὶ

μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦ βίου του καὶ ἔζη ὅπως οἱ Μῆδοι καὶ σκότωνε τοὺς φίλους στὰ συμπόσια καὶ τοὺς ἐφυλάκωνε γιὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ. Ἐγὼ ὅμως ἐκυβέρνησα τὴν πατρίδα μου μὲ ἰσότητα, καὶ ὅταν μὲ ἀνεκάλεσε ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ ἦλθαν μὲ μεγάλο στόλο ἐναντίον τῆς Ἀφρικῆς, ἀμέσως ὑπήκουσα, καὶ γύρισα μόνος μου εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἰδιώτου ἀπὸ στρατηγός, καὶ ἀφοῦ κατεδικάσθην σὲ ἐξορίαν ὑπέφερα αὐτὴν μὲ φρόνησιν καὶ ἀταραξίαν. Καὶ ἕκαμα αὐτὰ ἂν καὶ ἤμουν βάρβαρος καὶ δὲν ἤμουν μορφωμένος μὲ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ οὔτε ἀπήγγελλον καθὼς ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ τὸν Ὀμηρον οὔτε ἀνετράφην ἀπὸ τὸν φιλόσοφον Ἀριστοτέλη, ἀλλὰ εἶχα μονάχα τὰ φυσικά μου προτερήματα. Αὐτὰ εἶναι διὰ τὰ ὅποια λέγω ὅτι εἶμαι ἀνώτερος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἄν δὲ ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ εἶναι ὠραιότερός μου, διότι ἔβαλε κορώναν στὸ κεφάλι του, ἴσως καὶ αὐτὰ εἶναι σεβαστὰ στὰ μάτια τῶν Μακεδόνων, ὅμως γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ φανῆ καλύτερος ἀπὸ γενναῖον καὶ στρατηγικὸν ἄνδρα τοῦ ὁποίου τὰ κατορθώματα προήλθον ἀπὸ φρόνησιν μᾶλλον παρὰ ἀπὸ τύχην.

MIN. Ὁ Ἀννίβας μίλησε μὲ ἀξιοπρέπεια γιὰ τὸν ἑαυτὸν του, πρᾶγμα ποῦ δὲν τὸ περίμενε κανεὶς ἀπὸ ἓνα Καρχηδόνιον. Σὺ δέ, Ἀλέξανδρε, τι ἀποκρίνεσαι εἰς αὐτά.

§ 4. ΑΛΕΞΕ. Ἐπρεπε μὲν, Μίνως, νὰ μὴν ἀποκριθῶ τίποτε σὲ ἄνθρωπο τόσο ἀυθάδη· διότι εἶναι ἀρκετὴ ἡ φήμη νὰ σὲ διδάξῃ, τί λογῆς βασιλεὺς ἐγὼ ὑπῆρξα καὶ τί εἶδους ληστής αὐτὸς ἐγίνε. Ὁμοίως κοίταξε ἂν σὲ λίγα φάνηκα ἀνώτερός του, ἐγὼ ποῦ, ἐνῶ ἀκόμη ἤμουν νέος, ἀνέβηκα στὸ θρόνον καὶ εὗρηκα τὸ βασίλειον σὲ ταραχὰς καὶ ἐκδικήθηκα τοὺς φονεῖς τοῦ πατρός μου καὶ ἔπειτα ἀφοῦ κατετρόμαξα τοὺς Ἕλληνας μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβαίων καὶ ἐξελέγην ἀπ' αὐτοὺς στρατηγός, δὲν εὐχαριστήθην ἔχων τὸ βασίλειον τῆς Μακεδονίας νὰ ἐξουσιάζω ὅσους μοῦ ἀφῆκεν ὁ πατέρας μου, ἀλλὰ ἀφοῦ ἔβαλα σκοπὸ νὰ ὑποτάξω ὅλην τὴν γῆν καὶ ἐνόμισα μεγάλο κακό, ἂν δὲν γίνω βασιλεὺς ὅλης τῆς οἰκουμένης, ὁδηγῶν ὀλίγους στρατιώτας ὄρμησα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ στὸν Γραικὸν ἐνίκησα μεγάλην μάχην καὶ ἀφοῦ ἐκυρίευσα τὴν Λυδίαν, τὴν Ἰωνίαν καὶ τὴν Φρυγίαν καὶ μ' ἓνα λόγο κυριεύων ὅτι ἐτύχαινε ἐμπρὸς μου ἦλθα εἰς τὴν Ἰσσον, ὅπου ἐπερίμενον ὁ Δαρεῖος μὲ πολλὰς μυριάδας στρατό.

§ 5. Καί τὰ ἀκόλουθα, Μίνως, σεῖς τὰ ξεύρετε, πόσους νεκροὺς σὰς ἔστειλα σὲ μιά μονάχα ἡμέρα· τοῦλάχιστον ὁ καρaboκύρης λέγει ὅτι ἡ βάρκα τότε δὲν ἦτο ἀρκετὴ γιὰ τοὺς νεκροὺς, καὶ οἱ περισσότεροὶ ἀπ' αὐτοὺς πέρασαν τὴ λίμνη ἀφοῦ ἔκαμαν μὲ ξύλα πρόχειρες βάρκες. Καὶ αὐτὰ τὰ κατώρθωσα ὁ ἴδιος ὄρμων πρῶτος στοὺς κινδύνους καὶ ζητῶν νὰ πληγῶνωμαι. Καὶ γιὰ νὰ μὴ σοῦ διηγοῦμαι ὅσα κατώρθωσα στὴν Τύρον καὶ στὰ Ἄρβηλα θὰ εἶπω ὅτι πῆγα ὡς τὰς Ἰνδίας καὶ ἔκαμα σύνορο τοῦ βασιλείου μου τὸν Ὁκεανὸν καὶ τοὺς ἐλέφαντας τῶν λαῶν ἐκείνων ἐνίκησα καὶ ἔπιασα αἰχμάλωτο τὸν Πῶρον καὶ ἀφοῦ πέρασα τὸν Τάναϊν ἐνίκησα σὲ μεγάλη ἵππομαχίᾳ τοὺς Σκύθας ποὺ ἦσαν ἄνδρες ὄχι εὐκαταφρόνητοι καὶ στοὺς φίλους ἔκαμα καλὸ καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐξεδικήθην. Ἐὰν δὲ καὶ θεὸς ἐνομιζόμεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, πρέπει νὰ τοὺς συγχωρήσῃ κανεῖς, διότι σύμφωνα μὲ τὸ μέγεθος τῶν κατορθωμάτων ἐπίστευσαν καὶ τέτοιο πρᾶγμα γιὰ μένα.

§ 6. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐγὼ μὲν πέθανα βασιλεὺς, αὐτὸς δὲ κοντὰ στὸν Προυσίαν τὸν βασιλέα τῆς Βιθυνίας, καθὼς τοῦ ἔπρεπε, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ πανοῦργος καὶ πολὺ σκληρὸς. Διότι πῶς βέβαια ἐνίκησε τοὺς Ἴτζλοὺς, παραλείπω νὰ διηγοῦμαι, ὅτι ὄχι μὲ τὴ δύναμίν του, ἀλλὰ μὲ πονηρίαν καὶ ἀπιστίαν καὶ δόλους, νόμιμον δὲ ἢ χωρὶς δόλον καὶ ἀπάτην δὲν ἔκαμε τίποτε. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερε ὡς ἐλάττωμά μου τὸν πολυτελεῖ βίον μου, μοῦ φαίνεται ὅτι λησμόνησε ὅλους διόλου τὰ ὅσα ἔκαμε στὴν Καπύην. Ἐγὼ δὲ ἂν δὲν ἐνόμιζα μικρὰ πράγματα τὴν κατάκτησιν τῆς Δύσεως καὶ δὲν ἠρχόμην μάλιστα στὴν Ἀνατολή, τί μεγάλο κατόρθωμά θὰ ἔκαμνα, κυριεύσας τὴν Ἰταλίαν χωρὶς πόλεμο καὶ τὴν Λιβύην καὶ τὰ μέχρι τοῦ Γιβραλτάρ μέρη ἐξουσιάζων; Ἄλλ' ἐκεῖνα τὰ μέρη δὲν μοῦ ἐφάνησαν ἄξια νὰ τὰ πολεμήσω, τὰ ὁποῖα μὲ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸν φόβον των τότε καὶ ἦσαν ἔτοιμα νὰ μὲ ἀναγνωρίσουν κύριόν των. Ὅσα εἶχα νὰ πῶ, τὰ εἶπα καὶ σύ, Μίνως, κάμε τὴν κρίσιν σου· διότι καὶ μόνον αὐτὰ τὰ ὀλίγα εἶναι ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ μπορούσα νὰ πῶ.

§ 7. ΣΚΗ. Νὰ μὴ κάμῃς τὴν κρίσιν, πρὶν ἀκούσης καὶ ἐμέ.

ΜΙΝ. Καὶ ποιὸς εἶσαι, φίλε μου; ποῖαν θὰ πῆς πατρίδα σου;

ΣΚΗ. Εἶμαι ὁ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν στρατηγὸς Σκηπίων, ὁ ἑποῖος

κατέστρεψα τὴν Καρχηδόνα καὶ ἐνίκησα σὲ μεγάλας μάχας τοὺς Καρχηδόνιους.

MIN. Τί θὰ πῆς λοιπὸν καὶ σύ ;

ΣΚΗ. Ὅτι ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον μὲν εἶμαι κατώτερος, ἀπὸ τὸν Ἀντίβαν ὅμως καλύτερος, διότι ἐγὼ τὸν κατεδίωξα καὶ τὸν ἠνάγκασα νὰ φύγῃ ὄχι μὲ τιμῆν. Πῶς λοιπὸν δὲν εἶναι ὁ κύριος αὐτὸς ἀναίσχυντος, ὁ ὁποῖος συγκρίνει τὸν ἑαυτὸν του μὲ τὸν Ἀλέξανδρον, μὲ τὸν ὁποῖον οὔτε ἐγὼ ὁ Σκηπίων, ποὺ ἐνίκησα τὸν Ἀντίβαν, δὲν κρίνω ἄξιον νὰ παραβάλλω τὸν ἑαυτὸν μου ;

MIN. Μὰ τὴν ἀλήθεια δίκαια λέγεις, Σκηπίων· ὥστε πρῶτος μὲν ἄς προτιμηθῇ ὁ Ἀλέξανδρος, ὕστερα ἀπ' αὐτὸν σύ, καὶ ἔπειτα, ἂν φαίνεται ὀρθόν, τρίτος ὁ Ἀντίβας ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος.

11.

Ἀχιλλέως καὶ Ἀντιλόχου.

§ 1. ANT. Τί εἴδους ὁμιλίαν εἶχες πρὸ ὀλίγου, Ἀχιλλεῦ, μὲ τὸν Ὀδυσσεά διὰ τὸν θάνατον ; ἀληθῶς μικροπρεπῆ καὶ ἀναξίαν καὶ τῶν δύο διδασκάλων σου, τοῦ Χείρωνος καὶ τοῦ Φοίνικος. Διότι ἐγὼ σὲ ἤκουσα, ὅταν ἔλεγες ὅτι προτιμᾷς νὰ ἐργάζεσαι στὰ χωράφια καὶ νὰ εἶσαι μισθωτὸς κοντὰ σὲ ἓνα πτωχόν, «ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει πολλὰ πλοῦτη», παρὰ νὰ εἶσαι βασιλεὺς ὅλων τῶν νεκρῶν. Αὐτὰ ὅμως ἔπρεπε νὰ τὰ λέγῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν Φρυγίαν εὐτελής, δειλὸς καὶ παρὰ πολὺ φιλόζωος· ὁ υἱὸς ὅμως τοῦ Πηλέως, ὁ πλέον ριψοκίνδυνος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἥρωας, νὰ σκέπτεται τόσοσιν ταπεινά διὰ τὸν ἑαυτὸν του εἶναι πολλὴ ἐντροπὴ καὶ ἀντίθετα πρὸς ὅσα ἔκαμε στὴ ζωὴ του· ὁ ὁποῖος ἐνῆ ἦτο στὸ χέρι του νὰ βασιλεύῃ ἀδόξως πολλὰ χρόνια στὴ Φθιώτιδα, προτίμησε μὲ τὸ θέλημά του τὸν ἐνδοξὸν θάνατον.

§ 2. AXIA. Ἐχεις δίκαιον, υἱέ τοῦ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἤξευρα τὸν Ἄδην καὶ δὲν μποροῦσα νὰ κρίνω ποία ζωὴ ἦτο καλυτέρα ἀπὸ τὰς δύο, προτιμοῦσα τὴν δυστυχημένην ἐκείνην μικρὰν δόξαν ἀπὸ τὴν ζωὴν· τώρα ὅμως καταλαβαίνω πλέον ὅτι ἐκείνη μὲν ἢ δόξα δὲν ἔχει καμμιά ὠφέλεια, ἂν καὶ παρὰ πολὺ οἱ κάτοικοι τῆς γῆς θὰ ἐπαινοῦν τὰ κατορθώματά μας, οἱ δὲ νεκροὶ ὅλοι εἶναι ἴσοι μεταξὺ τῶν, καὶ οὔτε ἡ ὁμορφιὰ ἐκείνη,

Ἄντιλοχε, οὔτε ἡ δύναμις ὑπάρχει, ἀλλὰ εἴμεθα ὅλοι στὸ ἴδιο σκότος ὅμοιοι καὶ χωρὶς καμμιά διαφορὰ μεταξύ μας· καὶ οὔτε οἱ νεκροὶ τῶν Τρώων μὲ φοβοῦνται οὔτε οἱ τῶν Ἀχαιῶν μὲ περιποιοῦνται, ἀλλὰ εἶναι ἰσότης τελεία καὶ νεκρὸς ὅμοιος «καὶ ὁ κακὸς καὶ ὁ καλός». Αὐτὰ μὲ κάμνουν νὰ λυποῦμαι καὶ νὰ στενοχωροῦμαι, διότι δὲν ζῶ ἔστω καὶ μισθωτός.

§ 8. ANT. Ὅμως τί μπορεῖ νὰ κάμῃ κανεὶς, Ἀχιλλεῦ; Διότι αὐτὰ ἀπεφάσισεν ἡ φύσις, ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεσιν νὰ πεθαίνουν· ὥστε πρέπει νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι μὲ τὸν νόμον τῆς καὶ νὰ μὴ λυπούμεθα διὰ τὰ προσδιορισμένα. Ἄλλως τε βλέπεις πόσοι φίλοι εἴμεθα ὀλόγουρά σου· σὲ λίγο θὰ ἔλθῃ ἐξάπαντος καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. Φέρει δὲ κάποια παρηγοριὰ τὸ νὰ ἔχῃ τις συντροφιά στὴ δυστυχία του καὶ νὰ μὴ παθαίνη μόνος του. Βλέπεις τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸν Μελέαγρον καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴ γνώμη μου δὲν θὰ δεχθοῦν νὰ γυρίσουν στὴ γῆ, ἂν κανεὶς ἤθελε τοὺς στείλει ἐπάνω μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ γίνουν μισθωτοὶ σὲ ἀνθρώπους πτωχοὺς καὶ χωρὶς πλούτη.

§ 4. AX. Φιλικὴ βέβαια εἶναι ἡ συμβουλή, ἐμὲ ὅμως δὲν ξεύρω πῶς μὲ λυπεῖ ἡ ἐνθύμησι τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, μοῦ φαίνεται δὲ καὶ καθένα ἀπὸ σᾶς· ἐὰν δὲ δὲν τὸ ὁμολογήτε, εἰσθε κατὰ τοῦτο περισσότερο δυστυχεῖς, ἐπειδὴ σᾶς φθείρει ἡ λύπη χωρὶς νὰ μπορῆτε νὰ τὴν ἐξωτερικεῦθε.

ANT. Ὅχι, ἀλλὰ περισσότερο εὐτυχεῖς, Ἀχιλλεῦ· διότι βλέπομεν πῶς δὲν ἔχει καμμιά ὠφέλεια νὰ παραπονούμεθα· ἐκρίναμεν δὲ ὀρθὸν νὰ σιωπῶμεν καὶ νὰ ὑποφέρωμεν καὶ νὰ ὑπομένωμεν, διὰ νὰ μὴ γίνωμεν γελοιοὶ ἐπιθυμοῦντες τοιαῦτα καθὼς καὶ σὺ τώρα,

12.

Μενίππου καὶ Ταντάλου.

§ 1. MEN. Διατί κλαίεις Τάνταλε; καὶ διατί μοιρολογεῖς τὸν ἑαυτόν σου κοντὰ στὴ λίμνη ὄρθιος;

TAN. Διότι, Μένιππε, χάθηκα ἀπὸ τὴ δίψα.

MEN. Τόσον ὀκνηρὸς εἶσαι, ὥστε δὲν σκύπτῃς νὰ πιῆς ἢ καὶ νὰ πάρῃς νερό, μὴ τὴν ἀλήθεια, μὲ τὴ χούφτα σου;

TAN. Κανένα ὄφελος δὲν ἔχω, ἂν σκύψω νὰ πιῶ· διότι φεύγει

τὸ νερό, ἔταν καταλάβῃ ὅτι τὸ πλησιάζω· καὶ ἂν καμμιά φορά πάρω νερό μὲ τῆ χούφτα μου καὶ τὸ πλησιάζω στὸ στόμα μου, δὲν προφθάνω νὰ βρέξω τὰ χεῖλη μου, ἐπειδὴ χύνεται ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάκτυλά μου, δὲν ξεύρω πῶς, καὶ ἀφήνει πάλιν στεγνὸ τὸ χέρι μου.

MEN. Τερατῶδες πράγμα δοκιμάζεις, Τάνταλε· ἀλλὰ πές μου, τί σὲ ἀναγκάζει νὰ πιῆς; σῶμα βέβαια δὲν ἔχεις, ἀλλὰ ἐκεῖνο μὲν, ποὺ μποροῦσε καὶ νὰ πεινᾷ καὶ νὰ διψᾷ, εἶναι θαμμένο σὲ κάποιον μέρος τῆς Λυδίας, σὺ δὲ ἢ ψυχὴ πῶς εἶναι δυνατὸν ἀκόμη νὰ διψᾷς ἢ νὰ πεινᾷς;

TAN. Ἴσα ἴσα αὐτὸ εἶναι ἢ κόλασις, τὸ νὰ διψᾷ ἢ ψυχὴ μου ὡς νὰ ἦτο σῶμα.

§ 2. MEN. Πολὺ καλὰ αὐτὸ μὲν ἔτσι θὰ πιστεύσωμεν, ἐπειδὴ λέγεις ὅτι μὲ τὴν δίψαν τιμωρεῖσαι. Ἀλλὰ διατί τοῦτο εἶναι φοβερόν γιὰ σέ; ἢ φοβεῖσαι μήπως πεθάνῃς ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοῦ νεροῦ; αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διότι δὲν βλέπω ἄλλον ἄδην ὕστερα ἀπ' αὐτὸν οὔτε ἄλλον θάνατον νὰ σὲ φέρῃ ἀπ' ἐδῶ σὲ ἄλλο τόπο.

TAN. Ἐχεις δίκαιον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶναι μέρος τῆς τιμωρίας μου, νὰ ἐπιθυμῶ δηλ. νὰ πίνω, χωρὶς νὰ ἔχω καθόλου ἀνάγκην.

MEN. Εἶσαι ἀνόητος, Τάνταλε, καὶ πράγματι φαίνεσαι ὅτι ἔχεις ἀνάγκην νὰ πιῆς, ἀλλὰ μὰ τὴν ἀλήθεια πολὺν ἐλλέβορον· διότι σὺ πάσχεις τὸ ἐναντίον ἀπὸ ὅ,τι πάσχουν ὅσοι δαγκάνονται ἀπὸ λυσασμένους σκύλους, ἐπειδὴ φοβεῖσαι ὅχι τὸ νερό, ἀλλὰ τὴν δίψαν.

TAN. Καὶ τὸν ἐλλέβορον, Μένιππε, δὲν ἀρνοῦμαι νὰ πιῶ, ἀρκεῖ νὰ εἶχα.

MEN. Παρηγορήσου, Τάνταλε, ἐπειδὴ οὔτε σὺ οὔτε ἄλλος ἀπὸ τοὺς νεκροὺς δὲν θὰ πιῇ· διότι εἶναι ἀδύνατον· ἂν καὶ ὄλοι δὲν εἶναι, καθὼς σὺ, καταδικασμένοι νὰ διψοῦν καὶ τὸ νερό νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὰ χέριά των.

13.

Μενίππου καὶ Ἑρμοῦ.

§ 1. MEN. Καὶ ποῦ εἶναι, Ἑρμῆ, οἱ ὠραῖοι ἢ αἱ ὠραῖαι; δὴ γηγάσέ με, ἐπειδὴ εἶμαι νεοφερμένος ξένος.

ERM. Δὲν εὐκαιρῶ, Μένιππε· ἀλλὰ κοίταξε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, στὰ δεξιὰ σου, ὅπου εἶναι ὁ Ἰάκινθος καὶ ὁ Νάρκισσος,

ὁ Νιρεὺς καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, ἡ Τυρῶ καὶ ἡ Ἑλένη καὶ ἡ Λήδα καὶ γενικῶς ὅλα αἱ παλαιαὶ ὠραιότητες.

MEN. Κόκκαλα μονάχα βλέπω καὶ κρανία χωρὶς σάρκας, ὅμοια τὰ περισσότερα.

ΕΡΜ. Καὶ ὅμως αὐτὰ τὰ κόκκαλα τὰ ὅποια φαίνεσαι ὅτι καταφρονεῖς εἶναι ἐκεῖνα ποὺ ὅλοι οἱ ποιηταὶ θαυμάζουν.

MEN. Ὅμως δεῖξέ μου τὴν Ἑλένην διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν μπορῶ νὰ τὴν διακρίνω.

ΕΡΜ. Αὐτὸ ἐδῶ τὸ κρανίον εἶναι ἡ Ἑλένη.

§ 2. MEN. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ κρανίον ἐτοιμάσθησαν τὰ χιλιά καράβια ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ τόσαι Ἑλληνες καὶ βάρβαροι σκοτώθηκαν καὶ τόσαι πόλεις ἐρημώθησαν;

ΕΡΜ. Ναί, μὰ δὲν τὴν εἶδες ζωντανὴ τὴν γυναῖκα, Μένιππε· διότι, ἂν τὴν ἔβλεπες, θὰ ἔλεγες καὶ σὺ ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον κατηγορίας τὸ «για μιά τέτοια γυναῖκα νὰ πάσχωμεν πολὺν καιρὸν τὰ κακὰ τοῦ πολέμου»· ἐπειδὴ καὶ τὰ ἄνθη, ὅταν εἶναι ξηρά, ὅποιος τὰ βλέπει χωρὶς τὸ χρωμὰ των, θὰ τοῦ φανοῦν βέβαια ἄσχημα· ὅταν ὅμως εἶναι στὴν ἀκμὴ των καὶ ἔχουν τὸ χρωμὰ των, εἶναι ὠραιότατα.

MEN. Γι' αὐτὸ λοιπόν, Ἐρμῆ, θαυμάζω, ὅτι δὲν κατάλαβαν οἱ Ἑλληνες πὺς ταλαιπωροῦνται διὰ πρᾶγμα ποὺ διαρκεῖ τόσο λίγο καὶ ποὺ εὐκόλα ρίπτει τὸ ἄνθος του.

ΕΡΜ. Δὲν ἔχω καιρὸν, Μένιππε, νὰ φιλοσοφῶ μὲ σέ. Ὡστε σὺ μὲν διάλεξε τόπον, ὅπου θέλεις, καὶ ξάπλωσε, ἐγὼ δὲ πλεόν θὰ πάγω νὰ φέρω τοὺς ἄλλους νεκρούς.

14.

Μενίππου καὶ Αἰακοῦ.

§ 1. MEN. Σὲ ἐρκίζω στὸ ὄνομα τοῦ Πλούτωνος, Αἰακέ, δεῖξέ μου ἓνα ἐνὰ ὅλα ὅσα εὐρίσκονται στὸν Ἄδην.

ΑΙΑΚ. Δὲν εἶναι εὐκόλο, Μένιππε, νὰ τὰ ἰδῆς ὅλα· ὅσα ὅμως εἶναι σπουδαιότερα, μάθε· αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ὁ Κέρβερος τὸ ξεύρεις, καὶ τὸν παραβοκύρη, ποὺ σὲ πέρασε ἀπὸ τὴν λίμνην, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα τὰ εἶδες τὴν ὥρα ποὺ ἤρχεσο.

MEN. Αὐτὰ τὰ ξεύρω, ἐπίσης σέ, ὅτι εἶσαι πωλωρὸς τοῦ Ἄδου,

καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὰς Ἑρινῶς τὰς εἶδα· τοὺς παλαιούς ὅμως ἀνθρώπους καὶ μάλιστα τοὺς ἐνδόξους δεῖξέ μου.

ΑΙΑΚ. Αὐτὸς μὲν εἶναι ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ ἄλλος ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ τρίτος δὲ ποῦ εἶναι κοντά του εἶναι ὁ Ἴδομενεύς, ἔπειτα ὁ Ὀδυσσεύς, κατόπιν ὁ Αἴας καὶ ὁ Διομήδης καὶ οἱ ἄριστοι ἥρωες ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας.

§ 2. ΜΕΝ. Ἀλίμονο, Ὅμηρε! πῶς οἱ σπουδαιότεροι ἄνδρες τῶν ποιημάτων σου εἶναι πεσμένοι στὸ χῶμα ἀγνώριστοι καὶ ἀσχημοί, ὅλοι σκόνη καὶ πρᾶγμα νὰ γελά κανεῖς πολὺ, ἀληθινὰ κρανία ἀχρηστα. Αὐτὸς δέ, Αἰακέ, ποιὸς εἶναι;

ΑΙΑΚ. Εἶναι ὁ Κῦρος· ἐκεῖνος δὲ ὁ Κροῖσος καὶ κοντά του ὁ Σαρδανάπαλλος· παραπάνω δὲ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Μίδας καὶ ἐκεῖνος ὁ Ξέρξης.

ΜΕΝ. Σὲ λοιπόν, κάθαρμα, ἢ Ἑλλάς ἔτρεμε, ὅταν ἐγεφύρωνες τὸν Ἑλλησποντον καὶ ἤθελες νὰ περάσουν τὰ καράβια σου μέσα ἀπὸ τὰ βουνά; Τί πρᾶγμα δὲ εἶναι καὶ ὁ Κροῖσος! Τὸν Σαρδανάπαλλον ὅμως, Αἰακέ, δός μου τὴν ἄδειαν νὰ τὸν ραπίσω.

ΑΙΑΚ. Ὅχι, διότι θὰ κάμῃς κομμάτια τὸ κρανίον του ποῦ εἶναι μαλακὸ σὰν γυναικεῖο.

ΜΕΝ. Ἀλλὰ θὰ τὸν πτύσω τοῦλάχιστον στὸ πρόσωπο, ἀφοῦ εἶναι ἄνδρας καὶ ἔχει κρανίον γυναικεῖο.

§ 3. ΑΙΑΚ. Θέλεις νὰ σοῦ δείξω καὶ τοὺς σοφοὺς;

ΜΕΝ. Βεβαιότατα.

ΑΙΑΚ. Ὁ πρῶτος αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ὁ Πυθαγόρας.

ΜΕΝ. Καλημέρα, Εὐφορβε ἢ Ἀπόλλων ἢ ὅ,τι ἄλλο θέλεις.

ΠΥΘ. Καλημέρα, Μένιππε.

ΜΕΝ. Τὸ μῆρί σου δὲν εἶναι πλέον χρυσό;

ΠΥΘ. Ὅχι· ἀλλὰ ἔλα νὰ ἴδω τί φαγώσιμον ἔχει ἡ σακκούλα σου.

ΜΕΝ. Κουκκιά, φίλε μου· ὥστε δὲν εἶναι δικό σου φαγητό.

ΠΥΘ. Δός μου καὶ μὴ σὲ μέλη· ἄλλα πιστεῦσον οἱ νεκροί· διότι ἔμαθα ὅτι ἐδῶ στὸν Ἄδη δὲν ἔχουν καμμιά σχέσι τὰ κουκκιά καὶ τὰ κεφάλια τῶν γονέων.

§ 4. ΑΙΑΚ. Αὐτὸς δὲ εἶναι ὁ Σόλων ὁ υἱὸς τοῦ Ἐξηγεστίδου καὶ ἐκεῖνος εἶναι ὁ Θαλῆς, κοντά τους δὲ ὁ Πιττακὸς καὶ οἱ ἄλλοι· ὡς βλέπεις δὲ ὅλοι εἶναι ἐπτά.

ΜΕΝ. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους νεκρούς, Αἰακέ, αὐτοὶ μόνον δὲν

δείχνουν καμμιὰ λύπη στὸ πρόσωπο, ἀλλὰ εἶναι χαρούμενοι. Αὐτὸς δὲ ποῦ εἶναι γεμάτος ἀπὸ στάκτη καθὼς τὸ φῶμι ποῦ εἶναι ψημένο στὴ χόβολη, ποῦ εἶναι γεμάτο τὸ σῶμα του ἀπὸ φουσκάλιδες, παῖδες εἶναι ;

ΑΙΑΚ. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς, Μένιππε, ὁ ὅποιος μᾶς ἦλθε ἀπὸ τὴν Αἴτναν μισοψημένος.

MEN. Σὺ ἀγαπητὲ μὲ τὰ χάλκινα πόδια, τί ἔπαθες καὶ ἔρριψες τὸν ἑαυτὸ σου στοὺς κρατήρας τῆς Αἴτνης ;

ΕΜΠ. Κάποια μελαγχολία, Μένιππε.

MEN. Ὅχι μὰ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ ματαιοδοξία καὶ ὑπερηφάνεια καὶ πολλὴ βλακία, αὐτὰ σὲ κατέκαυσαν μὲ τὰ ὑποδήματά σου, ὅπως σοῦ ἤξιζε· ἀλλὰ ἡ πονηρία σου αὐτὴ δὲν σὲ ὠφέλησε· διότι ἀπεδείχθης θνητός. Ὁ Σωκράτης δέ, Αἰακέ, ποῦ ἀράγε εδρίσκειται ;

ΑΙΑΚ. Μὲ τὸν Νέστορα καὶ τὸν Παλαμήδην ἐκεῖνος συνήθως φλυαρεῖ.

MEN. Ὅμως ἤθελα νὰ τὸν ἴδω ἂν εἶναι ἐδῶ κοντά.

ΑΙΑΚ. Βλέπεις τὸν φαλακρόν ;

MEN. Ὅλοι εἶναι φαλακροί· ὥστε αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶναι γνώρισμα ἔλων.

ΑΙΑΚ. Αὐτὸν μὲ τὴν πατημένην μύτην λέγω.

MEN. Καὶ αὐτὸ εἶνε ὅμοιον· διότι ἔλοι ἔχουν πατημένην μύτην.

§ 5. ΣΩ. Ἐμὲ ζητεῖς, Μένιππε ;

MEN. Μάλιστα, Σωκράτη.

ΣΩ. Τί κάμνουν στάς Ἀθήνας ;

MEN. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νέους λέγουν ὅτι φιλοσοφοῦν, καὶ εἶναι τέλειοι φιλόσοφοι, τοῦλάχιστον ἂν παρατηρήσῃ τις τὸ βᾶδισμα καὶ τὸ ἐξωτερικόν των.

ΣΩ. Παρὰ πολλοὺς ἔχω ἰδεῖ.

MEN. Naί, εἶδες ὅμως νομίζω, εἰς ποίαν κατάστασιν ἦλθεν ἐδῶ ὁ Ἀρίστιππος καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων· ὁ ἓνας εὐωδιάζων ἀπὸ μυρωδιῆς, ὁ ἄλλος δὲ ἀφοῦ ἔμαθε καλὰ τὴν τέχνην νὰ κολακεύῃ τοὺς τυράννους τῆς Σικελίας.

ΣΩ. Καὶ γιὰ μένα τί λέγουν ;

MEN. Εὐδαίμων ἄνθρωπος, Σωκράτη, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα· διότι ἔλοι σὲ νομίζουν ὅτι ἦσο ἄνθρωπος ἄξιος θαυ-

μασμού και όλα τὰ ἐγνώριζες ἂν καί—διότι, νομίζω πρέπει νὰ λέγω τὴν ἀλήθειαν—τίποτε δὲν ἐγνώριζες.

ΣΩ. Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἔλεγα αὐτὰ εἰς ἐκείνους, αὐτοὶ ὅμως ἐνόμιζαν ὅτι ἡ ὁμολογία μου ἦτο εἰρωνεία.

§ 6. ΜΕΝ. Αὐτοὶ δὲ ποῦ εἶναι ὀλόγουρά σου ποῖοι εἶναι ;

ΣΩ. Ὁ Χαρμίδης, Μένιππε, ὁ Φαῖδρος καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Κλεινίου (ὁ Ἀλκιβιάδης).

ΜΕΝ. Πολὺ καλὰ, Σωκράτη, διότι καὶ ἐδῶ ἐξακολουθεῖς τὴν τέχνην σου.

ΣΩ. Καὶ τί ἄλλο τερπνότερον μπορῶ νὰ κάμω ; Ἄλλὰ κάθησε κοντά μας, ἂν θέλῃς.

ΜΕΝ. Ὅχι, διότι πάγω νὰ κατοικήσω κοντὰ στὸν Κροῖσον καὶ τὸν Σαρδανάπκλλον· γιὰτὶ μοῦ φαίνεται πῶς θὰ γελῶ πολὺ ὅταν τοὺς ἀκούω νὰ θρηγοῦν.

ΔΙΑΚ. Καὶ ἐγὼ τώρα πηγαίνω, μήπως μᾶς φύγῃ κανένας ἀπὸ τοὺς νεκροὺς· τὰ ἐπίλοιπα ἄλλοτε πάλιν θὰ τὰ ἴδῃς, Μένιππε.

ΜΕΝ. Πήγαίνε· διότι καὶ ὅσα εἶδα εἶναι ἀρκετά, Αἰακέ.

15.

Μενίππου καὶ Κερβέρου.

§ 1. ΜΕΝ. Κέρβερε—διότι εἶμαι συγγενῆς σου ἀφοῦ εἶμαι καὶ ἐγὼ κύων ὅπως καὶ σὺ—πές μου, σὲ ὀρκίζω εἰς τὴν Στύγα, τί λογῆς ἦτο ὁ Σωκράτης, ὅταν κατέβαινεν ἐδῶ στὸν Ἄδη· εἶναι δὲ φυσικὸ ἀφοῦ εἶσαι θεὸς ὅχι μόνον νὰ γαυγίζῃς ἀλλὰ καὶ νὰ μιλήσῃς ὡς ἄνθρωπος ὅταν θέλῃς.

ΚΕΡΒ. Ἀπὸ μακριὰ, Μένιππε, ἐφαίνετο ὅτι ἤρχετο ἀληθινὰ μὲ ἀμετάβλητο τὸ πρόσωπο, ὑποκρινόμενος ὅτι δὲν ἐφοβεῖτο τόσον τὸν θάνατον καὶ θέλων νὰ δείξῃ τοῦτο εἰς τοὺς κριτὰς ποῦ ἐστέκοντο ἔξω τοῦ στομίου· ἀφοῦ ὅμως ἔσκυψε μέσα εἰς τὸ χάσμα καὶ εἶδε τὸ σκότος, καὶ ἐγὼ ἐπειδὴ ἐβράδυνε ἀκόμη ἀφοῦ τὸν ἐδάγκασα μὲ τὸ δηλητήριον καὶ τὸν ἔσυρα ἀπὸ τὸ πόδι, ὡς τὰ μικρὰ παιδιὰ ἔκλαιε καὶ θρηγοῦσε γιὰ τὰ παιδιὰ του καὶ ἄλλασσε μορφὴν.

§ 2. ΜΕΝ. Λοιπὸν ἦτο ψευδοφιλόσοφος ὁ ἄνθρωπος καὶ μὲ τὰ σωστά του δὲν περιφρονοῦσε τὸν θάνατον ;

ΚΕΡΒ. Ὅχι, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸν ἔδλεπε ἄφρευκτον, ἔδειχνε κάποια

θάρρος, ὅτι τάχα ὄχι ἀκουσίως θά δοκιμάσῃ, πρᾶγμα ποῦ ἦτο ἀνάγκη ἐξάπαντος νά πάθῃ, διὰ νά τὸν θαυμάζουσι οἱ θεαταί. Καί γενικᾶ δι' ἔλους τοὺς τοιοῦτους μπορῶ νά σοῦ πῶ, ὅτι ἕως τὸ στόμιον εἶναι τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, ὅταν ὅμως ἔλθουν μέσα φανερόνται καθαρά.

MEN. Ἐγὼ δὲ πῶς σοῦ φάνηκα ὅταν κατέβηκα ἐδῶ;

KERB. Μόνος, Μένιππε, ὅπως ταίριαζε στήν οἰκογένειά σου καὶ πρὶν ἀπὸ σέ ὁ Διογένης· διότι μπήκατε χωρὶς νά ἀναγκάζεσθε μήτε νά σπρώχσεσθε, ἀλλὰ μὲ τὸ θέλημά σας, γελῶντες καὶ λέγοντες σέ ἔλους νά κλαίουν τῆ μοῖρά των.

16.

Χάρωνος καὶ Μενίππου.

§ 1. XAP. Πλήρωσέ με, καταραμένε, τὸν ναῦλον.

MEN. Φώναζε, ἂν σοῦ ἀρέσῃ νά φωνάζῃς, Χάρων.

XAP. Πλήρωσε, σοῦ λέγω, τὸν ναῦλον ποῦ σέ περάσαμε στήν ἀπέναντι ὄχθῃ.

MEN. Δὲν μπορεῖς νά πάρῃς ἀπὸ ἀνθρωπον ποῦ δὲν ἔχει τίποτε.

XAP. Καὶ εἶναι ἀνθρωπος ποῦ δὲν ἔχει ἓνα ὄβολόν;

MEN. Ἄν εἶναι καὶ ἄλλος κανένας δὲν ξεύρω, ἐγὼ ὅμως δὲν ἔχω.

XAP. Μὰ τὸν Πλούτωνα θά σέ πιάσω ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ θά σέ πνίξω, μιὰρέ, ἂν δὲν μὲ πληρώσῃς.

MEN. Καὶ ἐγὼ θά σέ κτυπήσω μὲ τὸ ραβδί μου καὶ θά σοῦ σπάσω τὸ κεφάλι.

XAP. Δωρεάν λοιπὸν θά ἔχῃς καμωμένο τόσο μακρινὸ ταξίδι.

MEN. Ὁ Ἑρμῆς ἄς σέ πληρώσῃ γιὰ μένα, ὁ ὁποῖος μὲ παρέδωκε σέ σένα.

§ 2. EPM. Μὰ τὸν Δία μεγάλη ὠφέλεια θά ἔχω, ἂν εἶμαι ὑποχρεωμένος νά πληρώνω καὶ τὸν ναῦλον τῶν νεκρῶν.

XAP. Δὲν θά φύγω ἀπὸ κοντά σου.

MEN. Διὰ νά πληρωθῇς, σύρε τῆ βάρκα σου στὴ ξηρὰ καὶ περὶ μινε· ὅμως πρᾶγμα ποῦ δὲν ἔχω, πῶς μπορεῖς νά πάρῃς;

XAP. Καὶ δὲν ἤξευρες ὅτι ἔπρεπε νά φέρῃς ἓνα ὄβολόν;

MEN. Τὸ ἤξευρα, ἀλλὰ δὲν εἶχα. Τί λοιπόν; ἔπρεπε γι' αὐτὸ νά μὴ πεθάνω;

ΧΑΡ. Μόνος λοιπόν σὺ θὰ καυχᾶσαι ὅτι ἐταξείδευσες δωρεάν ;

ΜΕΝ. Ὅχι δωρεάν, φίλε μου· διότι καὶ τὰ νερὰ ἐβγαζα ἀπὸ τῆ βάρκα καὶ ἐβοήθησα στὸ κουπί καὶ μόνος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας δὲν ἔκλαιον.

ΧΑΡ. Δὲν ἔχουν καμμιά σχέσι αὐτὰ μὲ τὸν ναῦλον· τὸν ὁβολὸ πρέπει νὰ πληρώσης· δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλέως.

§ 3. ΜΕΝ. Λοιπὸν γύρισέ με πάλιν στὴ ζωή.

ΧΑΡ. Νόστιμο πράγμα λέγεις, διὰ νὰ φάγω καὶ ξύλο γιὰυτὸ ἀπὸ τὸν Αἰακό.

ΜΕΝ. Μὴ μὲ ἐνοχλῆς λοιπὸν.

ΧΑΡ. Δεῖξέ μας τί ἔχεις στὴ σακκούλα σου.

ΜΕΝ. Δούπινα, ἂν θέλῃς, καὶ τὸ δεῖπνον τῆς Ἑκάτης.

ΧΑΡ. Ἀπὸ ποῦ μᾶς ἔφερες, Ἐριμῆ, αὐτὸν τὸν σκύλον ; Θυμᾶσαι δὲ καὶ τί φλυαροῦσε στὸ ταξείδι, περιγελῶν καὶ ἐμπαίξων ὅλους τοὺς ταξειδιώτας καὶ μόνος τραγουδῶν ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔκλαιον.

ΕΡΜ. Δὲν ξεύρεις, Χάρων, τί λογῆς ἀνθρώπινο πέρασες στὴν ἀπέναντι ὄχθη· πραγματικὰ ἐλεύθερον καὶ διὰ τίποτε δὲν φροντίζει. Αὐτὸς εἶναι ὁ Μένιππος.

ΧΑΡ. Ἄν σὲ πιάσω καμμιά φορά.

ΜΕΝ. Ἄν μὲ πιάσης, φίλε μου· δυὸ φορές ὅμως δὲν μπορεῖς νὰ μὲ πιάσης.

17.

Διογένους καὶ Μαυσώλου.

§ 1. ΔΙΟΓ. Ἐ ! σὺ ἀπὸ τὴν Καρίαν, γιὰ ποῖο πράγμα μεγαλοφρονεῖς καὶ θέλεις νὰ σὲ τιμοῦν περισσότερο ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς ;

ΜΑΥΣ. Καὶ διὰ τὴν βασιλείαν μου, Διογένη, διότι ἐβασίλευσα εἰς ὅλην τὴν Καρίαν, ἐκυρίευσα μερικοὺς τόπους τῆς Λυδίας, ὑπέταξα μερικὰς νήσους καὶ ἕως τὴν Μίλητον ἔφθασα ὑποτάσσων τὰ περισσότερα μέρη τῆς Ἰωνίας· προσέτι ἤμην ὠραῖος καὶ ὑψηλὸς καὶ καλὸς πολεμιστής· ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ ὅλα εἶναι, ὅτι ἔχω στὴν Ἀλικαρνασσὸ μνημα παρὰ πολὺ μεγάλο, ὅσο κανένας ἄλλος νεκρὸς δὲν ἔχει, ἀλλ' οὔτε τόσο ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπές, ἐπειδὴ τὰ ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἀνάγλυφα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἵππων εἶναι καμωμένα μὲ πολὺ μεγάλη ἀκρίβεια καὶ ἀπὸ τὸ καλύτερο μάρμαρο, ὥστε οὔτε ναὸν παρόμοιον μπορεῖ κανεὶς εὔ-

κολα νὰ εὔρη. Δὲν σοῦ φαίνομαι ὅτι δικαίως μεγαλοφρονῶ δι' αὐτά;

§ 2. ΔΙΟΓ. Διὰ τὴν βασιλείαν λέγεις καὶ διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὸ βάρος τοῦ τάφου;

ΜΑΥΣ. Μὰ τὴν ἀλήθεια, γιαυτά.

ΔΙΟΓ. Ἀλλά, εὐμορφε Μαύσωλε, δὲν ἔχεις πλέον οὔτε τὴν δύναμιν ἐκείνην οὔτε τὴν ὠραιότητα· ἐὰν δὲ ἐκλέξωμεν κανένα κριτὴν διὰ τὴν ὠραιότητα δὲν μπορῶ νὰ πῶ, διὰ ποῖον λόγον θὰ προτιμηθῇ τὸ κρανίον σου ἀπὸ τὸ δικό μου· διότι καὶ τὰ δυὸ εἶναι φαλακρὰ καὶ γυμνά, καὶ παρομοίως δείχνομεν τὰ δόντια μας καὶ ἔχομεν χάσει τὰ μάτια μας καὶ ἡ μύτη μας εἶναι πλακωτή. Τὸν τάφον δὲ καὶ τοὺς πολυτίμους ἐκείνους λίθους ἴσως νὰ ἔχουν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλικαρνασσοῦ γιὰ νὰ ἐπιδεικνύωνται καὶ νὰ ὑπερηφανεύωνται εἰς τοὺς ξένους, ὅτι τάχα ἔχουν μιὰ μεγάλη οἰκοδομή· σὺ ὅμως, φίλε μου, δὲν βλέπω ποῖαν ὠφέλειαν ἔχεις ἀπὸ αὐτό, ἐκτὸς ἂν εἴπης τοῦτο, ὅτι περισσότερο βάρος ἀπὸ ἡμᾶς φέρεις στενοχωρούμενος κάτω ἀπὸ τόσον μεγάλους λίθους.

§ 3. ΜΑΥΣ. Εἶναι λοιπὸν ἄχρηστα εἰς ἐμὲ ὅλα ἐκεῖνα καὶ θὰ ἔχουν τὴν ἴδια τιμὴ ὁ Μαύσωλος καὶ ὁ Διογένης;

ΔΙΟΓ. Ὅχι τὴν ἴδια τιμὴ, εὐγενέστατε, ὅχι· διότι ὁ μὲν Μαύσωλος θὰ κλαίῃ ἐνθυμούμενος ὅσα εἶχε στὴ ζωῇ, γιὰ τὰ ὁποῖα ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του εὐτυχῆ, ὁ δὲ Διογένης θὰ τὸν περιγελά. Καὶ ὁ Μαύσωλος μὲν θὰ λέγῃ πῶς ἓνας τάφος του κατεσκευάσθη στὴν Ἀλικαρνασσὸ ἀπὸ τὴν γυναῖκά του τὴν Ἀρτεμισία, ὁ δὲ Διογένης, ἂν ἔχη κανένα τάφον γιὰ τὸ σῶμά του, δὲν ξεύρει, διότι οὔτε ἐφρόντισε γι' αὐτό· ἀφήκεν ὅμως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων ἐνθύμησι γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅτι ἔζησε βίον ὑψηλότερον, ἀνθρωπε δουλικώτατε, ἀπὸ τὸ μνημῆμά σου καὶ τοποθετημένον σὲ ἀσφαλέστερο τόπο.

18.

Νιρέως καὶ Θεροῖτου καὶ Μενίππου.

§ 1. ΝΙΡ. Ἴδου λοιπὸν, οὗτος ἐδῶ ὁ Μένιππος θὰ μᾶς κρίνῃ, ποῖος ἀπὸ τοὺς δυὸ μας εἶναι ὠραιότερος. Εἰπέ, Μένιππε, δὲν σοῦ φαίνομαι ἐγὼ ὠραιότερος;

MEN. Καὶ ποῖοι εἴσθε ; διότι τοῦτο πρῶτα πρῶτα, νομίζω, πρέπει νὰ ξεύρω.

NIP. Ὁ Νιρεὺς καὶ ὁ Θεραΐτης,

MEN. Ποῖος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς δυὸ εἶναι ὁ Νιρεὺς καὶ ποῖος ὁ Θεραΐτης ; διότι τοῦτο δὲν εἶναι εὐκολο νὰ τὸ προφητεύσω.

ΘΕΡΣ. Ἐνα κέρδος ἔχω ἀπὸ τώρα, ὅτι εἶμαι ὅμοιος μὲ σὲ καὶ δὲν διαφέρεις τόσο πολὺ ἀπὸ ἐμέ, ὅσο σὲ ἐπήνεσεν ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς Ὅμηρος, ὁ ὁποῖος σὲ ὠνόμασε τὸν ὠραιότερο ἀπὸ ὅλους, ἀλλὰ ἐγὼ ὁ πεπονοκέφαλος καὶ μαδημένος δὲν ἐφάνην κατώτερος εἰς τὸν κριτὴν μας. Πρόσεξε δὲ σύ, Μένιππε, ποῖον ἀπὸ τοὺς δυὸ νομίζεις ὠραιότερον.

NIP. Ἐμὲ βέβαια τὸν υἱὸν τῆς Ἀγλαΐας καὶ τοῦ Χάροπος, ὁ ὁποῖος εἶμαι ὁ ὠραιότατος ἄνθρωπος ἀπὸ ὅσους ἦλθον εἰς τὴν Τροίαν.

§ 2. MEN. Ὅχι ὅμως, κατὰ τὴ γνώμη μου, καὶ εἰς τὸν Ἄδην ὁ ὠραιότερος, ἀλλὰ τὰ κόκκαλα μὲν εἶναι ὅμοια, τὸ δὲ κρανίον σου σαυτὸ μονάχα ἴσως μπορεῖ νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὸ κρανίον τοῦ Θεραΐτου, ὅτι τὸ δικό σου εὐκολὰ τρίβεται· διότι εἶναι μαλακὸ καὶ δὲν ὁμοιάζει μὲ κρανίον ἀνδρός.

NIN. Ὅμως ρώτησε τὸν Ὅμηρον, τί λογιῆς ἡμῶν, ὅτε ἐξεστράτευσον μαζί μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς.

MEN. Ὅνειρα μοῦ διηγείσαι· ἐγὼ ὅμως βλέπω, ὅσα καὶ τώρα ἔχεις, ἐκεῖνα δὲ τὰ ξεύρουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

NIP. Λοιπὸν, Μένιππε, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ ὠραιότερος ;

MEN. Οὔτε σὺ οὔτε ἄλλος εἶναι ὠραῖος, διότι στὸν Ἄδην εἶναι ἰσοτιμία καὶ ὅλοι εἴμεθα ὅμοιοι.

ΘΕΡΣ. Εἰς ἐμὲ λοιπὸν καὶ αὐτὸ εἶναι ἀρκετό.

19.

Μενίππου καὶ Χείρωνος.

§ 1. MEN. Ἦκουσα, Χείρων, ὅτι ἐνῶ ἦσο θεὸς ἐπεθύμησες νὰ πεθάνῃς.

ΧΕΙΡ. Αὐτὸ τοῦ ἦκουσες εἶναι ἀλήθεια, Μένιππε, καὶ ἰδοὺ εἶμαι πεθαμένος, ὡς βλέπεις, ἂν καὶ μπορούσα νὰ εἶμαι ἀθάνατος.

MEN. Καί πῶς ἐπεθύμησες τὸν θάνατον, πρᾶγμα ποῦ οἱ πολλοὶ δὲν ἐπιθυμοῦν ;

XEIP. Θὰ σοῦ τὸ πῶ, ἐπειδὴ εἶσαι ἄνθρωπος φρόνιμος. Δὲν μοῦ ἦτο πλεόν εὐχάριστον νὰ εἶμαι ἀθάνατος.

MEN. Δὲν ἦτο εὐχάριστον νὰ ζῆς καὶ νὰ βλέπης τὸ φῶς ;

XEIP. Ὁχι, Μένιππε· διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω ὅτι εὐχάριστον εἶναι ἡ ποικιλία καὶ ὄχι ἡ ἀπλότης. Ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ ἤμην πάντοτε στὴ ζωὴ καὶ ἀπήλαυον τὰ ἴδια πράγματα, ἤλιον, φῶς, τροφήν, αἱ δὲ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους ἦσαν αἱ ἴδιαι καὶ ἔλαι αἱ ἀσχολίαι κατὰ σειρὰν κάθε μία, ὡσὰν νὰ ἀκολουθοῦσε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, ἐχόρτασα βέβαια ἀπ' αὐτὰ· διότι τὸ εὐχάριστον δὲν εἶναι στὸ ἴδιο πρᾶγμα πάντοτε ἀλλὰ καὶ στὴ μεταβολή.

MEN. Καλὰ λέγεις, Χείρων. Ἀλλὰ τὰ πράγματα τοῦ Ἄδου πῶς τὰ ὑποφέρεις, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ τὰ προτίμησες καὶ ἤλθες ;

§ 2. XEIP. Εὐχάριστα, Μένιππε· διότι ἡ ἰσοτιμία εἶναι πολὺ ἀγαπητὴ καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει καμμιά διαφορὰ νὰ εἶναι κανεὶς στὸ φῶς ἢ στὸ σκότος· ἄλλως τε οὔτε νὰ διψῶμεν, καθὼς ἐπάνω στὴ ζωή, ἀναγκάζόμεθα οὔτε νὰ πεινώμεν, ἀλλὰ τίποτα ἀπ' ἔλα δὲν χρειαζόμεθα.

MEN. Κοίταξε, Χείρων, νὰ μὴ συλληφθῆς στὴν ἰδική σου παγίδα καὶ περιπέσης σὲ ἀντίφασι.

XEIP. Πῶς τὸ λέγεις αὐτό ;

MEN. Ὅτι, ἂν ἡ ὁμοιότης καὶ ἡ ταυτότης τῶν ἐν τῇ ζωῇ πραγμάτων σοῦ ἔφεραν ἀηδίαν, καὶ τὰ ἐδῶ, ἐπειδὴ ἔλα εἶναι ὅμοια, εἶναι δυνατόν νὰ σοῦ φέρουν ἀηδία, καὶ θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ ζητῆς κάποια μεταβολή καὶ νὰ πᾶς ἀπ' ἐδῶ σὲ ἄλλη ζωή, τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι εἶναι ἀδύνατον.

XEIP. Τί νὰ κάμῃ κανεὶς, Μένιππε ;

MEN. Ὅτι, λέγουν κοινῶς, νομίζω, ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἀρέσκεται καὶ νὰ εὐχαριστῆται στὰ παρόντα καὶ τίποτα ἀπὸ αὐτὰ νὰ μὴ νομίζῃ ἀνυπόφορο.

20.

Αἴαντος καὶ Ἀγαμέμνονος.

§ 1. ΑΓΑΜ. Ἐὰν σὺ πάνω στὴν τρέλλα σου, Αἴαν, ἠῤτοκτόγησες, καὶ θέλησες νὰ σκοτώσης καὶ ἔλους ἡμᾶς, τί κατηγορεῖς

τὸν Ὀδυσσεά καὶ πρὸ ὀλίγου οὔτε γύρισες νὰ τὸν δῆς, ἔταν ἦλθεν ἐδῶ (στὸν Ἄδην) νὰ συμβουλευθῆ τὸν Τειρεσίαν, οὔτε κατεδέχθης νὰ χαιρετίσῃς ἄνδρα συστρατιώτην καὶ σύντροφον, ἀλλὰ πέρασες ἀπὸ κοντὰ του ὑπερήφανα μὲ μεγάλα βήματα :

ΑΙ. Καλὰ ἔκαμα, Ἀγαμέμνων· διότι αὐτὸς ἔγινεν αἷτιος τῆς τρέλλας μου, ἐπειδὴ μόνος ἀντεστάθη σὲ μένα γιὰ νὰ πάρῃ τὰ ὄπλα (τοῦ Ἀχιλλέως).

ΑΓΑΜ. Καὶ ἤθελες νὰ τὰ πάρῃς χωρὶς νὰ φανῆ ἄλλος ἀνταγωνιστὴς καὶ μὲ εὐκολία νὰ ὑπερτερήσῃς ὅλους τοὺς ἄλλους ;

ΑΙ. Ναί, ὡς πρὸς τὰ ὄπλα τοῦλάχιστον· διότι ἦσαν συγγενικά μου, ἐπειδὴ ἦσαν τοῦ ἐξαδέλφου μου. Καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι, ἂν καὶ πολὺ καλύτεροι, δὲν ἐλάβετε μέρος στὸν ἀγῶνα ἀλλὰ μοῦ τὰ παρεχωρήσατε· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Λαέρτου, τὸν ὅποιον ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα νὰ κατακοπῆ ἀπὸ τοὺς Φρύγας, ἤθελε νὰ εἶναι καλύτερός μου καὶ καταλληλότερος νὰ κρατῆ τὰ ὄπλα.

§ 2. ΑΓΑΜ. Νὰ κατηγορῆς λοιπόν, ὦ γενναῖε, τὴν Θέτιν, ἣ ὁποία, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ παραδώσῃ σὲ σένα τὴν κληρονομία τῶν ὄπλων, ἐπειδὴ ἦσο συγγενὴς, τὰ ἔφερε καὶ τὰ ἔβαλε στὸ μέσον.

ΑΙ. Ὅχι, ἀλλὰ τὸν Ὀδυσσεά, ὁ ὅποιος μόνος ἤγειρεν ἀξιώσεις.

ΑΓΑΜ. Συγχώρησέ τον, Αἴαν, ἐὰν ὡς ἄνθρωπος ἐπεθύμησε δόξαν, πρᾶγμα πολὺ γλυκό, γιὰ τὸ ὁποῖο καὶ καθέννας ἀπὸ μᾶς ὑπέφερε κινδύνους, ἐπειδὴ καὶ σὲ ἐνίκησε καὶ μάλιστα κατὰ τὴν κρίσιν καὶ αὐτῶν τῶν Τρώων.

ΑΙ. Ξεύρω ἐγὼ, ποία μὲ κατεδίκασέ. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέμε τίποτε γιὰ τοὺς θεοὺς. Τὸν Ὀδυσσεά ὅμως δὲν μπορῶ νὰ μὴ μισῶ, Ἀγαμέμνων, καὶ ἂν αὐτὴ ἡ Ἀθηναῖά μου τὸ διατάξῃ.

21.

Μίνως καὶ Σωστράτου.

§ 1. ΜΙΝ. Ὁ μὲν ληστής οὗτος ἐδῶ Σώστρατος ἄς εἶναι βαλ- μένος στὸν Πυριφλεγέθοντα, ὁ δὲ ἱερόσουλός ἄς κατασχισθῆ ἀπὸ τὴν Χίμαιραν, ὁ δὲ τύραννος, Ἑρμῆ, ἄς ἀπλωθῆ κοντὰ στὸν Τιτυὸν καὶ ἄς κατατρώγουν οἱ γῦπες τὸ σικώτι του, καθὼς καὶ ἐκείνου· σεῖς δὲ οἱ καλοὶ πηγαίνετε γρήγορα στὸ Ἡλύσιον πεδῖον καὶ

κατοικείτε τὰ νησιά τῶν Μακάρων, ἐπειδὴ ἐκάμνετε καλὰ στὴ ζωὴ σας.

ΣΩΣΤΡ. Ἄκουσε, Μίνως, ἂν σοῦ φανῶ ὅτι λέγω δίκαια.

MIN. Τώρα πάλιν θέλεις ν' ἀκούσω; Δὲν ἀπεδείχθης, Σώστρατε, ὅτι εἶσαι πονηρὸς καὶ τόσοσιν πολλοὺς ἐσχότωσης;

ΣΩ. Naί, ἀπεδείχθην, ἀλλὰ κοίταξε, ἂν καὶ δικαίως θά τιμωρηθῶ.

MIN. Παρὰ πολὺ, ἂν εἶναι δίκαιον ν' ἀποδίδωμεν σὲ καθένα κατὰ τὰ ἔργα του.

ΣΩ. Ἄλλὰ ἀποκρίσου, Μίνως: διότι θέλω κάτι νὰ σὲ ἐρωτήσω.

MIN. Λέγε, ὄχι ὅμως πολλὰ λόγια, γὰ νὰ κρίνωμεν πλεόν καὶ τοὺς ἄλλους.

§ 2. ΣΩ. Ὅσα ἔκαμνα στὴ ζωὴ μου, θεληματικὰ τὰ ἔκαμνα ἢ ἦσαν προσδιωρισμένα ἀπὸ τῆ Μοῖρα;

MIN. Ἀπὸ τῆ Μοῖρα βέβαια.

ΣΩ. Λοιπὸν καὶ οἱ καλοὶ ὅλοι καὶ ἡμεῖς ποὺ φαινόμεθα πονηροὶ ὑποτασσόμενοι σὲ ἐκείνην ἐκάναμε αὐτὰ τὰ ἔργα;

MIN. Naί, στὴν Κλωθῶ, ἢ ὅποια σὲ καθένα, ὅταν γεννήθηκε, προσδιώρισεν ὅσα ἔπρεπε νὰ πράξῃ.

ΣΩ. Ἐὰν λοιπὸν ἀναγκασθῆς κάποιος ἀπὸ ἄλλον νὰ σκοτώσῃ ἕνα, ὅταν δὲν μπορῇ νὰ ἀντισταθῇ σὲ κείνον, ἐπειδὴ τὸν βιάζει, π. χ. δῆμιος ἢ δορυφόρος, ὁ ἕνας ὑπακούων στὸν κριτὴν, ὁ δὲ ἄλλος στὸν τύραννον, ποῖον θὰ κατηγορήσῃς γιὰ τὸν φόνον;

MIN. Εἶναι φανερόν ὅτι τὸν κριτὴν ἢ τὸν τύραννον, ἐπειδὴ οὔτε αὐτὸ τὸ σπαθὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κατηγορήσῃ διότι τοῦτο, ὡς ὄργανον γιὰ τὸν θυμὸ, ὑπηρετεῖ ἐκείνον ποὺ πρῶτος πρῶτος ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν.

ΣΩ. Πολὺ καλὰ, Μίνως, διότι, στὸ παράδειγμα μου δίνεις καὶ ἄλλα. Ἐὰν δὲ κανεὶς σταλμένος ἀπὸ τὸν κύριόν του ἔλθῃ καὶ φέρῃ ὁ ἴδιος χρυσὸν ἢ ἄργυρον, σὲ ποῖον πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὴν χάριν ἢ ποῖον πρέπει νὰ ὁμολογῶμεν εὐεργέτη;

MIN. Ἐκείνον ποὺ τὸν ἔστειλε, Σώστρατε: διότι ἐκεῖνος ποὺ τὰ ἔφερε ἦτο ὑπηρετής.

§ 3. ΣΩ. Βλέπεις λοιπὸν, ὅτι κάμνεις ἄδικα, τιμωρῶν ἡμᾶς, ποὺ ἐγίναμεν ὑπηρεταὶ τούτων, τὰ ὅποια διέτασεν ἡ

Κλωθώ, και τιμών τούτους που υπηρέτησαν σε ξένα καλά ; διότι δεν μπορεί κανείς να ειπή τουλάχιστον, ότι ήτο δυνατό να εναντιώνεται στα προσταγμένα με κάθε ανάγκην.

MIN. Και άλλα πολλά, Σώστρατε, μπορείς να ἴδης, τὰ ὅποια δὲν γίνονται σύμφωνα με τὴν λογική, ἀν ἐξετάσης καλά· ὅμως σὺ τοῦτο τὸ κέρδος θὰ ἔχῃς ἀπὸ τὴν ἐρώτησι, διότι ὄχι μόνον ληστής, ἀλλὰ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι καὶ σοφιστής. Ἀπόλυσέ τον, Ἑρμῆ, καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ἄς μὴ τιμωρῆται· ὅμως κοίταξε νὰ μὴ διδάξῃς καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς νὰ ρωτοῦν παρόμοια.

024000020159

2500

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ μετάφρασις, Ξενοφώντος
'Ανάβασις μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ γλαφυρῶν περὶ
διὰ τὰ Ἀνώτερα Παρθεναγωγεῖα καὶ Ἀστι-
λεῖα. . . . . Δοχ.

ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΟΥ Ν. Ἀρριανῶ Ἀνάβασις καὶ
Λουκιανῶ νεκρικοὶ διάλογοι, μετά-
φρασις διὰ τὰ Ἀνώτερα Παρθεναγωγεῖα
καὶ Ἀστικά Σχολεῖα . . . . . »

ΚΡΗΤΙΚΟΥ Β. Ξενοφώντος Οἰκονομικός . . . . . »

ΠΑΠΑΧΑΤΖΗ Ε. Πλάτωνος Γοργίας . . . . . »